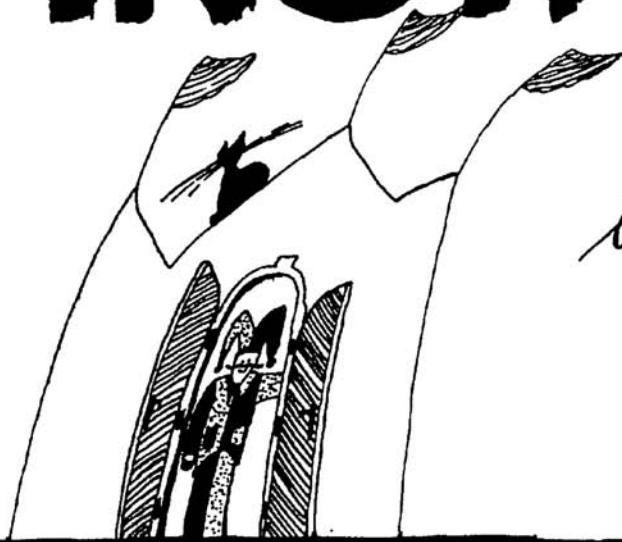

divadelní HROMADA

*upravují samostatných
divadelníků,
loutkářů a recitátorů
ve východních Čechách,
na pomoci
Moravy a v části
Sudeta*

LXVI *podzim* **2012**

Pravda
má jednu velkou výhodu:
člověk si nemusí pamatovat,
co řekl.

Auguste Rodin

Podzim + Samostatná příloha (1 - 12)

4 VE VOLNÉM STYLU (ZPRÁVY VSVD)

Zápis z jednání rady VSVD v sobotu 27. 10. 2012

6 Návrh na udělení Ceny Ministerstva kultury ČR paní H. Kofránkové

7 Konec občanských sdružení?

Pozvánka na valnou hromadu

8 IMPULSY Z IMPULSU

bylo...

Dramaturgicko-režijní dílna, Základní divadelní principy s Petrem Haškem

9 *bude...*

Wolkrův Prostějov, Program praktických seminářů z divadelních oborů na rok 2013

10 Zveme vás na přehlídku amatérského činoherního a hudebního divadla

Červený Kostelec 2013

11 VIDĚLI JSME

Světáci souboru SNOOP

12 Dvakrát o inscenaci Až se zima zeptá, nebudu se bát

13 Premiéra v Novém Bydžově

14 Premiéra Chodidla

15 PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

Divadlo EXIL - Pět překážek

16 Pohnuté podloží 45+, Činoherní finále aneb tečka za Hronovem

17 Na okraj FEMADu

18 Národní přehlídka jednoaktových her

19 Skončil 65. ročník Klicperova Chlumce

20 49. Meziměstské divadelní hry, Zákřejsova Polička

21 Dětenické divadlo, Již 8. Loutkobraní v Chlumci n/Cidlinou,

Loutkářská přehlídka O cenu Matěje Kopeckého 2012

22 Študáci a kantoři v Dolní Dobrouči, Chlumečtí Klicperáci mají Otylku

23 O dvou událostech amatérského divadla v Kostelci n/Orlicí, Zprávičky z Brněnce

24 DS FRK v Nové Vsi n/Popelkou, Zprávy OSD, Malované na skle

25 Lucerna ze mlejna, XVII. Divadelní Erbenův Miletín v novém,

Z činnosti DS J.K.Tyl Josefův Důl

27 Improloga ve Východních Čechách, Ochotnické divadlo v Bystřem v Orl. horách

28 Modrý kocour 2013

29 RAČTE VSTOUPIT

Klicperovo divadlo Hradec Králové

30 Východočeské divadlo Pardubice

33 Divadlo DRAK Hradec Králové

36 VÝCHODOČESI...

Krakonošův divadelní podzim ve Vysokém n/Jizerou

39 Přelet nad Loutkářským hnízdem 2012

40 Popelka Rakovník 2012

42 10. Národní přehlídka seniorského divadla v Miletíně 2012

45 VE SLUŽBÁCH THÁLIE

Jan Merta, Rudolf Faltejsek

46 Hanka Krásenská

47 Dáša Halířová

48 Jaroslav Koucký, Petr Haken

49 Smutné zprávy - Jří Borůvka

50 MIMO RUBRIKY

Vzpomínky prof. Františka Laurina

Uzávěrka příštího čísla:

30. DUBNA 2013

Příspěvky a foto prosíme zasílat na adresu:

IMPULS

Pospíšilova 365

500 03 Hradec Králové

e-mail:

divadlo@impulshk.cz

http://www.impulshk.cz

HROMADA č. LXVI / 2012

PODZIM

+ SAMOSTATNÁ PŘÍLOHA

Vydává:

Středisko amatérské kultury IMPULS

Pospíšilova 365

500 03 Hradec Králové

telefon: 495 582 622

tel./fax: 495 546 560

ve spolupráci

s Volným sdružením

východočeských divadelníků

Vychází 3x ročně

REDAKCE:

Alexandr Gregar (chefredacteur),

Mirka Císařová, Alena Exnarová,

Jan Merta, Naďa Gregarová

FOTOGRAFIE:

Pokud není uveden autor, pocházejí fotografie z archivu souboru.

GRAFICKÁ ÚPRAVA:

Mario Alfieri

TISK:

GRANTIS Ústí nad Orlicí

Registrováno na MK ČR E 11424

Vychází za finančního přispění MK ČR

Neprodejné!

Náklad 370 ks

Neprošlo jazykovou úpravou!

Kdyby...

„*Kdyby* byly v pr... ryby, nemusely by být rybníky“, bavili jsme se jako kluci říkačkou, která nás vzrušovala - absurdní spojení slov a přisprostlá rétorika, znáte to, kluci! Dnes už, patřičně vzdělaní, víme, že žádné kdyby neexistuje, že svět se točí tak, jak má. A každý důsledek má příčinu:

Kdybychom např. správně podali žádosti o grant a *kdybychom* ho správně vyúčtovali ministerstvu kultury, resp. *kdyby* nás ministerstvo upozornilo, že je něco v nepořádku, nemuseli bychom dostat pokutu za nedodržení finančního předpisu při čerpání grantu. *Kdybychom* zdvořilou žádostí nepožádali o prominutí sankce a *kdyby* nám nebylo vyhověno, zaplatili bychom do Kalouskova celých 300 tisíc. Takhle (po prominutí) to stálo jen necelých dvacet, což stejně reprezentuje téměř roční výnos z našich členských příspěvků. Může nás těšit, že ta sankce jistě odmaže část nákladů, které - za téměř tři čtvrtě roku trvající kontrolu - musel do nás vrazit sám Finanční úřad. Ale zaplať pámbů, že jsme si (i díky přímělově statečným) nenadělali škodu větší. V každém případě musíme úřadu, co má v popisu práce vybírání daní a honění lumpů, dlužících státu miliardy, poděkovat za dobře odvedenou práci, ať se mu daří i u větších ryb.

Kdyby se nám před sedmi lety podařilo dát dohromady fungující Matici českých divadelníků, jak jsme se o to s Jardou Vyčichlem, tehdejším předsedou SČDO, snažili, možná, že *bychom* si ušetřili i mnoho jiného. Třeba současné tanečky kolem organizace a financování přehlídek, Jiráskův Hronov nevyjímaje, rozhodování o věcech občanských, mezi něž patří i podpora kultury a do níž snad patříme i my. *Kdyby*... Jenže tenkrát mnozí neslyšeli a někteří brali výzvu k vyššímu sdružování dokonce úkorně. Ti nemnozí, co se pro Matici rozhodli a měli její myšlenku rozvíjet, si ale potom neviděli ani na špičku vlastního nosu. A do jisté míry k těm krátkozrakým patřím též, málo jsem se vztekal, málo buntoval, málo...

Kdybychom totiž nebyli „banda individualistických nesolidárních a zbedněných pitomců, kteří neumějí rozlišit podstatné od nepodstatného a malý úspěch a výdělek na místním písečku je (jim) milej-

ší...“, jak na jiném místě této Hromady cituji výrok Aleny Zemančkové, mohli jsme už mít výrazný mnohohlas nebo vícehlas, který by vážil podstatně více, než dnešní naše sporadické výkřiky a různé petiční piruety. Alenčina slova připomínám ve spojení se vším, co nás trápí či zvedá ze židle. Jde mi na nervy, že se rozčilujeme vždycky až „po“. A že se nejraději opět rozčilujeme anonymně. Když už se to může a estébáci jsou v pr... Že umíme psát a křičet na různých demonstracích, vedených nejrozumnějšími krysaři - tu za divadlo před pražským magistrátem, tu před nějakým hejtmanstvím, že nám do krajské rady posadili toho komunistu! Jo, *kdybychom* nebyli banda zbedněných pitomců! A stačilo by, **kdyby** k volbám přišlo víc lidí. Především těch, kterým neuniklo, že komunistům se ani po dvaceti letech neztratil vládychtivý apetyt.

Stejně je to s naší „ochotnickou věcí“! Někteří, byť i s jistým mandátem, který jim dal SČDO, VSVD, ADA či jiná (?) složka či byli vyzváni jako odborníci - pak různě diskutují, řeší na stránkách Amatérské scény, na odborných radách, v kuloárech festivalů, mudrují, jak se vypořádat s nekomunikací, nekompetentností a podobným šlendriánem. Jo, přátelé, rozčilujeme se, ale kde nic tu nic. A stačí, aby nějaký úředník mávl nad tím rukou nebo dokonce zvolal halt a je vymalováno. Jakoby na zeď házel hrách... Rozejdeme se, ponadáváme - a nic.

Na našich srazech, na Ceněních i na valných hromadách, drahnou dobu vybízím, abychom co nejvíc vyspravovali členskou základnu VSVD a to jak osobně, tak soubory coby právníckými osobami. Abychom mohli reprezentovat jistou sílu. A taky generovat lidi, kteří se později o budoucnost amatérského divadla budou brát. Vždyť mnozí tací nás taky bohužel opouštějí, stačí připomenout Pepu Tejkla. V redakční radě Hromady nám třeba strašně schází... V této Hromadě také píšeme, jak se budeme porovnávat s novým Občanským zákoníkem, který zruší dosavadní občanská sdružení. I v této souvislosti proto apeluji na to, že *kdyby* nás bylo víc, víc bychom zmohli.

Saša Gregar

D I V A D E L N Í

Do uzávěrky této Hromady přišly na účet VSVD další příspěvky. Děkujeme.

okres Havlíčkův Brod:

Eva BECHYŇOVÁ

okres Hradec Králové:

Hana PROCHÁZKOVÁ, Zdeněk VRÁGA

okres Jičín:

manželé Vladka a Jiří WILDOVI

okres Náchod:

Antonín KOHL, Jarka HOLASOVÁ, Ivana RICHTEROVÁ,
Jan KAŠPAR, Marie NÝDROVÁ

okres Pardubice:

Václav FALTA

okres Rychnov nad Kněžnou:

Marie ŠUBRTOVÁ, DS ORLICE Potštejn

okres Semily:

Jana OTMAROVÁ, Jaroslav IPSEK

okres Svitavy:

Blanka ŠOLCOVÁ

okres Trutnov:

Antonín KUBÍČEK, Petr LANTA

okres Ústí nad Orlicí:

Martin MALÍNEK, DS VICENA Ústí nad Orlicí

Dále přispěli:

DS VOJAN Libice nad Cidlinou, Marie BOKOVÁ

Adresář odběratelů Hromady a členů VSVD je aktualizován a je celý zaveden do počítače. Jakékoliv případné nesrovnalosti nám hlase na naši adresu do Impulsu. Další zájemce o předplatné Hromady nebo o členství ve VSVD samozřejmě velice vítáme.

Valná hromada VSVD na svém zasedání 25. února 2006 stanovila výši ročního příspěvku:

- roční příspěvek pro fyzickou osobu se stanoví minimálně **ve výši 250,- Kč**
- snížený (důchodci a studenti) minimálně **ve výši 120,- Kč**
- roční příspěvek právnické osoby se stanoví **ve výši minimálně 750,- Kč**
- nečlenové, zájemci o Hromadu platí **300,- Kč/rok** (3 čísla včetně poštovního)

VSVD, Pospíšilova 365, 500 03 Hradec Králové
Bankovní spojení: Česká spořitelna a.s. Hradec Králové
1085997309/0800

ZÁPIS Z JEDNÁNÍ RADY VSVD V SOBOTU 27. ŘÍJNA 2012

Jednání se zúčastnilo celkem 16 členů rady. V úvodu N. Gregarová informovala přítomné o výsledku kontroly Finančního úřadu a následné žádosti o prominutí.

Na základě provedené kontroly finanční úřad předsal VSVD odvod za porušení rozpočtové kázně **ve výši 154 420,- Kč** a penále za prodlení s odvodem za porušení rozpočtové kázně **ve výši 138 473,- Kč, celkem tedy 292 893,- Kč**. Po naší žádosti o prominutí vyměřeného odvodu a vyměřeného penále, včetně jeho dopočtu nám Generální finanční ředitelství zcela prominulo penále a uložilo uhradit 18 900 jako sankce za porušení podmínek.

Podzimní setkání Rady VSVD je pravidelně věnováno především přípravě divadelní sezóny.

1) V úvodu přítomní obdrželi kalendář přehlídek a dalších akcí divadelní sezóny 2013,

všechny postupové přehlídky amatérského činoherního, venkovského činoherního, loutkového i experimentujícího a mladého divadla zůstávají beze změny, mají své zastoupení ve všech třech krajích (Královéhradecký, Pardubický, Liberecký). Přehlídka Modrý kocour v Turnově, postupová na Mladou scénu a Šrámkův Písek, rozšířila svůj záběr i na amatérské činoherní divadlo. Přehlídka Zlom vaz v České Třebové (pořadatel OSD OÚ Ústí nad Orlicí) v roce 2012 nesplnila podmínky postupové přehlídky (pouze tři představení). Členové rady L. Janyšová a J.J. Kopecký prověří přípravy této přehlídky pro rok 2013.

2) propozice celostátních přehlídek na rok 2013.

- propozice ještě oficiálně nevyšly, ale podle výsledků jednání odborných rad nedošlo k žádným výrazným změnám v propozicích přehlídek **Krakonošův divadelní podzim, Šrámkův Písek, Mladá scéna, Loutkářská Chrudim, a Dětská scéna**. Určitě významná je změna v propozicích **Wolkrova Prostějova** - že se tentokrát bude vystupovat pouze s jedním textem. Odborná rada ARTAMA se sice nerada, ale shodla na tom, že je aktuálně prakticky nemožné vrátit druhý text do programu WP a aby řešení bylo systémové, zrušila druhý text napříc

všemi koly. Čas, který díky tomu v kraji možná vybu-
de, by měl být využit buď pro kvalitnější rozborový
seminář nebo pro samostatný seminář zaměřený
např. dramaturgicky. V podstatě jde o to, že by WP
měl být zaměřen nejen na předvádění recitačních
výkonů, ale zároveň by měly být jeho postupové
přehlídky i on sám prostorem pro vzdělávání se v
oboru. **Propozice CSP amatérského činoherního
a hudebního divadla Divadelní Piknik** zůstávají
pro rok 2013 beze změny. Pro rok 2014 se připravují
nové podmínky, za kterých může být inscenace
přijata do programu celostátní přehlídky.

O změnách se mluví i v souvislosti s Jiráskovým
Hronovem. Místní pořadatelé JH (starostka Hro-
nova Hana Nedvěďová a ředitelka KIS Marcela
Kollertová) předložili Festivalovému výboru JH 30.
října návrh Jiráskův Hronov vrátit činohře a pořádat
jej jako celostátní soutěžní přehlídku amatérského
a hudebního divadla se zachováním vzdělávacího
programu při JH a všech dalších průvodních akti-
vit – zpravodaj, diskusní kluby atd. a s inspirativním
programem obsahujícím 2 inscenace zahraniční
(Slovensko + zástupce AITA/IATA) a cca 6 inspi-
rativních představení dalších divadelních oborů na
základě doporučení porot oborových celostátních
přehlídek. Z toho by plynulo zrušení celostátní přeh-
lídky Piknik Volyně.

Závěr jednání FV: Pro rok 2013 zůstává v platnos-
ti statut i organizační řád JH, ale v programu JH
se významně rozšíří zastoupení činohry, za dopo-
ručení a zařazení představení dalších divadelních
oborů zodpovídají odborníci daného oboru (tedy
poroty celostátních oborových přehlídek) zastoupe-
né v programové radě odbornými pracovníky Arta-
my. Dalším členem programové rady bude Marcela
Kollertová, aby mohla ovlivňovat složení programu
JH z hlediska pořadatele, který je zodpovědný za
rozpočet přehlídky. Zároveň se otevře veřejná dis-
kuse na téma možnosti vrátit Jiráskův Hronov jako
celostátní přehlídku amatérského činoherního diva-
dla pro rok 2014.

3) program přehlídky Červený Kostelec.

- v letošním roce se do přehlídky přihlásilo celkem
16 souborů

Královéhradecký kraj - 9

Pardubický kraj - 5

Kraj Vysočina - 1

Zlínský kraj - 1

Rada VSVD schválila zařazení 13 inscenací –
seznam inscenací je uveden v pozvánce do Červe-
ného Kostelce v rubrice Impulsy z Impulsu.

Lektorský sbor by měl zůstat zachován v ověřeném
složení: prof. Jan Císař, prof. František Laurin, Jaro-
mír Vosecký, Regina Szymiková, Michal Zahálka.
Zachován zůstane i účastnický poplatek člena hra-
jícího souboru ve výši 50,- Kč na osobu a úhrada
dopravy do výše 5 000, pokud ovšem zůstane
zachována finanční dotace MK ČR a Královéhra-
deckého kraje. V případě jejich snížení bychom roz-
počet přehlídky byly nuceni upravit.

4) Z minulého jednání:

Valná hromada Radě VSVD uložila zvolit si ze své-
ho středu předsedu, místopředsedu a jednatele.
První zasedání rady dne 2.6. nebylo pro (omluve-
nou) absenci členů usnášeníschopné. Přítomní čle-
nové Rady navrhli na jmenovité funkce následující
členy:

předseda: Alexandr Gregar

místopředseda: Josef J. Kopecký

jednatel: Nad'a Gregarová

pokladník: Ilona Chytráková

předseda revizní komise: Pavel Švorčík.

Vzhledem k tomu, že schůze nebyla usnášení-
schopná, rozhodli jsme se pro hlasování o volbě
výkonné rady korespondeční cestou.

Rada jednomyslným hlasováním potvrdila volbu
výboru.

Rada VSVD připraví revizi a novelu stanov a orga-
nizačního řádu až pro valnou hromadu VSVD, která
se bude konat v únoru 2014 a která bude volební.

5) Cena MK ČR 2013

Rada VSVD podpoří návrh NIPOS/ARTAMA na
udělení Ceny MK ČR paní Haně Kofránkové.

6) předávání ZO JKT

Na návrh VSVD udělená ocenění **Zlatý odznak J.
K. Tyla** byla v Pardubicích (radu VSVD zastupoval
Milan Zlesák a Kateřina Prouzová) předána Jiřině
Mejzlíkové a Milanu Odehnalovi, v Brněnci ocenění
paní Miladě Pavlasové předali Blanka a Karel Šefr-
novi a Petr Mohr.

Návrhy na udělení ZO JKT v roce 2013 se bude
zabývat Rada na svém únorovém jednání. Do té
doby mohou soubory zasílat své návrhy.

7) vzdělávání

N. Gregarová seznámila členy Rady VSVD s programem dílen a seminářů pro rok 2013.

Konkrétní program: viz. rubrika Impulsy z Impulsu.

Pozn. Kateřina Prouzová informovala o zajímavé dílně, kterou pro jejich soubor Divadla Exil vedla Petra Janečková z Východočeského divadla na téma „nešvary amatérského gesta“.

Valná hromada

se uskuteční 23. února v Divadle Exil Pardubice - prosím o tipy a doporučení doprovodného divadelního programu (k valné hromadě volíme pravidelně komorní představení z našich východočeských zdrojů).

Adivadlo nabídlo své představení Tyrolské elegie – montáž z díla a života K. H. Borovského.

Zapsala Nad'a Gregarová

Příští jednání Rady VSVD se uskuteční v sobotu 9. února 2013.

NÁVRH NA UDĚLENÍ CENY MK ČR

Rada VSVD na svém jednání 27. října 2012 schválila jednomyslně podporu návrhu NIPOS/ARTAMA na udělení Ceny MK ČR paní Haně Kofránkové.

HANA KOFRÁNKOVÁ *5.1.1949

Hanka (alias Kofra či Big Mother) sice letos neslaví žádné kulatiny, ale Nad'a má zřejmě svůj tajný důvod, proč mě požádala, abych o ní napsala pár řádků...

Kdokoli v této zemi má rád mluvené slovo v jakékoli jeho podobě, zná ji. Jako režisérku rozhlasových her, literárních pořadů, četby na pokračování, audioknih; jako scenáristku, jako interpretku - poezie i prózy, v rozhlase i v samostatných pořadech. Protože na internetu najdete 8 843 odkazů (většina se opravdu týká „té Kofránkové“), zmíním jen letmo a jako příklad třeba její režii her Daniely Fischerové, rozhlasové inscenace Ibsena (za Hedu Gablerovou získala Prix Bohemia), vlastní interpretaci Němcové Babičky, režii audioknih Paní Láryfáry či Karlík a továrna na čokoládu, léta účinkování v poetické vinárně Viola, dlouhou řadu večerů překladatelských premiér, stále zvaných „U Bubeníčků“, i když místo konání se několikrát změnilo... Své osobní hity a zážitky doplňte sami.

Hance ale nikdy „nestačila“ její profesní kariéra. Snad proto, že začínala jako amatérská recitátorka (protože kdysi byl věkový limit Wolkrova Prostějova nižší, je možná nejmladší vítězkou – jako dvanáctiletá copatá slečinka vyhrála s Aškenázyho Vajíčkem), paralelně a trvale věnuje spoustu času a energie amatérům. Objíždí regionální kola WP, vede dílny a semináře Artamy i festivalu Šrámkova Sobotka (od studentských dílen přešla ke své libůstce – dílně „babiček“, senierek i seniorů mezi účastníky), zúčastnila se i akcí Hudební mládeže, pracovala a pracuje v porotách celostátních (WP) i mezinárodních (Mezinárodní festival poezie Valašské Meziříčí)... I tady v Hradci ji recitátoři potkávají téměř každoročně.

A znají ji jako důslednou, laskavou, konkrétní a konstruktivní posuzovatelku svých výkonů: nemlží, neřeční, ale rozebere, upozorní a poradí, jak dál a líp. Slyšela jsem od recitátorů, že jim pomáhá se na ni při přednesu dívat – její empatická a živá mimika jim poskytuje zpětnou vazbu, stvrzení, že jsou slyšeni a chápáni. (Mimo chodem – podstatně méně empatie a shovívavosti projevovala a projevuje svým nadřazeným: bez ohledu na možné důsledky byla a je ve své profesi nekompromisní a maximalistická, a běda, když je šéf hloupý, laxní nebo zbabělý. Snad proto se tak dobře cítí mezi amatéry – protože ti, jak je z původu toho slova zjevné, přednášejí „z lásky“).

Takže – v březnu zase na shledanou v Hradci! A pokud chcete, milí recitátoři a recitátorky, paní režisérku potěšit, přemýšlejte nad textem – a nešumluje! Česky řečeno nemluvte jako prasata. – I když ona by vám to asi řekla nějak osobitěji, abyste si to zapamatovali.

Lenka Chytilová

KONEC OBČANSKÝCH SDRUŽENÍ?

Poslanecká sněmovna schválila nový Občanský zákoník, který se dotýká i dosavadního fungování občanských sdružení. Ta jsme po roce 1990 zakládali podle zákona č. 83/1990 O sdružování občanů a byl to jeden z prvních zákonů, který pomohl vytvořit novou demokratickou občanskou společnost. Po roce 1948 bylo v podstatě svobodné sdružování zakázáno či omezeno, např. každý divadelní „spolek“ musel mít svého zřizovatele. Nový Občanský zákoník vstoupí v platnost 1. ledna 2014. Od tohoto data už nebudeme sdruženími, ale spolky, tak jak jsme si stejně říkali, protože jsme ctili obsah toho slova. „Název spolek lépe vyjadřuje činnost, kterou mají tyto subjekty dělat. Princip sdružování ale zůstane stejný,“ vysvětluje právník Jaroslav Svejkský, autor publikace o novém občanském zákoníku. Konečně jsme na to po dvaceti letech přišli!

V novém zákoníku jde především o větší transparentnost občanských aktivit - nově upravuje právní poměry právnických osob soukromého práva - mezi něž patří i nevládní neziskové organizace. Zákon dělí právnické osoby na korporace, fundace a ústavy: KORPORACE uvádí jako spolky občanů, které tvoří jejich členové či společníci. Dále zákon vymezuje FUNDACE, organizace, které ošetřují majetek a přerozdělují jej dle zákona jiným - nadace a nadační fondy. A konečně zahrnuje ÚSTAVY - organizace, které kombinují princip lidský i majetkový, „ústavy“ nemají členy jako korporace, ale mají zaměstnance (např. tzv. „veřejnoprávní“ divadla, knihovny či podobné instituce, které nemají podnikatelské poslání a zajišťují nejrůznější služby nebo lidem prospěšné činnosti; v západním světě jsou to především s.r.o. s přiznaným neziskovým statutem, který jim umožňuje jiný daňový režim). Nový Občanský zákoník tak zrušuje dosavadní zákony o sdružování občanů, zákon o obecně prospěšných společnostech a zákon o nadacích a nadačních fondech.

V případě nové koncepce spolkové činnosti jde především o to, aby se za neziskový spolek neschovávalo komerční nebo obchodní usilování, což známe i z divadelnictví - např. řadu „občanských sdružení“ založili i divadelníci, kteří se divadelní produkcí živí, ale jako občanská sdružení užívají neziskových výhod. Pražské divadelnictví je tím zcela zamořeno a hádky mezi „komerčáky“ a nezávislými „neziskovkami“ jsou na denním pořádku.

Novým zákoníkem se nic nezmění na statusu dosavadních občanských sdružení - pokud mají v pořádku předmět své hlavní činnosti. Budou si ale muset změnit jméno tak, aby v něm bylo obsaženo označení „spolek“ nebo „zapsaný spolek“ či zkratka „z.s.“. Teprve do konce roku 2016 budou muset přerabovat své stanovy,

pokud by nebyly s novým zákonem v souladu. Podle právníka Petra Víta ze sdružení Neziskovky.cz většina sdružení má dnes stanovy více či méně nevyhovující - nový občanský zákoník upřesňuje definici orgánů a vnitřního uspořádání spolku. Dnes je to, podle Víta, necháno na benevolenci sdružení, což vede k tomu, že sdružení nefungují dostatečně transparentně. „Nová úprava spolkového práva klade důraz především na jeho základní znaky, kterými jsou samospráva či dobrovolnost členství. Na rozdíl od současnosti řeší například i likvidaci spolku,“ popisuje Jiří Hovorka z tiskového odboru ministerstva vnitra.

Největší změny v budoucnu čekají jen ta občanská sdružení, která v současné době mají členskou základnu a zároveň poskytují služby za úplat. Netýká se to ale amatérských divadel, která svou „produkci“ nabízejí za vstupné, to je považováno za příjem z hlavní, statutární činnosti, která je zpětně evaluována do krytí nákladů spolku nikoliv jako zdroj obživy členů. Což je dobrá zpráva např. pro potenciální sponzory,

Od účinnosti nového občanského zákoníku, tj. od 1. 1. 2014, se tedy občanská sdružení stanou „spolkem“, jehož hlavní činností je spolková činnost vykonávaná členy nebo pro členy. Až do účinnosti zákona o veřejném rejstříku, do něhož se budou spolky zapisovat, budou spolky registrovány dle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů. Teprve po vzniku tohoto rejstříku bude zřejmě nutné, aby se každé dosavadní občanské sdružení tímto způsobem přeregistrovalo. Na to je ale ještě chvíli čas...

zpracoval Alexandr Gregar

POZVÁNKA

PŘIJEĎTE NA VALNOU HROMADU...

Rok se zase mine s rokem a nezbyvá proto než
ve smyslu stanov našeho sdružení svolat

**Valnou hromadu Volného sdružení
východočeských divadelníků,
a to v sobotu 23. února 2013
od 12.30 hodin
v Divadle Exil v Pardubicích.**

Jednání bude podle dobrého zvyku zakončeno divadelně.

D I V A D E L N Í

IMPULSY Z IMPULSU

bylo...

DRAMATURGICKO-REŽIJNÍ DÍLNA

pod vedením Tomáše Jarkovského
proběhla v Impulsu v sobotu 10. listopadu 2012.

Nad svými záměry se sešlo třináct účastníků, kteří četli, diskutovali a hledali cestu k inscenování svých nápadů. Textové předlohy byly pestré, názory různé, nápady všelijaké. Těžko, vytržené z kontextu postupu dílny, konkrétně popisovat... Rozešli jsme se s tím, co ještě dotáhnout a doladit, v jakém úhlu se ještě na věc podívat, co opustit a co rozšířit, o čem ještě popřemýšlet... Těšíme se na vlastní realizaci záměrů v souborech a na nové inscenace!

Myšlenka z dílny: „Nevýhoda parodií, které nevznikají s láskou k předloze, je, že jsou blbé.“

-jh-

ZÁKLADNÍ DIVADELNÍ PRINCIPY S PETREM HAŠKEM

Dílina s Petrem Haškem, hercem, dramaturgem, režisérem, uměleckým vedoucím souboru Geisslers Hofcomediannten Kuks, absolventem KALD DAMU, scénáristou a lektorem se uskutečnila v sobotu 24. listopadu 2012 tentokrát pod pracovním názvem **Základní**

divadelní principy a dílna praskala ve švech... Dvacet sedm účastníků si všechny aktivity náležitě užilo a na vlastní kůži pocítilo divadelní principy, které Petr preferuje a proč si myslí, že má smysl dělat divadlo.

K tomu režisér potřebuje skupinu lidí (herců), kteří se postupně dobře poznají a chtějí si společně hrát. A přitom je potřeba mezi sebou dobře komunikovat. Potom už „jen“ najít téma, kterým chtějí diváka oslovit a něco mu tím sdělit. Pak už „stačí“ jen najít prostředek(dky) ke komunikaci a naplnit ho (je) situací... Herec přitom musí vědět, co hraje a proč to tak hraje, což vychází z pojmenování (označení) akce. A potom to nejde bez diváka. Je dobře počítat s tím, že se na to třeba někdy bude někdo dívat. A pro to všechno má smysl dělat divadlo.

A my tím vším názorně prošli od počítání v kruhu a společného soustředění až k tvoření prostředí pomocí židlí. A bylo to nezapomenutelné!

Slovníček:

Divadlo může hrát každý, když chce.

Dobrý režisér by měl umět namotivovat a nadchnout herce, aby je to bavilo.

Herec může být „exhibující drtič kulis“ nebo herec inteligent, který zvládá víc věcí najednou.

Hyperbolizace divadlu sluší.

Osobitost – každý má co svého nabídnout, je dobré toho využít.

Pokora – herec je součástí celku, není jen jeden, nemyslí jen na sebe, každý má své místo a proto **Čurda** neexistuje.

zapsala Jarka Holasová

bude...

WOLKRŮV PROSTĚJOV 2013

Vážení a milí přátelé uměleckého přednesu a divadla, nabízíme příležitost k setkání, ke konfrontaci tvůrčích výsledků a postupů, ke vzájemné inspiraci, výměně názorů a zkušeností a ke vzdělávání.

Přehlídka sólistů s možností doporučení k účasti na Wolkrově Prostějově v roce 2013 se uskuteční **21. a 22. února v Hradci Králové v Divadle Jesličky** a je otevřená všem, kteří ukončili 9. třídu ZŠ nebo odpovídající třídu víceletého gymnázia. Horní věková hranice neexistuje. **V propozicích Wolkrova Prostějova** pro rok 2013 je jedna významná změna, a to, že se tentokrát bude vystupovat pouze s jedním textem.

Přehlídka souborů se uskuteční v rámci přehlídky AUDIMAFOR 22. - 24. března 2013 v Hradci Králové v Divadle Drak. Více viz: vyhlášení přehlídek

Především recitátorům jsou určeny dvě první dílny z naší nové vzdělávací nabídky.

PROGRAM PRAKTICKÝCH SEMINÁŘŮ Z DIVADELNÍCH OBORŮ NA ROK 2013

Z několikaleté zkušenosti víme, že v průběhu kalendářního roku se daří zrealizovat maximálně 7 praktických dílen a seminářů.

Pro rok 2013 jsme tedy připravili program sedmi sobotních setkání, který je určen především vedoucím dětských a studentských divadelních souborů, členům studentských souborů, zájemcům o umělecký přednes a vůbec všem divadelníkům s chutí poznávat nové osobnosti a jejich prostřednictvím nové obzory.

Připravený program bude možné upravovat či rozšiřovat na základě zájmu účastníků.

Semináře budou probíhat v prostorách střediska Impuls v sobotu od 9.00 do 17.00 hodin. Termíny a lektoři budeme postupně upřesňovat.

Odborný garant: Jaroslava Holasová
e-mail: jarka.holasova@seznam.cz

12. LEDNA 2013

Přednes a divadlo poesie,
lektorka Ema Zámečnicková,

jedna z nejvýraznějších osobností současné dramatické výchovy a přednesu, lektorka mnoha dílen a seminářů a učitelka LDO ZUŠ Na Střezině v Hradci Králové, jejíž recitátoři a soubory vystupují pravidelně také na celostátních přehlídkách Dětská scéna a Wolkrův

Jaroslava Holasová

Prostějov. Praktická lekce, od výběru textu přes rozbor k volbě výrazových prostředků. Účastníci si přinesou text k práci na přednesu - i rozpracovaný. Texty je třeba zaslat předem.

16. ÚNORA 2013

Hlasová výchova, lektorka Eva Spoustová,
absolventka DAMU, věnuje se dabingu jako herečka i režisérka, vyučuje jevištní mluvu na DAMU. Praktická lekce nejen jevištní řeči: „pocítit a vědět jak správně na to“.

27. DUBNA 2013

Maska a herectví s maskou,
lektor Tomáš Machek,

absolvent Aleliéru Divadlo a výchova DiFa JAMU Brno, herec divadla Líšeň, loutkář, porotce amatérských přehlídek dětského a loutkového divadla, lektor ekologické výchovy, učitel LDO ZUŠ. Základy herectví s maskou od jejího použití k pohybovému divadlu.

18. KVĚTNA 2013

Divadlo „Tvář v tvář“, lektorka Hana Voříšková,
učitelka ZUŠ Choceň, výtvarnice, loutkářka, lektorka praktických dílen (divadlo na papíře), autorka divadelního „pro jednoho diváka“. Pro zájemce, kteří si chtějí vyzkoušet výtvarno a divadelno v individuální formě.

2. POLOLETÍ:

5. ŘÍJEN 2013

Improvizace, lektor Jana Machalíková

TERMÍNY A LEKTORY UPŘESNÍME:

DRAMATURGICKO - REŽIJNÍ SETKÁNÍ

nad vybraným textem (např. loutkařina donšajnovského typu). O konkrétních možnostech realizace.

ZVUKOVÝ PLÁN INSCENACE

i muzika slouží tématu inscenace a „živá“ nejlépe.

D I V A D E L N Í

Zveme vás...

PŘEHLEDKA AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO A HUDEBNÍHO DIVADLA

ČERVENÝ KOSTELEČ 2013,
13. - 17. března 2013

O zařazení do programu přehlídky se ucházelo celkem 17 inscenací, dokonce jedna až ze Zlínského kraje. Jedna přihláška dorazila po termínu uzávěrky. Po jednání v Radě VSVD bylo nakonec zařazeno 13 inscenací. Při jejich výběru hrají roli i dramaturgické potřeby pořadatelů. Např. je nutné mít dvě představení pro dopoledne v pracovních dnech, která můžeme

nabídnout dětem a středoškolákům. Po letošní kritice „pouhých“ tří sobotních představení bychom pro sobotní odpoledne potřebovali dvě kratší představení s ne příliš náročnou přípravou... A proto se může stát, že nakonec jeden soubor uvádí na přehlídce dvě představení, protože může hrát ve čtvrtek dopoledne pro středoškoláky a protože má časově nenáročné představení do sobotního odpoledne.

Když se blíží termín uzávěrky, doufám a přeju si, aby to vyšlo přesně, kolik hracích míst – tolik přihlášek. Bohužel, to se podaří málokdy. Mrzí mě, že již podruhé jsme nezařadili představení naší milé frequentantky kurzu herecko režijní spolupráce Zuzky Pavlíčkové z Chocně, se souborem z Chlumce jsme se dohodli o jejich účasti na přehlídce v Lomnici, ale zas to nevychází, v Chlumci mají jarní prázdniny... Tak snad si ti, kteří se letos „nevešli“, zahrají v Červeném Kostelci na dalším ročníku.

-ng-

Pro ročník 2013 je připraven následující návrh programu, není však zatím potvrzen a může dojít ke změnám.

STŘEDA 13. BŘEZNA

19.30 - 21.45

Divadelní soubor NA TAHU
při MKS Červený Kostelec
J. K. Tyl:

STRAKONICKÝ DUDÁK

Režie: Jan Brož

ČTVRTEK 14. BŘEZNA

10.00 - 11.15

TRIARIUS Česká Třebová
David Harrower: **BLACKBIRD**
Režie: Josef Jan Kopecký

16.00 - 17.45

Divadlo Jesličky Josefa Tejkla
Hradec Králové

Josef Kajetán Tyl:

**PANÍ MARJÁNKA, MATKA
PLUKU ANEB ŽENSKÉ SRDCE**

Režie: Jan Dvořák

19.30 - 21.15

Divadlo Exil Pardubice

David Farr:

BRÝLE ELTONA JOHNA

Režie: Zuzana Nováková

PÁTEK 15. BŘEZNA

10.00 - 11.30

Divadelní soubor SYMPOSION
Třebechovice pod Orebem
STRAŠIDLO C.

Komedie podle povídky Oskara
Wildea, úprava Rudolf Faltejsek
Režie: Pavel Faltejsek

15.00 - 17.00

Soubor Jiráskova divadla
Hronov

Georg Bernard Shaw:

PYGMALION

Režie: Ing. Miroslav Houštěk

19.30 - 21.20

Divadlo A. Jiráska - Jednota
divadelních ochotníků Úpice
V. K. Klicpera:

KAŽDÝ NĚCO PRO VLAST

Režie: Pavel Švorčík

SOBOTA 16. BŘEZNA

10.00 - 12.30

Adivadlo Havlíčkův Brod
Jan Drda:

DALSKABÁTY, HŘÍŠNÁ VES

Režie: Lída Honzová

14.00 - 15.15

TRIARIUS Česká Třebová
Josef Topol:

KOČKA NA KOLEJÍCH

Režie: Josef Jan Kopecký

16.30 - 17.45

NUDA - Nahodilé Uskupení
Divadelních Amatérů, Rtyně
Vlastimil Klepáček:

**KUCHAŘKA A GENERÁL
ANEB DRUHÁ MÍZA**

Režie: Vlastimil Klepáček

19.30 - 21.15

Senioři Divadelního souboru
Kolár Police

Aldo Nicolaj: **AŽ SE ZIMA
ZEPTÁ, NEBUDE SE BÁT
ANEB TŘI NA LAVIČCE**

Režie: Ivana Richterová

NEDĚLE 17. BŘEZNA

10.00 - 12.00

Divadelní soubor
J. N. Štěpánka Chrudim
Donald Churchill,
Peter Yeldham:

**TAKOVÁ MILÁ SLEČNA
(SLEČNA FLINTOVÁ)**

Režie: Karel Bříza

14.00 - 15.45

Divadelní soubor
Jirásek Nový Bydžov
Jaroslav Vostrý: **TŘI V TOM**
Režie: Saša Gregar

VIDĚLI JME

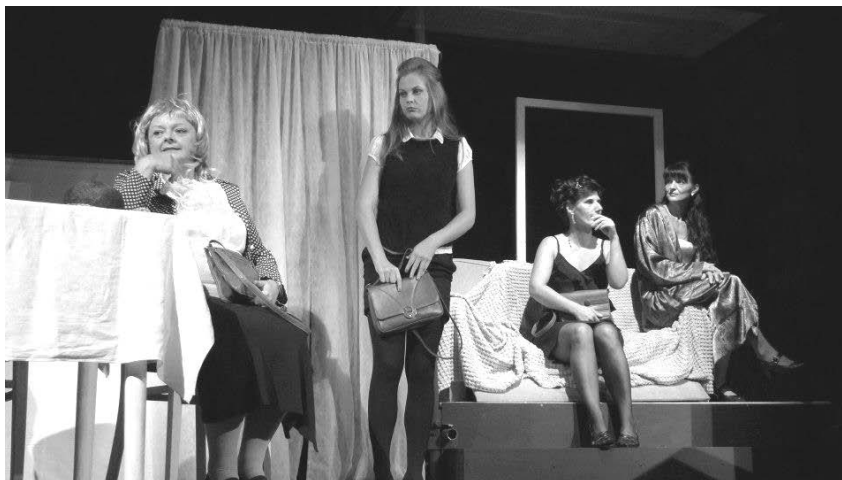
SVĚTÁCI SOUBORU SNOOP

V pátek 28. září 2012 měla v Opatovicích nad Labem premiéru nová hra Sdružení Náruživých Ochotníků OPatovic nad Labem, známá komedie Vratislava Blažka a Zdeňka Podskalského Světáci.

Na úvod mi dovolu říci, že má „kritika“ nebude objektivní, protože s SNOOP již léta spolupracuji a režisér této hry je mým blízkým přítelem. To „před závorku“, jak by řekl profesor Laurin.

Inu, byl jsem tedy na premiéře nové hry SNOOP. Nutno říci, že jsem Světáky viděl na jevišti již několikrát, tu udělané lépe, tu hůře, tu s větším nápadem, tu s menším. A SNOOP se s nimi vypořádalo na výbornou. Alespoň z mého pohledu. Stále jsou to Světáci, stále je to vtipný příběh o třech a třech, resp. o osmi. A člověk se baví, je-li naladěn bavit se. Předloha má samozřejmě nějaké svízele, je potřeba vyřešit množství prostor, oheň i množství vedlejších postav. A režisér opatovického představení si s tím vším poradil velmi dobře.

Začneme od scény. Scéna byla pojednána velmi obratně, svou výškou umožnila „hrát“ ve dvou „patrech“, nahoře byli muzikanti, dole se hrálo. Levá strana fungovala jako salón u Adama, maringotka i jako restaurace, pravá půlka zase jako byt paní Trčkové, vyšetřovna policie i restaurace. Vtipně a funkčně vyřešeno. S centrálním vchodem, který je asi jediným jevištním prvkem, který bych vytkl, protože byl, z mého pohledu, zbytečný. Chápu, proč je tam, ale jeho hmota je natolik velká, že bych ho vyřešil jinak.

DS SNOOP Opatovice n/Labem, Světáci, foto J. J. Kopecký

Nicméně necht'. Lešení, na kterém trojice hlavních hrdinů pracuje, je za oknem bytu Trčkové, je zcela jasné, zřejmé a přitom vlastně není vidět. Divák ho ale „vidí“. Scéna tedy naprosto košer.

I kostýmování musím chválit, všichni jsou kostýmováni s citem, jde se po smyslu, dobově. Některé kostýmy jsou propracovanější, jiné méně, ale hodnotím-li celek, je vše naprosto v pořádku. Vzhledem k tomu, že mnozí představitelé vedlejších rolí mají dvoj i trojrole, je třeba ocenit, že kostýmy jsou vymyšleny tak, aby umožnily rychlé převleky.

Dramaturgicky ctí představení původní scénář, s velkým povděkem ale oceňuji, že se v Opatovicích rozhodli vyškrtat pasáže s písněmi na nutné minimum, představení tak utíká rychleji bez zbytečných prostojů. Vděčný jsem rovněž za to, že se zde nebojí ani ohně, takže když má hořet, tak hoří! Bezpečně, samozřejmě, o to více je třeba za to děkovat.

Herecky je představní položeno samozřejmě na výkonech představitelů Tondy, Honzy a Gustava a Božky,

Zuzany a Marcely. A ti, alespoň na premiéře, neklamali. Vypíchl bych zvlášť výkony bratrů Dvořákových a Andrey Moličové, na které bylo prostě radost se dívat. Ani ostatní ze zmiňované šestice ale rozhodně nebyli špatní! Nicméně zvlášť dialogy Tondy a Gustava, resp. herecké ztvárnění Zuzany, to byly prostě třešničky na dortu tohoto představení.

Zmínit se musím také o světlech, se kterými se pracovalo, čehož si já vždycky vážím. Vašek Falta je vymyslel tak, aby pomáhaly dotvářet prostor, aby oddělily jinak neoddělené prostory, aby zdůraznily to, co je třeba zdůraznit - a naopak upozadily ostatní. Ano, SNOOP opět nezklamal a dokázal, že nad představením přemýšlí ve všech jeho složkách, že nechce pouze rozsvítit scénu, ale chce, aby vše, co se na ní děje a co na ní je, aby vše mělo smysl a funkci.

A to je přístup, který je mi blízký. Proto SNOOP za Světáky moc děkuju - a těším se, až je zase uvidím.

J. J. Kopecký, <http://snoop.virt.cz/>

DVAKRÁT O INSCENACI AŽ SE ZIMA ZEPTÁ, NEBUDU SE BÁT

V sobotu 29. září 2012 se v Kolárově divadle v Polici nad Metují konala premiéra inscenace *Až se zima zeptá, nebudu se bát, aneb tři na lavičce* v provedení policko-hronovských ochotníků pod režijní taktovkou Ivany Richterové. Samozřejmě jsem si nemohl nechat tuto událost ujít a tak mi dovoluji podělit se s vámi o pár postřehů.

Pro ty "divadlem políbené" asi nebude těžké z názvu vydedukovat, že se jedná o poměrně často uváděnou hru italského dramatika Alda Nicolaje *Tři na lavičce*, zde v dramaturgické úpravě Saši Gregara. Je to příběh tří důchodců, kteří žijí svou každodenní všední realitu a kteří ve svých současných osudech odkrývají zásadní témata stáří, kterými jsou osamělost, potřeba lidské blízkosti a elementární úcty svých blízkých.

V té hře se nic moc neděje – dva muži a jedna žena sedí na lavičce a vyprávějí – o to větší oříšek je to pro režiséra a herce, aby zaujali diváka a nenudili ho. Přiznám se, že ty samé obavy jsem jako divák před prvním zvoněním měl i já. A k mé velké radosti byly liché!

Představení trvá hodinu a půl

čistého času a nenudí ani chvíli. Inscenace je totiž postavená na ukázněných a prožitých výkonech herců, kterým věříte každé slovo. Ať už je to bručoun Silvestr v podání Pavla Zuzka nebo zprvu rezignovaný Luigi Františka Pivoňky či stárnoucí koketa slečna Ambra Ivanky Richterové. Ti tři skutečně vědí o čem hrají a s kým hrají, proto jsou si všichni rovnocennými partnery, nikdo z nich nevyčnívá, hrají tak, že slouží hře (a ne pro svá ega).

Tomu odpovídá i minimalistická scéna, kde především oceňuji nápad s pouliční lampou, která opravdu svítí a je tak invenčně využita pro předěly mezi jednotlivými obrazy. A samozřejmě hudba, která v podobě harmoniky výborně podtrhuje ráz hry.

Ivanka jako podtitul uvádí, že se jedná o lehce mrazivou komedii. Trochu jsem byl vůči této proklamaci skeptický, ale musím uznat, že především v první půli se jí dařilo tento svůj záměr naplňovat. Diváci opravdu – pro mne až překvapivě – reagovali na jednotlivé, mnohdy břitké až cynické glosy a hlášky protagonistů a upřímně se smáli. A jak se postupně hra blížila k svému závěru, tato poloha se vytrácela, úsměv tuhl na rtech, a to až k mrazení v zádech při závěrečné scéně.

Ano, toto je lehce mrazivá komedie o touze po lásce a přátelství bez ohledu na věk! A klobouk dolů před výkony všech tří "divadelních seni-

orů"! Kež bych takto uměl zestárnout...

Jaroslav Souček,
režisér DS Kolár *Police nad Metují*

On a ona z *Police nad Metují* a on z Hronova. Sešli se a pořídili si lavičku. A byli z toho tři na lavičce. Těšili jsme se na Ivanu Richterovou, Frantu Pivoňku a Pavla Zuzka. Těšili jsme se a byli jsme potěšeni. Velice. Jejich naprosto čistým, upřímným sdělením příběhu tří zcela rozdílných lidí v pokročilém věku, kteří se náhodou setkají v parku na lavičce a prožijí spolu krátký, ale dojemný kus života včetně jednoho absolutního konce.

Velmi umně podaný příběh náhodného spojení tří lidských osudů. Přesvědčivě zahrané charaktery jednotlivých postav příběhu byly opravdovým zážitkem, nevšedním překvapením a pohlazením po duši. Příběh přenesený přes rampu zcela civilně, velmi úspornými a uměřenými výrazovými prostředky a hlavně bez patosu, byl životný a skutečný a my jsme ho v hledišti žili společně se všemi třemi protagonisty.

Miroslav Lelek,
divadelník z Hronova

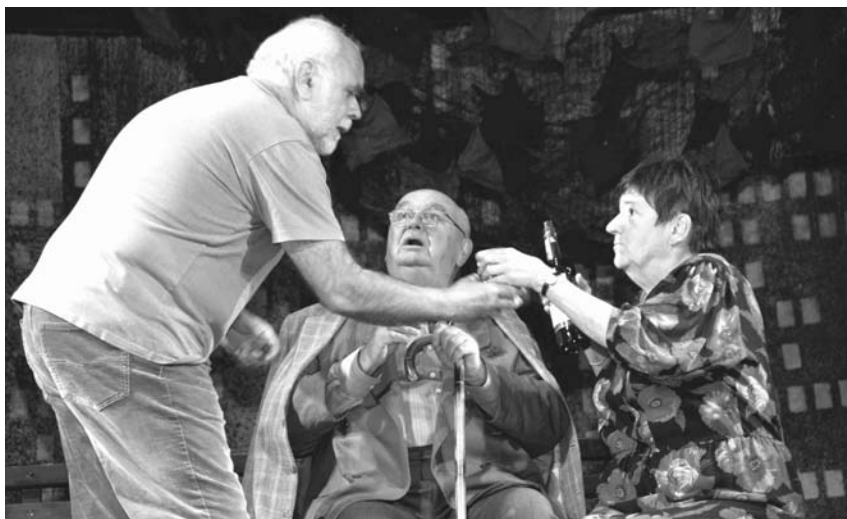
Kontakt: Ivana Richterová
DS KOLÁR Police nad Metují
ivana.richterka@seznam.cz
tel. 603 943 138

ŽITÍ

TO JE NEJVĚTŠÍ UMĚNÍ,
NEBOŤ VĚTŠINA LIDÍ
POUZE EXISTUJE

Takhle nějak na život pohlížel Oskar Wilde, který dost úzce souvisí s následující zprávou o nové třebechovické premiéře *Strašidlo C*. Inscenace vznikla podle povídky zmíněného autora a připravil ji člověk smýšlející podobně: Rudolf Faltejsek, skvělý herec a dlouholetý vůdčí duše třebechovického souboru. Jeho divadelní vášeň lze rovněž považovat za umění žít. Ani ve vysokém věku neztrácí optimismus a tvůrčí elán o jakém by se mohlo mnohým mladším zdát. Rudolf stál u zrodu třebechovického souboru a to, že funguje

DS Kolár, *Tři na lavičce*, Pavel Zuzek, František Pivoňka a Ivana Richterová

dodnes (a mimořádně úspěšně - píšu v době, kdy Symposion přivezl ocenění z rakovnické Popelky!), je i jeho zásluhou. Ale co po tom, život stejně pádí kupředu jako kuň a může se občas splášt. I Symposion v posledních letech zkusil jiné režiséry a zažil jinou zkušenost. Ke jménu Faltejsek mezi hlavními inscenátory se však ve své poslední inscenaci vrátil, dokonce dvojnásobně. Syn Pavel Faltejsek si poprvé zkusil samostatnou režii a otec Rudolf zpracoval text k inscenaci podle povídky Oscara Wilde Strašidlo Canterwilské (k tomu si s pečlivostí sobě vlastní prostudoval některé dřívější dramatizace i Wildeho humoristickou novelu a upravil je podle potřeb souboru). Nutno dodat, že oba to provedli výtečně, text je posazen hercům do pusy, má dynamiku, sevřenost, vtip, nadsázku, dobře se čte a z jeviště zní rovněž dobře. Navíc pro režiséra Pavla poskytl řadu příležitostí pro jevištní realizaci - přehlednou, divadelně zajímavou, zábavnou i napínavou. Wildeho povídka je založena na protikladech reálného a fantaskního. Anglická romantická duše se v ní střetává s americkou racionalitou, s nedůvěrou v nadpřirozené. Na což doplatí nešťastné strašidlo, zakletý duch sira Simona, který na zámku před lety zavraždil svou ženu. Jeho mystická moc chřadne a uvažuje stykem s novými nájemci, kterým je pro smích. „Strašidlo Canterwilské“ se nakonec stane troskou – byť mu Faltejsek dramatizátor na konci dovolí i malé vítězství (dozvíme se i něco tajemného z jeho soukromého života). Na přízračné scéně se hraje s krvavými skvrnami, ze stěn padají obrazy, strašidlo neviditelně obchází kolem postav, pohybuje se bez hlavy, příroda bouří, vypadává světlo... Ale není to nic platné, strašidlo většinou bývá k smíchu, nikdo nic nechápe, jen Virginie si k němu najde lidský vztah...

Inszenace Strašidla bývají vždy výtečnou hereckou příležitostí, máme-li herce komediálního ražení, schopné „partnerství“ a hraní s humornou nadsázkou. Což v Třebechovicích bravurně zvládá Martin Černý, který suchým anglickým humorem hraje postavu Beatona, tajemníka ame-

Strašidlo C.

rického velvyslance Ottise. Toho robustně a přesně, v dikci a v timingu, předvádí Mirek Vik. Ve Strašidlu jsou vděčným parterem i divoká dvojčata - v Třebechovicích je hrají dvě rozpustilé dívky a posun k rozpustilosti je patrný u dalších postav, jejich provedení však spíše vyplývá z temperamentu a schopností herců a hereček Symposionu, než ze záměrnějšího „herectví“. V premiéře se na jevišti „vyřádili“ všichni: připomenu ještě Ivu Charvátovou, která hraje Ottisovu ženu jako nesnesitelnou slepici, Hanu Čejkovou jako paní Umneovou, přísnou ochránkyni zámku, která baví publikum řadou přesně mířených bonmotů, Karlu Drašnarovou, užívající si roli nymfomanské Vychovatelky. Herecky příjemní jsou i ostatní - Lucie Hyksová, coby půvabná Ottisova dcera „na vdávání“ a jediná, která ke strašidlu najde vztah, zaujme Martin Petřík, coby její snoubenec Cecil - v převleku za zahradníka jako vystřiženého z Pyšné princezny je neodolatelný, domácí publikum potěšili i Jiří Adam a Václav Lochman v dalších komických postavách...

Debutujícímu režisérovi Pavlu Faltejskovi se podařilo velmi slušně hru na jevišti zorganizovat, dát ji výtvarný, hudební i stylový rámec. Občasné nešikovnosti nic neubírají na svižnosti představení a jeho hlavní dezero, pobavit, rozesmát, nebrat se vážně, prostě neexistovat – ale žít!

-ag-

<http://dssymposion.cz/>

PREMIÉRA V NOVÉM BYDŽOVĚ

Věděla jsem, že Saša Gregar dojíždí do Nového Bydžova, kde zkouší s **Divadelním spolkem Jirásek** komedii dell'arte **Tři v tom** od Jaroslava Vostrého, která slavila velké úspěchy koncem 70. let minulého století v pražském Činoherním klubu. A protože mi bylo jasné, že Naďa určitě pojede na premiéru, tak jsem se neustále připomínala, že bych chtěla taky. A chtěly ještě dvě Nadiny kolegyně z Impulsu, takže naše dámská jízda vyrazila na první premiéru, která se konala 9. listopadu v Jiráskově divadle. A rozhodně to stálo zato.

Dovoluji si ocitovat část Sašova článku z programu k inscenaci: „Nejsme herci vybavení technikami a schopnostmi, které komedie dell'arte a vůbec divadlo vyžaduje. Při zkouškách, v rámci svých možností, jsme proto odhalovali, co se skrývá za slovy a hledali hlavní látku hry. Čím více jsme se jí dotýkali, tím více jsme opouštěli tradiční uchopení žánru. Povolili jsme uzdu své fantazie a zkusili nahlédnout situace a postavy hry vlastníma očima, prostřednictvím života, který dnes „zuří“ kolem nás. V duchu citovaného Guariniho výroku (v programu je též citován italský básník a dramatik Guarini – pozn. ex.), kterým už koncem 16. století připomínal, že je už téměř nemožné rozeznat masku přetvářky, úskoků, intrikánství,

Tři v tom, Divadelní spolek Jirásek Nový Bydžov

podfuků, namyšlenosti, lži, podrazáctví, veksláckých zlodějných či buranství od tváří, zdobících se okázalou důvěryhodností, spravedlností a láskou... A že jich dnes vidíme stále dost a dost. I na těch místech nejposvátnějších, parlamenty nevyjímaje.“

K tomu už není mnoho co dodat. Snad jen to, že se záměr podařil, že herci své postavy zvládli, celek nevypadá výrazněji slabší a diváci se baví od začátku do konce. Hrál se před plným sálem a panovala velmi vstřícná atmosféra kořeněná řadou potlesků v průběhu představení a výrazným a dlouhým na závěr. A poblahopřát přijel divadelníkům i zástupce slovenského partnerského města Brezna.

Alena Exnarová

<http://www.ds.jirasek.estranky.cz/>

PREMIÉRA CHODIDLA

Konala se 9. listopadu a byla premiérou alternativní scény Divadelního souboru Jirásek Choceň, která byla založena jednoho mrazivého dne absolventy režijního a hereckého kurzu VSVD ve známé choceňské hospodě v „režii“ Zuzky Pavlíčkové a dalších. Pro tuto alternativní scénu byl zvolen název **Chodidlo**

– **Choceňská divadelní alternativa.** Pilotním projektem nového souboru se stala hra mladé úspěšné autorky Heleny Eliášové (nar. 1987) *Cyberlove*, v podtitulu „existenční kyberkomedie“.

Cituji z programu k inscenaci: „Honza se snaží už pět let bezúspěšně naprogramovat program na programování a změnit tak celý svět techniky. Místo celosvětové slávy a milionů na kontě za obrazovkou svého milovaného počítače ale jen pustne a tloustne, zatímco celou domácnost drží nad vodou jeho žena Alena. Alena s děsem sleduje, jak se jí Honza začíná odcizovat, dokonce už nereaguje ani na její milostné návrhy.“

Chodidla, alternativní scéna
DS Jirásek Choceň

Jednou v noci dospěje Honzovo počítačové šílenství až k bizarnímu pokusu, při němž se mu omylem podaří „oživit“ porno herečku Dravou Blážu. Honza s Blážou prožije divokou elektromagnetickou romanci a zamiluje se do ní. Bláža slibuje, že se vzdá své porno kariéry, sní o romantické svatbě v Toskánsku a plánuje společný život s Honzou. Až se jednoho rána dozví, že IT Honza už jednu ženu má... A ta žena musí nadobro zmizet ze světa...“

„Komický, lehce absurdní, ale v jádru děsivý výhled budoucí možné lidské existence.“ (Marcela Magdová v *Divadelních novinách* 7. 12. 2010). V něčem to připomíná Čapkovo drama „RUR“. Neuřídíme-li internet, zničí nás. A o tom nás přesvědčili všichni hlavní protagonisté hry. Zuzana Pavlíčková v roli manželky Aleny, Honza Meissner jako aťák Honza a manžel Aleny a Milli Pelinková v roli hrdinky pornofilmů *Dravé Bláži*. Všichni titi protagonisté během celého představení udrželi charakter postav a nenučili.

Samo provedení hry s sebou přináší i nároky na techniku. Chodidlo si zvolilo správné spolupracovníky, kteří požadavky zvládli a tak inscenace vyzněla velice dobře. Možná, že by bylo možné některé části mírně zkrátit, ale to poznají jistě sami realizátoři.

Hra *Cyberlove* byla pro alternativní choceňskou scénu „miminkem“, ale miminkem dobře porozeným. Jen tak dál. Rozhodně stojí za to ji v podání choceňských divadelníků vidět.

Milan Zlesák

Kontakt: tel.: 605 588 335

zuza.pavlickova@centrum.cz

DS Jirásek Choceň o.s.

(alternativní scéna Chodidlo)

Helena Eliášová: *CYBERLOVE*

Režie: Chodidlo

Premiéra 9. 11. 2012

PRKNA
PRAŠTĚLA

PRKNA PRAŠTĚLA, PRAŠTÍ A PRAŠTĚT BUDOU

„TESCO, TESCO,
KUPTÉ SI RYBU!“
DIVADELNÍCI ZDOLÁVALI
PĚT PŘEKÁŽEK

V Pardubicích neskáčou přes překážky jen koně, ale i divadelníci. Nevrhají se však přes Taxis, ale před sál plný diváků. Řeč je o úspěšném projektu pardubického Divadla Exil **Pět překážek**. Víkendový workshop, který končí divadelním představením, totiž baví čím dál více herců i diváků.

Divadlo Exil v minulém roce odstartovalo divadelní experiment. Nazvalo ho **Pět překážek**. Jak to všechno probíhá? Přihlásit se může kdokoliv. Stačí si vybrat, jestli se chce zúčastnit jako herec nebo otestovat své režisérské schopnosti. V pátek se celá parta sejde na place. Losuje se společné téma, o kterém se bude hrát.

Vylosují se pracovní skupiny. Povinná replika, rekvizita i stopáž představení.

Jednotlivé skupiny se mohou od vylosování domlouvat, jak svou miniinscenaci uchopí. Kromě zkoušení v samotném sále Divadla Exil mohou se svým víkendovým časem naložit jakkoliv. Říjnový díl **Pět překážek** přinesl téma: „Co se stalo minulou noc“, výběr z rekvizit: stůl, židle nebo piáno. Povinná věta byla: „Tesco, Tesco, kupte si rybu!“ a režisér musel na jevišti strávit dvě minuty. Vylosovala se stopáž představení, nejméně však deset minut.

Organizátory potěšilo, že si cestu do Pardubic našly i studentky Teorie a dějin dramatických umění z Univerzity Palackého v Olomouci. Budoucí divadelní kritičky přijely se spacáky a využily možnost přespat přímo v Exilu.

„Je skvělé, že něco takového existuje. Byla to obrovská zkušenost, kte-

rá stojí za to. Já osobně jsem nikdy na divadelních prknech před **Pětí překážkami** nestála a myslím, že mi to hodně dalo. Na dalších **Pětí překážek** půjdu ráda, pokud se mi to nezaplete do zkouškového termínu,“ říká Zuza-na Dušková.

Studentka pedagogické fakulty Nikola Marešová šla do projektu s nedůvěrou. „Když mě přítel přihlásil, nevěděla jsem, co od toho mám čekat. Vůbec jsem se necítila na to, hrát divadlo a nevěřila, že bych to mohla někdy zvládnout,“ vysvětluje Nikola. Obavy se rozpustily, když zjistila, že mezi účastníky vládne pohodová atmosféra. „První den, byl pro mě úplně novým zážitkem a po chvíli zkoušení mě divadlo zcela pohltilo. Líbilo se mi být na té druhé straně, být hercem a ne pouhým divákem. Když jsme celé představení dali dohromady, začala se mě zmocňovat nervozita. Strašně jsem těšila, až budeme opravdu hrát před lidmi, ale zároveň jsem se obávala, že když mi vypadne text, zka-zím to i svým spoluhercům, a to jsem opravdu nechtěla,“ popisuje své pocity Nikola. Naštěstí to dopadlo všechno dobře, představení se povedlo a diváci nadšeně tleskali. Nikola si už dovede představit, kolik dřiny je za každou inscenací. Důležité je, že se těší na další díl **Pětí překážek**.

Do Exilu opět vyrazí se svým přítelem Davidem Janebou. Ten si chce vyzkoušet roli režiséra. „Projekt **Pět překážek** názvem klame. Akce, která přibližuje publiku řeholi herectví, je založena na dobré myšlence. Velmi našlapaný program nenechá účast-níky ani na chvíli myslet na cokoli

Divadlo Exil, Pět překážek

jiného. Člověk přichází pln nadšení a zvědavosti, přičemž odchází okouzlen novým jiným světem. Stoprocentně bych doporučil všem přihlásit se a vyzkoušet si to. Sám se určitě pokusím vyzkoušet i zajímavou roli režiséra," těší se David.

Jednotlivé výstupy mají v neděli večer svou premiéru i derniéru zároveň. Divákovi se na začátku všechno vysvětlí. Mezi jednotlivými mini inscenacemi jsou krátké technické přestávky.

„Je to dost netypický večer i pro diváky. Po zhlédnutí výstupů z workshopu s nimi diskutujeme a ptáme se na jejich připomínky. Chceme, aby byl i pro ně projekt Pět překážek co nejzajímavější,“ říká jedna z organizátorek Lucie Hašková. Publiku se příležitost vyzpovídat aktéry workshopu líbí. Debatuje se vždycky hodinu.

Pokud máte chuť jít do překážkového adrenalinového projektu s námi, **zapište si do diáře datum 22. - 24. února 2012.** Nejpozději týden před akcí se přihlaste na email posta@divadloexil.cz. Těšíme se na vás.

Kateřina Prouzová,
www.divadloexil.cz

POHNUTÉ PODLOŽÍ 45+

Akční thriller skupiny seminaristů 45+ vznikl v letošním roce na Jiráskově Hronovu. V semináři P (jako pokusy o autorské divadlo 45+ pro „lehce přestárlé“) se nás sešlo třináct, byli mezi námi i mladší a skvěle nás doplňovali. Pracovali jsme pod tolerantním vedením dramaturga zlínského divadla Vladimíra Fekara. Začalo se brainstormingem a přes asociace jsme se snažili dopídit společných témat. Každý napsal povídku o své postavě a tak vzniklo mnoho příběhů. Potom přišlo zadání, že všechny postavy žijí v jednom domě, hledali jsme vztahy mezi jednotlivými postavami, jak skončí, co se jim přihodí a proč. Když jsme našli společné téma,

shodli jsme se na komediálním žánru a vytvořili příběh. Postavy jsme oživil vlastními hereckými výkony a příběh pak zahráli ve sklepích a kójiích jedné hronovské Základní školy.

Autorské divadlo není nic snadného, mnozí jsme si prožili i krušné chvíle, nechápali, jak pracovat a postupovat dál, hádky, rozčarování i slzičky se objevily. Museli jsme naslouchat, poslouchat se, hodně se podporovat. Vladimír Fekar měl nadhled i pochopení. Výsledek jsme si nechali natočit a tak díky zkušenému kameramanovi i Vladimírovi, který vybral hudbu a naše herecké pokusy sestříhal, vznikl 35 minutový film s názvem Pohnuté podloží 45+. Na Hronově jsme vytvořili skvělou partu, která se pak znovu sešla na světové filmové premiéře a derniéře ve Zlíně. Lidi z celé republiky - od Aše až po Jihlavu! Premiéru jsme smíchy téměř probrečeli a řádně zapili.

Lenka Janyšová

ČINOHERNÍ FINÁLE ANEB TEČKA ZA HRONOVEM

FEMAD se stále umanutě prezentuje jako tzv. salon odmítnutých. Netajím se tím, že tento přívlastek nepovažuji za šťastný. Někdejší selektování inscenací z ideologických důvodů nám (snad) už nehrozí.

K životu ho ale vyvolávají jiné, i výše uvedené okolnosti: Jiráskův Hronov se od začátku 90. let profiluje jako celostátní žatva nejrůznějších druhů divadla. Což potlačilo jeho původní „činoherní“ podobu a proto vznikly národní činoherní přehlídky. A limitujícím se stal nedostatek financí: Hronov proto nemůže prezentovat kvantitu, v níž lze spíše poznat trendy - a tím, i z různých konkurenčních zájmů, ztrácí na kvalitě. A hrozbou se stává i problematika kompetentnosti porot na národní, resp. už krajské úrovni.

Program 41. ročníku FEMADu byl vlastně reakcí na to, co se během jara a léta událo. Sestaven

byl z inscenací, které jsme v Hronově nemohli vidět, byť dvě tři z nich by tam určitě uspěly. Především ta, která scházela i ve Volyni: **Úžasná svatba** v provedení souboru Amadis Brno (laureát FEMADu 2012) a **Mrzák Inishmaanský** DS Břeclav Břetislav (cena kritiky), obě z programu FEMADu kroměřížského. Z „volynských“ se v Poběbradech hrálo českořebovské **Ucho**, Toušeňská **Postel aneb Život není pro děti**, děčínská **Amálie dýchá zhluboka**, sokolovská inscenace **Urvi to!** a dobronínská **Zlomatka**. Z Kroměříže ještě od tamního souboru **Bůh masakru**. Představení v Poděbradech potvrdila, že na Hronově uváděný úzký výběr činoherních inscenací celostátní žatvu ochuzuje. Rudolf Felzman v bulletinu letošního FEMADu trefně poznamenal, že *„jsme si zvykli vidět (tady) představení nesmírně zajímavá, o která by byla škoda, kdybychom přišli. Letos se mi to splnilo obzvláště silně, protože jsem prakticky neměl představu o tom, jaký je aktuální stav činoherního amatérského divadla...“*

Pořadatelem FEMADu je místní divadelní soubor Jiří. A samozřejmě městské kulturní středisko pod patronací Městského úřadu. Nutno podotknout, že současným starostou města je dr. Ladislav Langr, který byl mezi organizátory FEMADu už před lety a pak dlouho bojoval o jeho obnovení a oživení. Navíc patří k nemnohým divadelníkům, kterým starostenská funkce neříká, že na amatérské divadlo přestal být čas... Dnešní FEMAD se znovu hlásí k dlouholeté tradici celostátního festivalu „vyspělých ochotnických souborů, které zůstaly před branami postupu na celostátní, případně národní přehlídky“. Pořadatelé vybírají program podle informací z národních nebo krajských přehlídek, ale také vlastní rekognoskací terénu. Přímou účast má vítěz moravského FEMADu v Kroměříži, s nímž poděbradští úzce spolupracují. Dokonce by chtěli, aby podobné místo, tedy v pozici jakéhosi předskokana pro poděbradské finále, vzniklo ještě jinde v Čechách. Do jisté míry to obnovuje myšlenku někdejších mezikrajských přehlídek, které dnes

Ladislav Langr

rozsahu činoherního divadla scházejí. Poděbradští si tedy za obsah a úroveň programu odpovídají sami, bez ohledu na stanoviska porot postupových přehlídek a dokonce i odborné rady či Artamy, odpovědní jsou pouze svému zadání – a divadelníkům, kteří na FEMAD přijdou. Ti jim většinou dávají za pravdu.

Na rozdíl od Hronova postrádá FEMAD tématické vzdělávací akce, ony se totiž do víkendového programu příliš nevejdou. Zato je „škola praxe“, kritizuje se tu i hodnotí, a to v kolektivní diskusi. Po každém představení je skupinová debata s lektorem, která inscenaci bezprostředně reflektuje. Letos tyto rozhovory vedli režiséři Petr Kracík, Rudolf Felzman a Václav Špirit. Pak následovala sešlost v širokém kruhu, slovo dostal „zlý a hodný“ kritik a poté se přesně hodinu vedla debata, brilantně a vtipně provokovaná Lálou Langrem. Zcela zaplněné auditorium slyšelo i názory režisérů Zdeňka Pošívala a Jiřího Fréhára, Kristiána Kubáka, Petra Janíše, kritičky Jany Soprové, dokonce i slavného Jozefa Bednárika, jehož zelenečské divadlo dobývalo FEMAD před rokem 1989 (letos obdržel od pořadatelů výroční laudatio). O cenách za inscenace a herecké výkony rozhodovali na základě nominací, vzešlých z diskusních kruhů, sami delegáti účinkujících souborů. Ti byli na FEMADu po celou dobu - na náklady pořadatele. Zbývá snad dodat, že FEMAD 2012 před-

stavil 8 představení, jeho rozpočet byl cca 250 tisíc Kč (plus nějaké sponzorské barty), i dopoledně byl sál zámeckého divadla Na kovárně plný (kapacita 220), občas přibýly přístavky. Akreditovaných účastníků a členů souborů se sjelo na 150, za drobný peníz měli zajištěno ubytování a celodenní stravu. Vyhlášení prohibice se na atmosféře vůbec neprojevovalo...

Ale vraťme se k FEMADu, a to v kontextu amatérského divadla jako celku. Některé problémy jsem poznamenal v prvním odstavci. V případě divadelních přehlídek nepřestává být aktuální otázka „kdo to sem vybral“. Nedá se na ní nikdy uspokojivě odpovědět, pokud nebude jasná osobní odpovědnost. Ani systém státem garantovaných postupových přehlídek to pořádně neumí a navíc neexistují porotci, kteří by viděli všechno. V případě Hronova se často hlasuje naslepo, spolupráce odborné rady pro činoherní divadlo s dalšími radami Artamy drhne. Ovšem největším problémem je, domnívám se, měkká struktura celého „amatérské hnutí“, matérie nejrůznějších vztahů, kompetencí a zájmů, v níž diskuse není snadná. Dovolím si připomenout výrok Aleny Zemančíkové, otištěný v AS 3/2012 (str. 13), že jsme „*banda individualistických nesolidárních a zanedbávaných pitomců, kteří neumějí rozlišit podstatné od nepodstatného a malý úspěch a výdělek na místním písečku je nám milejší...*“, byť jím Alena myslela i širší kulturní kontext.

Jednou z možností, jako se vyrovnat se současnými problémy, nad nimiž donekonečna spekuluje i odborná rada pro činoherní divadlo, by mohlo být jasnější organizační propojení amatérských divadelníků. Což je běh na dlouhou trať, při němž by partikulární zájmy musely ustoupit. Kdysi jsme se o to již pokusili s někdejším předsedou SČDO, Jardou Vyčichlem. V roce 2006 jsme po dlouhých debatách ustavili svaz divadelních organizací, Matici českých divadelníků (takové shromáždění umožňuje jak současný zákon o sdružování, tak nový občanský zákoník). A přestože jsme oslovili ke spolupráci osobně i v Amatérské scéně

řadu divadelních sdružení, byla naše snaha bezúspěšná.

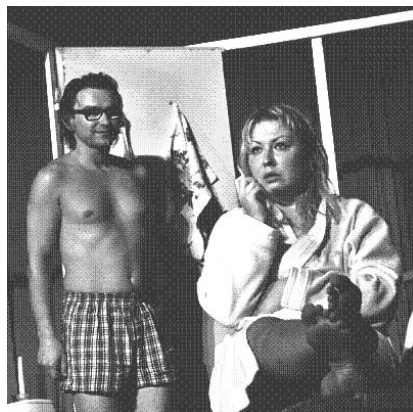
A tak i poděbradský FEMAD se rok od roku stává výzvou, která by mohla směřovat k větší emancipaci amatérských divadelníků. FEMAD svým charakterem jakéhosi „činoherního finále“ není jen pouhou tečkou za sezónou. Je také platformou pro zdravé uvažování o amatérském divadle, které, byť je tradiční složkou národní kultury, se dnes opírá jen a jen o občanské postoje samotných divadelníků. A „salon odmítnutých“ by neměl zůstat pouhou záchranou vesitou nespokojených...

Alexandr Gregar (psáno pro AS)

Na okraj FEMADu

Přestože se poděbradský FEMAD konal letos již po jeden a čtyřicáté, českořebovský TRIARIUS na něm byl vůbec poprvé. Minule jsem psal o přehlídkách, co jsem je měl možnost poznat, nyní tedy mohu seznam rozšířit. A na FEMAD mohu pět jen chválu. Zahajovali jsme ho, program startoval naší inscenací **Ucho** (Jana a Lenky Procházkových). Poděbrady jsem do té doby znal jako místo, kam moje babička jezdila do lázní, město se zámekem a náměstím, kde si, když tudy projíždím, vždycky kupuji výborné oplatky do ruky. No, samozřejmě znám Poděbradku. To pro mě byly Poděbrady do FEMADu. Ale od něho jsou pro mě městem, kde se dělá skvělý festival, po všech strán-

DS Triarius, Česká Třebová,
inscenace Ucho

DS Amadis Brno, Úžasná svatba

kách báječně zajištěný: prostorově, technicky, lektorsky, seminář, pořadatel i publikem. Byl to velmi pozitivní zážitek: hned po příjezdu se nás ujali pořadatelé, vyřešili naše technické požadavky, pomohli nám vše nachystat. Jeviště ideálních rozměrů, s velmi dobrým světelným parkem a zvukem. Super. Jak jsme hráli musí posoudit diváci, my byli každopádně spokojeni.

A pak přišel seminář. Tedy seminář - prostě rozbor. Židle do kruhu pro vedoucí seminářů, seminaristy a publikum – a pro nás, samozřejmě. Uprostřed jedna židle bílá, jedna černá, bílá pro „hodného muže“, který musí představení pouze chválit, černá pro „zlého muže“, který má úkol opačný. Moderátor pouze korigoval debatu a bylo to super, skvělé ve své upřímnosti, bezprostřednosti, spontaneitě, otevřenosti. A navíc jsme vyslechli i velmi pozitivní slova pana režiséra Jozefa Bednárika, který pak i do festivalového zpravodaje o nás napsal: „Nadchlo mě to, že jsem také diskutoval. Původně jsem si řekl, že si sednu někde na kraj, ale pak mi to nedalo. Vrátil jsem se do mládí, do doby, kdy jsem byl účastníkem FEMADu. Včerejší představení **Ucho** bylo pro mě velkým zážitkem a inspirací. Okamžitě tuto inscenaci nabídnu na bratislavské Nové scéně, kde už delší čas chtějí realizovat divadlo pro dva herce.“

Byl jsem na celém FEMADu, jako „zástupce souboru“ jsem byl také jed-

ním z těch, kdo hlasovali a hodnotili. Zúčastnil jsem se všech představení, povídal si s novými přáteli, zkrátka žil jsem čtyři dny divadlem. TRIARIUS si domů nakonec žádnou cenu neodvezl, zato Amadis Brno za Hawdonovu **Úžasnou svatbu** skoro všechny. A po právu. Skutečně jsem se na jejich představení královsky pobavil. Z mého pohledu za pozornost stálo také autorské představení Filipa Müllera (Postel), ne snad pro svůj obsah, ale především pro svou formu. Bylo to představení experimentující, které se pokoušelo propojit tanec a činohru. Dobrá byla ale vlastně všechna představení. Jak by to konečně na „salonu odmítnutých“ mělo být.

Josef J. Kopecký

NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA JEDNOAKTOVÝCH HER

Konala se 3. a 4. listopadu 2012 a první listopadový víkend se v příjemném prostředí kulturního domu v Holicích sešlo sedm divadelních souborů z různých koutů republiky. Přivezly celkem osm inscenací jednoaktových her.

V sobotu přehlídku zahájilo **Divadlo Židle Praha** inscenací hry Miroslava Šichmana **Kuřáci**. Představení bylo do jisté míry poznamenáno nezkušeností souboru, nervozita a

zodpovědnost zapůsobily tak nepříznivě, že výsledkem bylo jen deklamování textu. Jediný, kdo dokázal s partnery jednat byl „Pan X“ v provedení Hynka Tučka (čestné uznání za herecký výkon). Po krátké přestávce se představil domácí **DS kulturního domu města Holic** s inscenací aktovky Johna Patrika **Frustrate**. Jedná se o jednu epizodu ze souboru tří aktovek se společným názvem **Sex v šestém patře**. Představení bylo rozehráno s chutí a plným zaujetím aktérů, prospěla by ale větší nadsázka, ostřejší střihy a gradace děje. Přesto představení působilo příjemným dojmem a Lukáš Sedlák obdržel čestné uznání za herecký výkon v postavě Desmonda a soubor pak čestné uznání za dramaturgii. Odpolední blok zahájilo **Divadlo NAVENEK Kadaň** inscenací hry **Vernisáž** od Václava Havla. Postavu manželky Věry uchopila její představitelka, Markéta Peti, velice dobře a dostala cenu za herecký výkon. V dalším programu uvedl **DS Karel Čapek Děčín** inscenaci aktovky **Dopis Anny Sobotkové** (ze souboru aktovek s názvem **Hřbitovní aktovky**). Viděli jsme velmi dobré představení s vyrovnanými hereckými výkony, ve kterých dominovala postava Matky v podání Ludmily Panenkové (cena za herecký výkon). U děčínských se musím zmínit i scénu, která jednoduchými prostředky přesně a jednoznačně určila místo děje a navozovala potřebnou atmosféru (čestné uznání za návrh scény). **Ostravské Divadlo Aureko** přivezlo na přehlídku hned dvě aktovky ze souboru krátkých komických absurdit Jeana Michela Ribese vydané pod názvem **Divadlo bez zvířat**. První hříčka, kterou jsme viděli má název **Racek** a druhá **Tragédie**. Výběr textů tohoto autora byl jistě výrazným dramaturgickým počinem (čestné uznání za objevnou dramaturgii), ale pro realizátory byl nesnadný úkol naplnit slovní jednání postav, což se bohužel ne vždy do důsledku podařilo, dialogy zůstaly v jakési monotónnosti bez zvrátů a konfliktů. Nejlépe se s tím problémem vypořádal Vladimír Šmehlík v roli Holiče v aktovce Racek

(čestné uznání za herecký výkon). **Divadelní studio D3 Karlovy Vary** uvedlo v Holicích *Píseň o Viktorce* podle Boženy Němcové. Představení coby divadlo na divadle velice rychle přešlo do stylu obřadního divadla. Viděli jsme vyrovnané herecké výkony, z nichž více zaujaly představitelky Viktorky a Mařenky (Lea Bělinová a Eva Lešková). Pravdivost a perfektní souhra byly důvodem k udělení cen za herecké výkony. Celkově se dá inscenace ohodnotit jako kompaktní a stylově čistá. Petr Richter dostal čestné uznání za režii. A posledním představením byla aktovka *Analfabet* od Branislava Nušiče, kterou zahrál divadelní spolek **Scéna Libochovice**, satirická hříčka o neobdobnosti a nekompetentnosti státních úředníků. Představení bohužel chyběla větší nadsázka, ale vytvořit svébytnou „figurku“ postavy Komisaře Miky se podařilo Liboru Ulovcovi (čestné uznání za herecký výkon).

Závěrem: divadelní soubor Karel Čapek Děčín dostal cenu za inscenaci aktovky *Dopis* a Divadelní studio D3 cenu za inspirativní kolektivní herectví v aktovce *Píseň o Viktorce*. Oba soubory byly doporučeny k účasti na Jiráskově Hronově 2013. Celkově lze označit přehlídku za velmi zdařilou jak po dramaturgické stránce, tak úrovní jednotlivých představení.

Jaroslav Vondruška

Cenu diváků získal domácí soubor s představením *Otylka*, foto A. Fibigr

SKONČIL 65. ROČNÍK KLICPEROVA CHLUMCE

Zajímavý byl tím, že se na něm letos sešly dobré hry a tradičně i velice kvalitní herecké výkony. Ale nesl se také ve znamení oslav kulatých výročí - dvě z nich se přehlídky dotkly přímo: uplynulo 220 let od narození Václava Klimenta Klicpery, chlumeckého rodáka, jehož památce je věnována naše přehlídka a neméně důležitým bylo 100. výročí narození zakladatele chlumecké divadelní přehlídky, pedagoga, herce, režiséra,

dramatika a spisovatele pana Antonína Lauterbacha, držitele zlatého odznaku Josefa Kajetána Tyla. Jeho památce byl věnován i jeden z doprovodných programů přehlídky. A další událostí, která se prolínala s letošním ročníkem Klicperova Chlumce, bylo 777. výročí založení města. Při těchto oslavách jsme spolu s ochotnickými soubory z Obědovic a Lovčic provedli „uměleckou rekonstrukci selských rebelií“, diváky velmi vřele přijatou. Je pravdou, že naše počty vysoko převyšovaly počty přítomných vojsk - zápasili jsme chvíli s myšlenkou, že bychom mohli změnit dějinné události a nahnat vojáky do rybníka, což by se jistě líbilo, ale zvítězila úcta k historii a na rčení „*Dopadli jak sedláci u Chlumce*“ se nemusí měnit vůbec nic, padli jsme do jednoho, přestože to i ve skutečnosti bylo úplně jinak.

Vraťme se ale k divadlu. Cenu diváků na 65. Klicperově Chlumci získal **domácí soubor** za hru *Otylka*, na 2. místě se v diváckém hlasování umístil **DS J. K. Tyl Meziměstí** za inscenaci *Klíče na neděli* a 3. místo získal **DS Jirásek Úpice** za hru *Každý něco pro vlast*. Cenu Antonína Lauterbacha (uděluje porota) získal **DS J. K. Tyl Meziměstí** za *Klíče na neděli*.

Porota udělila i další ceny: **Cenu za nejlepší ženský herecký výkon** získala Helena Pěchová za ztvárnění novinářky Ester Brabcové-Graf-Thomsonn ve hře *Na drátě je klokan*

Irena Kozáková a Aleš Kučera v inscenaci *Klíče na neděli* souboru z Měziměstí, foto M. Hlaváček

DS Jiří Poděbrady a **Cenu za nejlepší mužský herecký výkon** získal Aleš Kučera za ztvárnění role Ing. Dostála ve hře **Klíče na neděli**. Vedle toho byli **za pozoruhodné ženské a mužské herecké výkony** oceněni Jana Kulhánková, Irena Vylíčilová, Jana Šrejberová, Pavlína Suková, Jaroslav Jebousek a Libor Truneček ve hře **Každý něco pro vlast**, Dáša Justová za roli tetičky Luisy ve hře **Klíče na neděli**, Karolína Lišková, Martin Daněk a Jaroslav Brendl ve hře **Na drátě je klokan** a Michaela Suchánková, Eva Šimonová a Vojtěch Nováček ve hře **Otylka**. Pavel Švorčík a Irena Vylíčilová získali **cenu za realizaci scény** ke hře **Každý něco pro vlast** a Ladislav Langer získal **cenu za režii hry Na drátě je klokan**.

Ještě výzva: máte-li ve svém repertoáru nějakou pěknou komedii, zkuste nás kontaktovat, třeba si i vy na příštím Klicperově Chlumci zahrajete.

-jm-

<http://www.dsklicpera.eu>

49. MEZIMĚSTSKÉ DIVADELNÍ HRY

„Vážení přátelé amatérského divadla, dobrý podvečer...“, touto větou každoročně v listopadu vítám návštěvníky naší přehlídky amatérského divadla v Meziměstí. Před sedmnácti lety se mi podařilo obnovit kulturní tradici, která u nás vznikla již v roce 1955. Ale ve svém dlouhém životě byly divadelní hry dvakrát několik let přerušeny, poprvé v roce 1966, kdy divadlo kompletně vyhořelo, podruhé v r. 1990, kdy po sametové euforii dopadla na kulturu v Meziměstí krize a činnost našeho divadelního souboru ochabla. Ale atmosféra se změnila a v r. 1995 už byla přehlídka znovu obnovena. Od tohoto roku mohou občané města i okolí pravidelně v listopadu navštěvovat amatérská divadelní představení v našem divadle na nádraží.

Nejvíce se líbila Charleyova teta z Chlumce nad Cidlinou

Letos u nás hostovalo Týniště nad Orlicí se hrou **Vraždící břitva**, Ústí n. Orlicí se **Zdravým nemocným**, Opatovice s **Měsíčním běsem**, Chlumec přivezl **Charleyovu tetu** a Chrudim pohádku **O líném princí**. A právě pohádka bývá pravidelně nejvíce divácky naplněna, díky jim si vychováváme další generace divadelních diváků. Těší nás, že děti chodí i na představení určená spíše dospělým. Návštěvnost je na amatérské poměry a na malé Meziměstí slušná, průměr 130 diváků by nám mohla leckdy závidět i mnohem větší města.

Divácky zajímavé je také hodnocení. Každý při vstupu do divadla obdrží anketní lístek a při odchodu ohodnotí, jak se mu představení líbilo (jako ve škole od jedničky do pětky). Soubor se tedy hned dozví, s jakým úspěchem či neúspěchem od nás odjíždí. Ale protože po uzávěrce Hromady zbývá sehrát ještě jedno představení, nemohu v tomto článku říci, kdo byl v Meziměstí nejúspěšnější. Ovšem - průměrná známka 1,08, kterou dostalo Chlumecké nastudování Charleyovy tety, se bude zřejmě těžko překonávat...

No a za rok v Meziměstí budeme slavit padesátku. 50. Meziměstské divadelní hry jsou za rohem!

Jan Kašpar,
organizátor her
a principál DS J. K. Tyl Meziměstí

Ps. A jak dopadl festival ve výsledku? Stejně jako v životě vždy musí být někdo první a někdo poslední. Není však důležité, jak kdo dopadl „papírově“, ale jak se souborům v Meziměstí hrálo a jaký měly pocit z našich diváků. Podle reakcí publika vyhráli všichni.

Nejvíce se ale opravdu líbila Charleyova teta z Chlumce nad Cidlinou.

ZÁKREJSOVA POLIČKA

V sobotu 13. října 2012 byl zahájen 2. ročník nesoutěžní přehlídky ochotnických divadelních souborů v Poličce. **Divadelní skupina nastupujících mladých divadelníků DST** pod vedením režisérek Boženy Kaprasové a Veroniky Jílkové a s doprovodem mládežnické kapely „Maníci“ prokázala, že je kvalitním nástupcem ochotníků seniorů. V jejich provedení hra **Limonádový Joe** měla zcela přesvědčivý mladistvý náboj.

V neděli 14. října uvedlo **Divadélko „Jójo“** ze Širokého Dolu pohádku **Z lesní stráně**. Večer patřil dospělci, **Divadelní spolek J. N. Štěpánka** z Chrudimi uvedl divadelní hru **Kulhavý mezek**, se kterou byl před rokem doporučen na celostátní přehlídku. A v pondělí 15. října se představili ochotníci **DJ A. Jirásk** z Úpice, kteří v inscenaci Klicpero-

vy hry **Každý něco pro vlast** předvedli Burianovu verzi z r. 1939 i se zpěvy. A úterý 16. října bylo určeno školám. V dopoledních hodinách se představili mladí poliští herci pod hlavičkou **ZUŠ B. Martinů** s hrou **Ducháčkové**. Závěrečnou a nejuspěšnější inscenací přehlídky byla **Mam'zelle Nitouche** v podání **DS Hýbl** z České Třebové, skvělé operetce v ještě skvělejší podání, hrálo se před plným sálem. Nezbyvá, než všem účinkujícím a organizátorům z Tylova domu v čele s ředitelkou Alenou Báčovou poděkovat. A těšit se na podzim roku 2013, na 3. ročník nesoutěžní přehlídky amatérských souborů Zákresova Polička.

Jan Matouš st.

DĚTENICKÉ DIVADLOVÁNÍ

Ve dnech 5. - 7. 10. 2012 uspořádala obec Dětenice, divadelní soubor Korálka, SDH Brodek a MAS Otevřené zahrady Jičínska **1. ročník festivalu amatérských divadel Dětenické divadlování**. Uskutečnil se na Foerstrově zahradě v Osenicích a v sokolovně v Dětenicích. Zahájení proběhlo už v pátek 5.10., kdy bylo ve Foerstrově zahradě slavnostně otevřeno nové dětské hřiště. V sobotu už od devíti hodin předváděli přijíždějící divadelníci své umění, sešlo se celkem 10 souborů: K-klub Jičín, Studio Šrámkova domu Sobotka, ZUŠ Hořice, Chlumec nad Cidlinou, Mirkle ZUŠ Jaroměř, DS Pivovarská zahrádka Miletín, Korálka starší Dětenice, Ordures Praha, Korálka mladší, DS Lomnice. Předvedly celkem 14 různých inscenací, nechyběly pohádky pro nejmenší děti (např. **Tinka**, **Čertovské pohádky**, **Bylo-nebylo**, **Čarodějnice**, **Rozum a štěstí**), na své si přišly i větší děti (např. **Dalimilova kronika**, **Nejlepší střelec**, **Kabaret u černého kocoura**, **Lakomá Barka**), nechyběla ani představení pro dospělé (např. **Hotel**, **Bulva** a **Kšandička jsou mrtví**, **K.**

J. Erben). Potěšil i doprovodný program na novém dětském hřišti (dílňa žonglování, provazolezectví, trampolína) a před závěrem festivalu si děti i dospělí protáhli tělo na pohybové dílně Veroniky Vaculíkové.

Iveta Vališková

JIŽ 8. LOUTKOBRANÍ V CHLUMCI NAD CIDLINOU

Pořádali je loutkáři z místní ZUŠ 16. - 17. listopadu 2013 a v bohatém programu si své našli nejmenší i dospělí diváci. Představily se domácí soubory ze ZUŠ Chlumec nad Cidlinou (Čtyřlístek, Kyselé rybičky, Překvapený štrůdl, Pufry, Šifra a Za dveřmi), program doplnily i sprátené loutkářské soubory V boudě a Kuba z Plzně, Blechy a Maminy z Jaroměře, Spojáček z Liberce a Vozichet z Jablonce nad Nisou. Tradičně nechyběly soutěže, kvízy, malování, loutkářská dílnička a obchůdek. Bar u Divokého Kašpárka připravil hostům občerstvení i opojení.

-red-

LOUTKÁŘSKÁ PŘEHLÍDKA O CENU MATĚJE KOPECKÉHO 2012

se konala 4. - 25. listopadu 2012 v Divadelním sále Obecního hostince U Bohouše v Libčanech. Její 39. ročník dětským divákům nabídl 6 představení. Soubory ze **ZUŠ Chlumec nad Cidlinou** pod vedením Romany Hlubučkové zahrály maňáskové pohádky **Tinka** podle J. Křešničky a **Jak slunko na všechno přišlo** dle předlohy Daniely Fischerové. Soubor **Kyselé rybičky** uvedl **Kabaret u Černého kocoura**, sestavený z veršů M. Černíka, J. Hanzlíka, M. Kratochvíla, J. Žáčka a vlastní tvorby. V Libčanech hrály i dva jaroměřské soubory. **Maminy** (Jana Dvořáčková a Zdena Brouková) uvedly představení na motivy ruských pohádek **Aňuška a Marfuška** a soubor **BOĎI Kašpárka na skalním hradu** v režii Romana Bedřicha Bauera.

Program jako vždy uzavíral **Klub loutkářů Úpice**. Letos uvedl **Kašpárka u krále větru** v úpravě a režii Pavla Kubička. Pohádky se dětem líbily, ale putovní cenu „Kašpárka“ mohl získat tradičně jediný ze souborů. Porota, z dětí libčanské základní školy,

ZUŠ Chlumec nad Cidlinou, soubor Kyselé rybičky

D I V A D E L N Í

DS Maminy Jaroměř, Aňuška a Marfuška

ského Kulturního domu nás už potřetí pozval Městský úřad v rámci akce „Setkání s duchodci“, jsme pozváni i do Letohradu na Orlici, kam jezdíme pravidelně a rádi již mnoho let. Bude to na dlouho příjemná vzpomínka na hezké divadlo a prima kolektiv. Navíc se na základě této hry přihlásilo pár mladých lidí do spolku. Vypadá to jako idylka, ale stálo to mnoho sil a bezesných nocí, a také několik kg tělesné váhy (což mi pro změnu nevadilo). Ale potlesk diváků a vyprodaný sál byl nejlepší odměna.

Nataša Lužná, Kroužek Divadelních Ochoťníků Dolní Dobrouč

www.ochoťnici-dobrouc.cz

hodnotila představení známkami - a letošní ročník vyhrál Klub loutkářů Úpice, který od porotců získal samé jedničky (dokonce se objevila i nejedna jednička s hvězdičkou). Ostatní výsledky byly velmi vyrovnané, ani jednou nebylo od dětské poroty slyšet slovo „nelíbilo“.

Chtěla bych tímto poděkovat všem souborům, které v Libčanech vystoupily, děkujeme za přízeň a těšíme se na příští jubilejní 40. ročník loutkářské přehlídky.

za Obec Libčany Jana Srpková

to bude tak časově náročné. Věnovali jsme tomu opravdu hodně času, dokonce jsem vložila dvě sobotní soustředění, abych měla jistotu, že jsem udělala maximum. A nacvičili jsme i písničky, noty zapůjčila Dilia. A výsledek se dostavil - studenti nemuseli nic hrát, byli přirození, vyloženě si užívali, vztahy mezi profesory a studenty ve 30. letech min. století jim byly k smíchu, a tak i dnes stále dávali uctivé pozdravení, děkovali, byli ohleduplní... Profesori, staří dobroučtí herečtí matadoři, předvedli, že umí.

Hráli jsme pětkrát ve vyprodané Rychtě v Dolní Dobrouči. Do letohrad-

CHLUMEČTÍ KLICPERÁCI MAJÍ OTYLUKU

V pátek 26. 10. 2012 předvedl **DS Klicpera z Chlumce nad Cidlinou** na domácí scéně Klicperova domu premiéru současné komedie Otylka. Komedii o moci peněz, která nás zavádí do luxusního sanatoria, kde se léčí všechno, co neproplácení pojišťovny a ve kterém bohatá, ale i chytrá žena má zhubnout, napsal Jaromír Břehový v roce 2002. Nastudování pod skvělým režijním vedením Stanislava Daška nám trvalo téměř rok tvrdé práce. Hlavní role jako by byla přímo ušita na tělo Zdeně Jeníčkové. Postavě Otylky, která svádí boj s nadváhou, lékaři, se sportovním instruktorem, ale i se svým manželem, dala Zdena svým hereckým zaujetím (a mnoha převleky) vše co mohla nabídnout. Její výkon oprávněně ocenili diváci potleskem, často na otevřené scéně. I obsazení dalších postav se režiséru Daškovi povedlo, sám ztvárnil roli „mírně ujetého“ obstarožního Ámose Lesinského.

Repríza Otylky následovala hned druhý den, v sobotu. A opět ve vyprodaném sále Klicperova domu, kde byla uvedena v rámci 65. ročníku

ŠTUDÁCI A KANTOŘI V DOLNÍ DOBROUČI

Všichni mě zrazovali, že je to ohrané. Ale právě v tom bylo to kouzlo, lidi čekali na známé hlášky - „snědl jsem párek nevalné chuti a mdlé vůně“ nebo „Čuřile, dýchněte na mě, vy jste kouřili!“...

Devítičlenný profesorský sbor byl samá osvědčená dobroučská kvalita, studenský chór byli studenti, kteří přišli na minikonkurz, celkem 7 lidí. Průšvihář Čuřil, šprt Krhounek, estét Boukal – samé krásné role a studentům padly jako ušité. Ze začátku si novopečení herci určitě nemysleli, že

Študáci a kantoři v Dolní Dobrouči

Zdena Jeníčková v hlavní roli Otylky

Klicperova Chlumce. Hrálo se uvolněněji a ovace diváků na tuto hořkosladkou komedii byly ještě větší než při páteční premiéře. Díky, pane Břehový, Otylka byla naše správná volba.

J. Komárek,
DS Klicpera Chlumec n/C.

O DVOU UDÁLOSTECH AMATÉRSKÉHO DIVADLA V KOSTELCI NAD ORLICÍ

Ta první se odehrála v pátek 19. říj-

na 2012 před nabitým sálem Rabštejna, kdy se konala premiéra prvotiny mladé autorky a režisérky Zuzany Kschwendové **Aves**. Hráli **Černí šviháci**, kteří se tak ocitají v další etapě své existence, kterou před desetiletím založil nezapomenutelný Pepa Tejkl. Komedie **Aves**, o všedních i nevšedních zážitcích rodičů a téměř dospělé dcery i přátel kolem, o psu nemluvě, nabízí nemálo nápadů autorských i režijních. A herci i herečky podávají výkony, na které jsou jejich fanoušci zvyklí, inscenace byla odměněna dlouhotrvajícími ovacemi vstoje. Režisérka slíbila další práci, aby nápady přilnuly k tématu a pointa se stala čitelnější i pro nás méně chápavé. Popřejme Černým švihákům hodně elánu a Zuzaně Kschwendové neméně trpělivosti a výdrže.

Druhá událost nastala o tři týdny později, v pátek 9. listopadu. Se zralým, ne-li vrcholným dílem Pepy Tejkla **Elegie tyrolská**, do autorova rodiště přijel se svou osmatřicátou reprízou soubor **Rádobydivadlo Klapý**. Výpověď o autentické tragické události ze života Pepika Tejkla se v rukou citlivého, kultivovaného režiséra a jeho skvělých spolupracovníků stala strhujícím zážitkem, umocněným precizně vybranou hudbou, hrou světél, herním prostorem a výkony

charismatických postav, jimž herci vdechli nemalý podíl vlastního prožitku, s nímž tlumočili vpravdě životní dramatické střety názorů a postojů. To vše nám přítomným poskytlo nevšední chvíle, že na ně dlouho nezapomeneme. Davy diváků, které dosud v Kostelci vždy při Tejklových hrách naplnily Rabštejn až k prasknutí, tentokrát zůstaly doma, celkem čtrnáct diváků, fandů Josefa Tejkla z místa a blízkého okolí, tvořilo nevalné publikum...

Možná stojí za to upozornit, že ve středu 14. listopadu uvedlo Pelcovo divadlo v Rychnově nad Kněžnou premiéru souboru **RAS** (Rychnovského amatérského spolku, zal. 2011). V režii učitele dramatického oddělení ZUŠ Petra Hofmanna, za hudební spolupráce sbormistra Karla Štrégla a choreografky Martiny Kuličkové více než dvacetičlenný soubor ztvárnil oblíbenou a proslulou hru E. Brylla a K. Gärtnerové **Malované na skle**. Dle dobrozdání zkušeného a náročného diváka (J.T.) je inscenace nad jiné zdařilá, ba skvělá, a to po všech stránkách. A ve Vamberku k vánocům chystají komedii **Manželka se nepůjčuje**.

Zprávu přinesla Jana Albrechtová

Černí šviháci, Miroslav Vorlík a Josef Žid v inscenaci **Aves**

ZPRÁVIČKY Z BRNĚNCE

Na 9. ročníku Sněhového Brněnce v dubnu t. r. jsme byli s hrou Viliama Klimáčka **Komunismus** nominováni na 43. Krakonošův divadelní podzim. A tak jsme v pondělí 15. října hráli již v 9 hodin pro studenty gymnázia ze Semil a večer pro veřejnost (a porotu). V obou případech sál plný a diváci spokojeni. Zvláště mladá generace byla překvapena nebo spíše zaskočena tématem hry. Vybírám a cituji z Větrníku č. 6: „Na úterním semináři bylo poprvé za celou dobu přehlídky chvílemi pěkně smutno. Mluvílo se o *Komunismu*. Ano, s velkým K, ale také o komunismu, a proto ten smu-

DS E. Vojana Brněnec, Komunismus, foto I. Mičkal

Zuzana Vaňková

tek... Strašně zapomínáme..." Mnozí nám říkali, že jsme s nastudováním Komunismu měli přijít již dříve, ale myslím si, že je to hra stále aktuální, jak ostatně dokázaly i krajské volby, které byly právě o tom krakonošském víkendu...

Nyní zkusíme opět komedii, diváky je žádaná podstatně více. Jestli se nám ji podaří do jubilejního 10. roč. Sněhového Brněnce „dotáhnout“, to zatím nevíme. Je málo času na koničky, doléhají existenční starosti, vždyť letos na Vysokém chyběly dříve aktivní a velice úspěšné soubory jako Boleradice, Ořechov, Žlutice... A připravujeme i tradiční Divadelní bál, opět ve stylu 60. - 70. let, s velkou tombolou - v sobotu 2. února 2013.

Závěrem mi dovoluť vzpomenout na kamarádku a kolegyni z našeho DS E.Vojana Brněnec **ZUZKU VAŇKOVOU**. V době našeho vystupování

na Vysokém (a navíc jeden den před svými 26. narozeninami) tragicky odešla. Kdo jste ji viděli hrát ve **Světácích**, určitě si ji připomenete, byla úžasná a talentovaná, bylo s ní vesele. Bylo to krásné, leč příliš krátké. Zuzko díky, nikdy nezapomeneme.

Milada Pavlasová

DIVADELNÍ SOUBOR FRK V NOVÉ VSI NAD POPELKOU

má v současnosti na repertoáru hru Pavla Němce **Doba kamenná** (premiéra.26. 5. 2012), hráli jsme ji již třikrát, na další reprízy se moc těšíme. Plánujeme i účast na divadelní postupové přehlídce v Lomnici nad Popelkou. Stále hrajeme Nestroyovu hru **Zlý duch Lumpacivagabundus aneb Ludrácký trojlístek**, s níž jsme se zúčastnili Divadelní přehlídky v Josefově Dole. Nadále držíme v repertoáru pohádku Jana Makaria **Koláč štěstí**. Vše o našich aktivitách včetně kontaktů, fotek a videí najdete na našich stránkách www.dsfrk.cz.

Ivana Nosková

ZPRÁVY OSDO

Dne 19. 10. 2012 proběhlo před zaplněnou Malou scénou Divadla Karla Pippicha v Chrudimi předání **Zlatého odznaku J. K. Tyla Karlu Břízovi**, členovi DS Štěpánek Chrudim. Ocenění předala předsedkyně Občanského sdružení divadelních ochotníků Ústí nad Orlicí Simona Podzimková. Vzápětí po předání odznaku však došlo k incidentu - kolegové Karlovi okamžitě odznak odebrali, a že ho dostane až podle představení, které režíroval. Nakonec vše dobře dopadlo, Karlovi se dostalo i standing ovation.

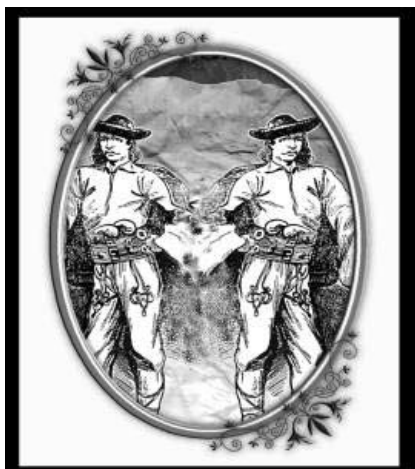
Karel Bříza v představení
Kulhavý mezek

Třináctý ročník postupové přehlídky **ZLOM VAZ po XIII.** byl stanoven na **15. - 17. 3. 2013**. Na základě přání představitelů města se bude přehlídka konat v České Třebové, město zajistilo veškeré podmínky, čímž ukázalo, jak si váží práce ochotníků a tradic ochotnického divadla.

Simona Podzimková

MALOVANÉ NA SKLE

Rychnovský Amatérský Spolek RAS uvádí proslavený polský muzikál,

múzickou baladu i zbojnickou komedií o Jánošíkovi, zbojnicích, o lásce, svobodě i přátelství, ale i o andělovi a ďáblovi v lidských srdcích. Slavná zpěvohra polského básníka Ernesta Brylla s působivou hudbou skladatelky Kateřiny Gärtnerové se úspěšně hraje od své varšavské premiéry v roce 1970 na mnoha polských, českých i evropských scénách. Premiéra byla 14. listopadu 2012 v Pelčově divadlo v Rychnově n. K.

Kontakt:
rasdivadlo.mypage.cz
tel.: 603801038
malovanenaskle@seznam.cz

LUCERNA ZE MLEJNA

Uvádí Divadelní soubor KD Holice, premiéra v sobotu 15. prosince 2012 v 19.30 hodin. V letošním roce si připomínáme 50. výročí otevření holického kulturního domu, jubilejní rok zahájili holičtí ochotníci adaptací **Prodané nevěsty** na společném slavnostním večeru, věnovaném právě holickým souborům. K zakončení jubilejního roku si pak vybrali pohádkovou hru Aloise Jiráska **Lucerna**. Režisér Pavel Hladík ji pro soubor poněkud upravil, ale můžeme vás ujistit, že osoby i děj zůstaly zachovány. Hru uvádí celý Divadelní soubor Kulturního domu Holice pod názvem **Lucerna ze mlejna**.

XVII. DIVADELNÍ ERBENŮV MILETÍN V NOVÉM

Sedmnáctý ročník Divadelního Erbenova Miletína se uskutečnil od 19. října do 9. prosince 2012. Letos miletínští slaví 185 let trvání divadelního souboru a navíc poprvé pořádají **X. Národní přehlídku seniorského divadla**, což program celé podzimní přehlídky výrazně ovlivnilo.

Divadelní spolek byl v Miletíně založen jako jeden z prvních spolků vůbec, už v roce 1827. Od roku 1894 nese jméno **Divadelní spolek Erben**. K letošnímu výročí si spolek nadělil hned několik dáreků: pořádání Národní přehlídky seniorského divadla, která se do Miletína stěhuje ze Znojma a rekonstrukci jeviště. - V roce 1912 byl přestavěn Sousedský dům, současná domovská scéna miletínských ochotníků, kteří si tu postavili jeviště a o deset let později se dočkali elektrického osvětlení, další úpravy proběhly v letech 1952 - 1953, kdy bylo vystavěno nové jeviště, kulisárna a kabina pro promítání filmů. Poslední úpravy hlediště a části zázemí proběhly v letech 2007 - 2008, kdy se podařilo městu plynofikovat celý objekt, zateplit šatny, položit koberce, opravit sociální zařízení. Sál v Miletíně sloužil dříve i jako kino, dnes se v něm pořádají plesy, zábavy i sportovní aktivity. Především však funguje jako divadelní sál, pořádá se tu (letos podesáté) Miletínské divadelní jaro, krajská postupová přehlídka venkovských souborů, na podzim Divadelní Erbenův Miletín (letos sedmnáctý) a nově i Národní přehlídka seniorského divadla.

Místní ochotníci - ve spolupráci s městem, za dotační podpory Státního zemědělského intervenčního fondu a MAS Podchlumí - rekonstruovali jeviště, zbudovali nové tahy a podlahu, celé jeviště vymalovali. Ale nebyla to jediná investice do divadelního zázemí. V roce 2011 se podařilo s nadací Via a T-Mobile zajistit dotaci na zakoupení nové opony, z vlastních zdrojů pak došlo k vybudování

nové světelné rampy, forbíny, masek Thálie nad hlavním portálem a svépomocí vybudovat i boční jevištní portál, doplnit audio a video techniku. Spolupráci města, který je vlastníkem Sousedského domu, a souboru, se daří zabezpečit velkou část kulturního dění ve městě, což potvrzují i opravdu dobré sousedské vztahy. Nakonec - přijďte se podívat!

Radek Flegl

Z ČINNOSTI DS J. K. TYL JOSEFŮV DŮL

Josefodolský divadelní spolek je významným subjektem, zajišťujícím v našem Josefodolském údolí kulturní život. Spolek pracuje ve třech liniích. Prvním a hlavním posláním divadelního spolku je hrát divadlo. Členové se scházejí ve volném čase a stávají se z nich herci. Výběr divadelních textů je především záležitostí režiséra a v ochotnických spolcích i zároveň dramaturga v jedné osobě. Samozřejmě se při výběru textu přihlíží i na zájem a vkus diváků, ale i na výběr typově vhodných herců. A pak už nastává ta tvořivá práce na divadelních textech, studium dialogů a vytváření hry ke konečnému obrazu. Je to práce na jedné straně příjemná, ale i zodpovědná a nelehká. Zahrnuje i práci na výrobě scény, shánění vhodných rekvizit, šití a úprava kostýmů, výběr vhodné hudby, spolupráci s technikou. Opravdovou odměnou pro herce a všechny, co se na inscenaci podílejí, je plný sál spokojených diváků, kteří odcházejí domů s pocitem, že udělali dobře, když na „ty“ ochotníky šli.

Dalším cílem divadelního spolku v Josefově Dole je spolupráce na dalších kulturních akcích pořádaných jinými organizátory, především Obecním úřadem a jeho kulturní komisí, zajišťování divadelních představení ochotnických souborů z blízkého i vzdálenějšího okolí, spolek spolupracuje i s místní ZŠ a MŠ. A samo-

D I V A D E L N Í

Amant

Líný Honza

Houpačka

statnou kapitolou je **Josefodolské divadelní jaro** – krajská přehlídka vesnických ochotnických souborů. Pro mnohé se stává vrcholem divadelní sezony a členové divadelního spolku v Josefově Dole nezištně pomáhají při její organizaci. Příprava začíná již na počátku kalendářního roku a vrcholí akcí samotnou. Mezitím mají členové spolku mnoho práce s korespondencí se zájemci o účast na přehlídce, sepisováním přihlášek a smluv, s oslovováním odborných porotců, s přípravou propagace přehlídky, se zajištěním ubytování a stravování účastníků, sestavováním programu přehlídky, v neposlední řadě i s revizí divadelní techniky a hasících přístrojů. V posledních letech se stává milou doprovodnou akcí přehlídky i výstava ve sklepních prostorách divadla a prodej výrobků obyvatel Domo-va Maxov z Horního Maxova.

Divadelní spolek v Josefově Dole má ve finále celkově příznivou bilanci – během roku se na zkoušky scházíme téměř každý víkend, někdy i během týdne. Od počátku letošního roku jen v divadle v Josefově Dole spolek odehraje celkem deset představení, třikrát jsme hostili jiné soubory a osm představení proběhlo během divadelního jara. Spolek má na repertoáru čtyři inscenace – současnou hru **Amant** autora Pavla Němce, Moliérova **Zdravého nemocného**, premiérou ukončil úspěšnou pohádku **Líný Honza** a společenskou veselohru **Houpačka** Olgy Scheinpflugové. Soubor je zván i na jiné štace – do konce roku 2012 celkem odehraje devět představení mimo Josefův Důl. Kultura vždy byla, je a bude záležitostí nevýdělečnou, odkázanou na mecenáše a sponzory. Proto bych chtěla touto cestou poděkovat všem, kteří divadelní spolek v Josefově Dole jakkoli podporují, přispívají na jeho činnost finančně nebo věcnými dary, ale také sousedskou či řemeslnickou výpomocí. Věřím, že v Josefodolském divadle bude stále plné hlediště spokojených diváků.

Hana Stuchlíková,
DS J. K. Tyl Josefův Důl

IMPROLIGA VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH

Česká improvizací liga, občanské sdružení, spojuje povětšinou mladé amatérské herce i neherce, kteří se věnují specifické formě divadelní improvizace. Improliga pochází z Kanady a na našem kontinentě se drží už řádku let. V České republice se desátým rokem sdružují skupiny lidí do týmů, které společně trénují specifická pravidla, kategorie a fauly. Představení Improligy má nejčastěji dvě formy: improvizací zápas nebo improvizací show. Při improvizací zápasu se setkávají dva týmy a utkávají se v daných kategoriích, které mají svá daná pravidla, jejich dodržování hlídá rozhodčí, který hráčům píská každý jejich prohřešek. Diváci hlasují pomocí hlasovacích kartiček, mohou nesouhlasit s rozhodčím, v případě nesouhlasu po něm dokonce hodit papučí! A to doslova. V případě improvizací show se na jevišti sejde skupina herců spolu s hudebníkem, který je doprovází a společnými silami baví publikum na témata v zadaných kategoriích. Tady už je pouze na hercích, zda se jim podaří zaujmout publikum. Celé představení, pokud jej tak chceme nazývat, má jedinečnou atmosféru - ne každý divák dokáže přijmout roli zúčastněného pozorovatele.

Zpět k tématu - Improliga ve Východních Čechách: v ČR existuje cca 25 skupin Improligy, nejčastěji v Praze, v Brně, Ostravě a Olomouci. Ve Východních Čechách má zastoupení ve skupinách Pa.Le. Třác.I. v Pardubicích, B.I.Z.O.N.I. v Opatovicích n/L. a nejmladší tým jsou Hašlerky v Hradci Králové. Skupiny vystupují pravidelně ve svých trenérských městech, za poslední dva roky se zejména Pa.Le. Třákům a B.I.Z.O.N.ům podařilo dostat Improligu do Nového Bydžova, Vysokého Mýta, České Třebové, Litomyšle a Chocně. V Novém Bydžově hrají B.I.Z.O.N.I. téměř každé dva měsíce v Jiráskově divadle, do Vysokého Mýta

byli Pa.Le. Třác.I. pozváni do M-klubu, v České Třebové hrají Pa.Le. Třác.I. jako součást programu PandaFest. V Litomyšli hrají pardubičtí každoročně dokonce na dvou místech, v Lidovém domě a na zahrádce Undergroundu. Do Chocně pardubičtí zavítali dvakrát v rámci Divadelního pikniku. Jsou plánovány i pravidelná improvizací show v pardubickém Divadle Exil a hradecké Hospodě 4 na Malém náměstí.

V případě zájmu o Improligu ve Východních Čechách vyhledejte webové stránky:

www.improliga.cz

www.paletaci.cz, www.improbizoni.webnode.cz

nebo kontaktuje přímo mne na e-mail: andrea.molicova@seznam.cz

Doufejme, že tato vzrůstající tendence počtu Improligou políbených míst ve Východních Čechách bude nadále stoupat. Improliga je zážitek nevšední, příjemný a radostný. Proto budeme rádi, když se o ní bude dozvídat více a více diváků.

Andrea Moličová

OCHOTNICKÉ DIVADLO V BYSTRÉM V ORLICKÝCH HORÁCH

Za rok vzniku bysterského ochotnického divadla je u nás považován letopočet 1871, ale jisté je pouze to, že se v tomto roce v Bystrém odehrálo první ochotnické představení. Spolek oficiálně vznikl až v lednu 1872 schválením stanov spolku. Bystré, tehdy mělo 450 obyvatel, bylo první horskou obcí, kde se hrálo divadlo. Dne 13. března 1871 vydává obec „Vysvědčení z mravního chování zdejších ochotníků“ a odesílá je okresnímu hejtmánství. Ještě téhož dne přijímá okresní hejtmánství žádost bysterských ochotníků o sehrání divadelní hry **Posvícení v Malčicích** a hru povoluje. Bysterští ochotníci žádají ještě v tomto roce osmkrát (!) o

sehrání divadelních her - celkem jich v prvním roce sehráli devět. V roce 1872 pak žádají ochotníci schválení stanov. Podnět k divadelní činnosti dalo, jak už to bývá, několik nadšenců. Podle pozdějších pamětníků to byli Ferdinand Příbyl, textilní obchodník, a Jan Jirka, řídící učitel, který zde učil v letech 1865 – 1881.

Kde se hrála první hra se nepodařilo zjistit, pamětníci uvádějí dvě místa - čp. 37 („Druka“) a čp. 30 (hostinec). Roku 1912 se divadelní spolek přestěhoval do nově zbudovaného sálu Josefa Hartmana v čp. 76. Zřídili tu nové jeviště, které mělo dřevěnou konstrukci a doplňovaly se jen přední díly, postranní kulisy, přední opona a zadní opony. Uprostřed byla nápovědní budka. Osvětlovalo se svíčkami a hlavně petrolejovými lampami. Elektrický proud byl zaveden až v roce 1937. Jeviště v sále u Hartmanů využívali ochotníci až do roku 1943, kdy bylo zařízení přestěhováno do hostince u Valášků v čp. 30. U Hartmanů se v té době hrála biografická představení. V roce 1948 byl sál rozšířen a vybudováno nové jeviště, jak je známe i dnes. Ochotníci jeviště vybavili elektrickým osvětlením a novými kulisami od firmy Alois Drobný z Frýdku-Místku v celkové ceně 30 000 Kč. Výnosy z představení bývaly malé, někdy nestačily ani na režii, ochotníci si museli vypůjčovat. Na nové vybavení si půjčili z místní záložny a od pana Valáška, dluhy postupně spláceli. Nové jeviště bylo zasvěceno akademií místní jednoty Sokola v květnu 1948 a poprvé se tu hrála 28. 11. 1948 **Maryša** (hru ochotníci už uvedli i na jevišti u Hartmanů v roce 1913).

Roku 1951 byl zrušen spolkový a shromažďovací zákon z roku 1867, a tím i dosavadní spolky. I členové bysterského spolku přijímali toto zrušení se smíšenými pocity, někteří odcházeli, jiní hledali možnost dalšího uplatnění. Ale divadelní činnost ustala. Teprve, když byla v r. 1953 založena Osvětová beseda a stala se zřizovatelem bysterské hudby, získala ke spolupráci bývalé členy spolku ochotníků a vytvořila **Divadelní sbor OB**, který v roce 1955 uvedl hru

D I V A D E L N Í

Členové ochotnického divadla v Bystrém v Orlických horách

Zlý jelen. Tím ale nebylo vyhráno – celých devět let se čekalo na další hru!

V roce 1959 převedl ochotnický spolek finanční prostředky na Osvětovou besedu a činnost souboru se podařilo obnovit od roku 1964. Do roku 1981 uvedli ochotníci devět her, **O lásce třikrát jinak, Charleyova teta, Taková ženská na krku, Na letním bytě, M. D. Rettigová, Čert na zemi, Poslední muž, Dva na koni, jeden na oslu a Náš otec Kondelík** – tedy za 17 let nastudovali tolik her, jako první ochotníci v roce 1871, byť se tehdy se jednalo vesměs o jednoaktovky.

Prvních „sto let“ z této historie je zachyceno v brožurě *Příspěvek k dějinám ochotnického divadla v Bystrém*, kterou v roce 1971 vydala ke stému výročí Osvětová beseda. Sestavil ji tehdejší řídící učitel a správce OB Vladimír Sedláček. Závěrem ještě několik „devítek“. Ochotnické divadlo prožívalo ve své historii léta rozmachu i útlumu. Po téměř neuvěřitelné patnáctileté přestávce došlo k dalšímu obnovení činnosti v roce 1996 uvedením hry **Tetinky**. Do roku 2012 připravili bysterští ochotníci celkem devět her, kromě znovunastudování **Charleyovy tety a Takové ženské na krku** to byly hry **Turecká**

věž, Teta z Bruselu, nezapomenutelná **Nejkrásnější válka, Tady vlci nejsou a Dědeček**. Poslední byl **Deskový statek** (premiéra 2009), který ale bysterští ochotníci hrají s úspěchem v Bystrém i okolí dodnes. 140. výročí jsme vzpomínali nezvykle po dva roky – uspořádalo se několik divadelních představení, hostovali u nás i profesionálové z HK, vše bylo završeno výstavou fotografií, plakátů, programů a jiných zajímavostí o divadle o letošní srpnové pouti. Za to, že divadlo v Bystrém v posledním půlstoletí stále žije, si zaslouží poděkování všichni bývalí režiséři. Jmenujme alespoň Josefa Dusíka. Ale především ochotní vedoucí v čele se současným vedoucím spolkem a režisérem Václavem Drašnarem.

*Z obecních dokumentů vybrala
a sestavila P. Poulová*

MODRÝ KOCOUR 2013

Vážení přátelé,
blíží se konec roku a rok nový, a to znamená, že se opět hlásí váš oblíbený kocour. Srdečně vás zveme,

přijďte zahrát, přijďte na čumendo či přátelsky posedět ke Karlu či kamkoliv. V letošním roce se setkáme již poosmnácté. Festival bude opět přehlídkou mezinárodní, účast přislíbily tradičně soubory z Polska. A pokud budou peníze, i ze Slovenska a Rakouska.

Pro letošní rok je zvolen termín **čtvrtek 28. února - neděle 3. března 2013.**

Podmínky účasti zůstávají pro všechny české soubory stejné. Tudíž proplácíme cestovné (4 Kč/km) Od loňského roku musíme bohužel vybírat i poplatek za ubytování na internátě ve výši 100,- Kč. **Stravné si každý účastník hradí sám, objednanou stravu je nutno bez výhrady zaplatit.** Pro nehrající účastníky 300,- Kč účastenský poplatek, 200,- Kč ubytování /50,- Kč klubovna – vl. spacák/, 65,- Kč jedno jídlo pro všechny /mohou nastat malé změny v částkách/.

Platby lze provádět pouze na místě, výjimkou jsou pouze předem dohodnuté faktury.

Festival je opět s možností doporučit na Šrámkův Písek, Mladou scénu a Divadelní Volyni. Máme právo doporučit libovolný počet souborů. Rádi bychom, aby porota byla opět ve složení V. Hulec, P. Christov. P. Lanta, J. Šilas Stuchlík, K. Tomas, R. Pácl, Petra Honsová. Přihláška je tedy obecná, porota po dohodě se souborem může doporučit na jednu z těchto národních přehlídek.

Soubory ucházející se o doporučení mají přednost v zařazování na přehlídku.

Uzávěrka 30. 12. 2012.

Petr Haken

H R O M A D A

KACTE
VSTOUPIT!

KLICPEROVO DIVADLO HRADEC KRÁLOVÉ

vstoupilo letos už do své 128. sezóny,

ve které divákům nabídne šest premiér a nebudou to tituly ledasjaké, protože to, co všechny inscenace spojuje, je proslulost textů a látek, které se snažíme propojit s režijní kvalitou a osobitou interpretací.

O tom jsme se ostatně přesvědčili již při první úspěšně realizované premiéře, Shakespearovu **Richardu III.** v razantní úpravě a režii **Davida Drábka**. Nejen, že jsme slavný příběh zasadili do kabaretního rámce, ale hlavních změn vůči tradici se dočkalo obsazení. V Klicperově divadle totiž hraje Richarda žena – Pavlína Štorková, zatímco čtveřici královen přisoudil režisér mužům. Hudební složku navíc ovládá Český chlapec-ký sbor, jehož zpěváci naživo zpívají slavné songy nejen z britpopu.

Druhou letošní premiérou je polský filmový hit **Sexmise** v divadelní úpravě a režii **Šimona Cabana**. Komédie Julia Machulského funguje svou skvělou zápletkou i mimo plátno a Šimon Caban na ni nahlíží současnými očima, což je v dnešní gendrově nejednoznačné době zajímavý pohled. Humoru tak neubude a ústřední dvojice jediných přeživších samců v podání Jiřího Zapletala a Vojtěcha Dvořáka je toho zárukou. Po **Mrzákovi Inishmaanském** a **Bylo nás pět** se do Klicperova divadla vrací také mladý režisér **Jan Frič**. Vybrali jsme si **Krysaře** a věříme, že se podaří vytvořit poetickou a silnou inscenaci. Hradečtí divadelní pamětníci si jistě

Druhou letošní premiérou je *Sexmise* v divadelní úpravě a režii Šimona Cabana, foto Viktor Kronbauer

vzpomenou na tento titul v režii Radvana Lipuse, který se úspěšně hrával v Besedě v devadesátých letech. I my se pokusíme o divadlo uhrančivé, jako je krysařova píšťala. V titulní roli uvidíme Davida Smečku a jako Agnes se představí Marta Zaoralová. V době, kdy jsme přemýšleli o vzdání holdu Václavu Havlovi, přišel režisér **Daniel Špinar** s návrhem realizovat **Žebráckou operu**, neboť již dlouho toužil po inscenování této hry a v hradeckém souboru vidí její ideální představitele, totiž Peachuma Jiřího

Zapletala a Macheatha Jana Sklenáře. Můžeme se tedy těšit na náhled do (nejen) londýnského podsvětí, a to v interpretaci a výrazné režii tohoto mladého úspěšného režiséra. Dubnová premiéra bude patřit také českému autorovi, Ladislavu Smočkovi a jeho **Podivnému odpoledni dr. Zvonka Burkeho** v režii **Davida Drábka**. Skvělá, inteligentní i ztřeštěná komedie nabízí skvělé herecké příležitosti, takže není náhodou, že dosáhla po svém prvním uvedení v pražském Činoherním klubu takové popularity a

Stále úspěšná je Koule Davida Drábka, v hlavní roli s Pavlou Tomicovou,
foto Patrik Borecký

byla od té doby přeložená do čtrnácti jazyků.

Na závěr sezony jsme si nachystali muzikálovou lahůdku. **Radek Balaš**, který se řadí k špičce muzikálové režie, napsal zbrusu nový

muzikál o osudech nejslavnějšího sexsymbolu Hollywoodu, **Marilyn**. Inscenace bude rozhodně pozoruhodná i po hudební stránce, protože autorem hudby je **Ondřej Brousek**.

Samozřejmě nám na repertoáru

zůstávají i starší úspěšné tituly *Bylo nás pět*, *Koule*, *Morgiana*, *Věc Čápek*, *Žárlivost*, *Jedlíci čokolády*, *Noc oživlých mrtvol*, *Petrolejové lampy* a *Dámská šatna*. V obnovené premiéře jsme uvedli muzikál *Ještěři* a do Studia Beseda přenesli inscenaci *Mrzák Inishmaanský*. Do konce kalendářního roku se loučíme s inscenacemi *Don Juan* a *Faust*, *Tulák po hvězdách* a *Světáci*.

Herecký soubor Klicperova divadla navíc do nové sezóny vstoupil obměněn - z divadla odešli Dušan Hřebíček a Eva Kratochvílová a naopak jako nové členy jsme přivítali **Jana Vápeníka** z Divadla Petra Bezruče a **Natálii Holíkovou** z ostravské konzervatoře. Věříme, že 128. sezóna úspěšně naváže na úspěchy sezony minulé a v razanci a diváckém ohlasu inscenací ji ještě trumfne!

Jana Slouková

<http://www.klicperovodivadlo.cz/press.htm>

VÝCHODOČESKÉ DIVADLO PARDUBICE

vstoupilo do své 103. divadelní sezóny

Pardubičtí divadelníci zahájili svou 103. divadelní sezónu. Na konci srpna „oprášili“ stávající inscenace z repertoáru, 1. září přivítali první diváky a začali zkoušet i dvě inscenace nové.

Na Malé scéně režisérka Tereza Karpianus připravila pohádku **Perný perňštejnský den**, kterou pro pardubický soubor sama i napsala. V pohádkové taškařici o tom, co se stane, když se při prohlídce hradu Pernštejn zmocní zlobivý mazaný kluk kouzelného zvonečku a nejhezčí holky na hradě, budou hrát Ludmila Mecerodová, Martina Sikorová, Petr Borovec a Alexandr Postler. „*Děti budou spolu s hašteřivou dvojicí putovat časem a seznámí se s*

bizarními i obdivuhodnými postavami perňštejnské historie. Zažijí krocení mýtického zubra, proměnu odvážné dcery hradního pána v Bílou paní, osudnou bitvu s hromotlucskou švédskou armádou a ověří si, zda mají vlastnosti pravého šlechtice. Slibujeme, že nudě při poznávání dějin bude odzvoněno!“ láká na pohádku režisérka Karpianus, která je podepsaná už pod úspěšnou komedií *Utíkej, Váňo*, *utíkej!* aneb *Velká divadelní steeplechase*. Premiéra 7. října 2012.

V sobotu 13. října na jevišti Městského divadla měla premiéru Shakespeareova tragédie **Richard III.**, kterou s Martinem Mejzlíkem v titulní roli režíroval Zdeněk Dušek, jehož jméno pardubičtí diváci také dobře znají

díky oblíbeným komediím **Úžasná svatba**, **Černá komedie** či **Racek**. „*První a nejslavnější tragédie velkého alžbětince Williama Shakespeara navazuje na cyklus jeho historických her, ale autor se v ní mnohem víc než dějinnými fakty zabývá povahokresbou samozvaného státníka, který pro vlastní zájmy neváhá zničit nikoho, což výsledně zničí jeho. O tom, jaký byl panovník Richard III. ve skutečnosti, vedou historikové spory a dohady už přes pět století, Shakespeareova hra o něm je však nadčasovým a obecně platným obrazem zřudné metodiky uchvacování moci,*“ přibližuje dramaturgyně Jana Pithartová.

Během sezóny Východočeské

divadlo uvede ještě sedm dalších titulů – Molièrova **Dona Juana**, současnou britskou komedii **Holky z kalendáře**, francouzskou absurdní hru **Pokusní králíci**, kterou měli diváci možnost zhlédnout v podobě scénického čtení již loňskou sezónu, Simonovu komedii **Apartmá v hotelu Plaza**, detektivku Agathy Christie **Poslední víkend**, jednu z nejlepších komedií všech dob **Charleyova teta** a muzikál na Kunětické hoře **Balada pro banditu**.

„Součástí dramaturgického plánu bude také pokračování úspěšného činoherně-hudebního projektu pro školní publikum *Tisíce let hudby z pera flétnistky Komorní filharmonie Pardubice* Martiny Čechové. Pokračovat budeme i v představení různých proudů současné světové dramatiky na Malé scéně ve dvoře. Opět připravíme pět novinek formou scénického čtení. Ovšem toto označení již k našim výsledkům tak docela nepatří, neboť čím dále více se tento projekt vyvíjí směrem k propracovanějšímu inscenačnímu tvaru. Proto tento projekt současné dramatiky obdrží nový název **INprojekty (Malé inscenační projekty světových novinek)**,“ doplňuje dramaturg VČD Zdeněk Janál.

Novinkou sezóny 2012/2013 bude otevřený cyklus **Herecká dílna**, ve kterém dostanou tvůrčí příležitost členové souboru Východočeského divadla. Čím dál častěji totiž přicházejí se zajímavými nápady, které by chtěli sami realizovat, čemuž chce divadlo vyjít v prostorách Malé scény ve dvoře vstříc. Prvním projektem Herecké dílny bylo jednorázové scénické čtení hry Martina McDonagha **Mrzák inishmaanský** v režii herce Ladislava Špinera v sobotu 15. září.

Východočeské divadlo Pardubice od roku 2001 pravidelně pořádá **GRAND Festival smíchu**, který si dle ohlasů předchozích ročníků našel své nezastupitelné místo na poli divadelních festivalů v České republice. GRAND Festival smíchu je soutěžní přehlídkou komediální tvorby divadel České republiky. Divadla, která mohou být do soutěžní části přehlídky zahrnuta, musí splňovat jedno hlavní kritérium: jedná se o divadla repertoá-

Pro děti připravila režisérka Tereza Karpianus pohádku *Perný perňštejnský den*, foto Markéta Navrátilová

rová s vlastním hereckým souborem. Vylučuje se účast agenturních divadel a účelových seskupení herců.

V rámci festivalu je odbornou porotou vyhodnoceno nejlepší komediální představení a vyhlášena cena Komédie roku. Dále se udílejí ceny za nejlepší ženský a mužský herecký výkon. Alternativou odborné poroty je studentská porota, jež předává Cenu studentské poroty. Diváci udělují svým hlasováním cenu Komédie diváků.

Novinkou festivalu je **Cena Genia smíchu**, kterou přebírá významná osobnost divadla, jež v posledních letech výraznou měrou přispěla do

oblasti komediálního žánru.

Pardubice ožívají v týdnu konání GRAND Festivalu smíchu spoustou doprovodných akcí (nesoutěžní divadelní představení, výstavy, koncerty, programy pro děti). Divadlo se stává místem příjemných setkání divadelníků a přátel divadla z celé republiky. 13. ročník se uskuteční od 25. února do 4. března 2013, program se v současné době připravuje.

*Radek Smetana,
tiskový mluvčí VČD*

<http://www.vcd.cz/>

Zdeněk Rumpík a Lída Vlášková ve scénickém čtení *Mrzák inishmaanský*,
foto Jiří Sejkora

RICHARD III. OPANOVAL ČESKÁ JEVIŠTĚ

Shakespearův Richard III. se stal letos velkým divadelním tématem. Vladaře bez skrupulí viděli diváci v rámci Letních shakespearovských slavností na Pražském a Bratislavském hradě. Od října se hraje ve Východočeském divadle Pardubice a v Klicperově divadle v Hradci Králové.

Všechny tyto inscenace mají jedno společné. Co se týká vizuální stránky, zapomněly na historické kulisy a kostýmy. Není to totiž potřeba. Drsné drama o bezohlednosti, manipulaci a neodvratném osudu si vystačí bez berliček.

Nastudování Východočeského divadla Pardubice režiséra Zdeňka Duška vsadilo na Martina Mejzlíka. Jeho Richard je strohý až přísný. Nikdo nezůstává na pochybách, že svá slova a činy myslí vážně. Zdeněk

Richard III.
v nastudování Východočeského divadla Pardubice, foto Michal Klíma

Dušek v předloze hodně škrtal. Pociťily to především ženy. Jsou tu jaksí na vedlejší koleji. Celá inscenace je stylově čistá. Nemá žádné vážnější výkyvy. Silným okamžikem je projev starosty Londýna k lidu – v tomto případě k publiku. Diváci mlčí, stejně jako londýnský lid, který bez odporu dělá to, co se mu řekne. Působivá je scéna s duchy těch, které nechal Richard zavraždit. Vystupují jako z obrazu a na bojišti svému vrahovi utahují kolem krku oprátku. Doslova táhnou za jeden provaz až k samému konci. Závěr kazí jenom Richmond Jana Musila, je ledabyle civilní. Vypadá jako kdyby přišel z jiné hry a příliš odlehčuje finále.

Bratislavskou verzi Richarda III. má na svědomí režisér Marián Pecko. Do hlavní role obsadil skvělého herce Slovenského národního divadla Roberta Rotha. Sebevědomý frajírek Richard se dobře baví. Svě intriky a zločiny si užívá. Posmívá se svým spoluhráčům, protože musí hrát podle jeho pravidel. Vysmívá se dokonce i publiku, že se na to musí dívat. Když přemlouvá lady Annu, aby ho přestala nenávidět za vraždu svého manžela a vzala si jeho, mrazí v zádech. Divák cítí, proč Anna nakonec svolí, nemá na vybranou. Ženské postavy jsou v tomto provedení silné. Sudičky i oběti zároveň. Tuší, kam to všechno nevyhnutelně směřuje. Svoji bolest a nezvratný osud nesou statečně do posledního dechu. Na jevišti se objevili i dva čeští herci. A režisér Pecko je nechal mluvit jejich mateřštinou. Markétu, vdovu po králi Jindřichovi VI. hraje Dana Batulková. Její čeština vedle slovenštiny má váhu věštby, před kterou nikdo neuteče. V představení se hodně pracuje se symbolikou. Například rozházené židle po jevišti představují mrtvolu na bojišti. Richard III. Mariána Pecka je intenzivní zážitek, který člověk ještě pár dní vstřebává.

Kateřina Prouzová

V KLICPEROVĚ DIVADLE

Richard III.
v Klicperově divadle Hradec Králové,
foto Patrik Borecký

David Drábek sáhl po Richardu III. po úspěchu s Figarovou svatbou a zvolil podobnou formu značně autorského, aktualizacího přepis. Nakonec je v hradeckém Richardovi až překvapivě hodně Shakespeara, včetně blankversu - a to Shakespeara přesně vyloženého a nápaditě inscenovaného, s výtečným obouhlavým Richardem v podání Pavlína Štorkové. Zasazené je to do Drábkovy oblíbeného kabaretního rámce, se spoustou podařených, ale bohužel i poněkud slaboduchých vtipů a několika vysloveně otravnými moralizujícími momenty. V rozhněvaném sloupku v Divadelních novinách, který zřejmě vyvolala moje recenze (a recenze kolegyně Machalické), se Drábek zaštiťuje tím, že chce dělat divadlo tak, aby si v něm každý něco našel - a že přece po každé repríze následuje potlesk vestoje, takže se mu to daří. Jenže on by - tím jsem si skoro jistý - měl podobný úspěch i tehdy, kdyby se o něj tak urputně nesnažil. Touhle eintopfovou metodou se dostává do oblasti vysloveně středoproudého, lidového divadla - vůbec nad tím nechci intelektuálně ohrnovat nos, ale myslím, že hradeckému publiku jde až příliš naproti. A je skoro jisté, že výkonu fenomenální Štorkové tato rozkolísaná inscenace silně uškodila.

Michal Zahálka

DIVADLO DRAK

HRADEC KRÁLOVÉ

„O ŠTĚSTÍ A HRDINSTVÍ...“ TÉMATÁ NOVÉ SEZÓNY DIVADLA DRAK

Témata hrdinství a štěstí... Jaké jsou jejich cesty? A jejich ceny? Co jsme pro ně ochotni udělat? Jde snadno získat štěstí? Nebo ho už máme, jen si to neuvědomujeme? Dřímá v každém z nás hrdina našeho originálního životního příběhu? Pokud ano, jak ho probudit? A jsme připraveni v tom případě něco zarisovat? Ztratit se, abychom se mohli znovu plně najít? Nehledáme odpovědi na složité otázky, chceme jen zrcadlit umělecky a lidsky aktuální témata výběrem předloh a jejich následným divadelním zpracováním. A které nové inscenace tak v sezóně 2012-2013 v Divadle Drak konkrétně vzniknou?

Novou sezónu zahájíme nastudováním inscenace „*O štěstí a neštěstí*“ v režii hostujícího, ale Divadlu Drak blízkého a známého tvůrce (např. z předchozí spolupráce na mezinárodním projektu Jánošík) Ondřeje Spišáka. Inscenace na motivy předlohy Isaaca Bashevice Singera, nositele Nobelovy ceny za literaturu, je podobenstvím o štěstí, kterého se dotýkáme v různých okamžicích života, svým způsobem všichni. Je ovšem otázkou, jestli si to v té chvíli uvědomujeme a zda jsme ochotni pro své štěstí i něco udělat a vyjít mu naproti...

Svět naší nové hry vychází z tradice moudrosti židovských příběhů. Nedržíme se však věrně reálií ani zvyků, ale necháváme se inspirovat jejich symbolikou a často vtipnými metaforickými významy. Podobné motivy nalézáme napříč starými příběhy ve všech kulturách. Pohádka I.B. Singera jsme vybrali pro její

imaginativnost, fantazii, a v našem prostředí neobvyklou představivost spojení světa lidského a nadpozemského. Navíc Singerova jazyková jednoduchost a vyprávěcí přímočarost v sobě zároveň obsahuje magickou vnitřní sílu. Jeho příběhy jsou strhující, čtivé, plné životních zkušeností a laskavého humoru. Jsou aktuální svým nadhledem na negativní jevy kolem nás a zároveň chápající člověka s jeho klady a zápory.

Jak kdysi autor řekl: „*V naší době, kdy se kvalita literatury pro dospělé zhoršuje, jsou dobré knihy pro děti jedinou nadějí a východiskem. Mnoho dospělých rádo čte dětské knihy. My píšeme nejen pro děti, ale také pro jejich rodiče. Oni jsou také náročnými dětmi.*“ Věříme proto, že inscenace osloví mladé publikum stejně jako dospělé. Vždyť otázka, zda my sami jsme spolutvůrci a originálními autory svého života, je výzvou napříč generacemi. Podle našeho příběhu záleží na tom, jestli si vyberme jako svého průvodce Mazela (tedy štěstí) nebo Šlimazela (což znamená neštěstí). Co všechno toto rozhodnutí může způsobit nahlédnete v našem představení. Vyplatí se mít proto oči i duši otevřené...

Ondřej Spišák, režisér a ředitel Starého divadla Karola Spišáka v Nitre, spolupracoval s mnohými divadly na Slovensku, v Čechách i Polsku. (Slovenské národní divadlo, Radošínské naivní divadlo, Teatr na Woli Varšava a mnohá další.) Je zakladatelem divadla Teatro Tatro, které sklídilo velké ohlasy naposledy s inscenací Prorok Ilja. V loňském roce získal Ondřej Spišák prestižní varšavskou cenu Felix za režii inscenace Nasza klasa v Teatrze Na Woli.

Další premiérou sezóny je hra na motivy významných událostí české historie nazvaná jednoduše a výstiž-

O štěstí a neštěstí

D I V A D E L N Í

O štěstí a neštěstí

ně **24. října 1942**. Nejedná se v pravém smyslu slova o divadelní představení, ale spíše o scénické čtení, či divadelní koláž. Všechny texty, které se budou číst se týkají jednoho z největších odbojových činů evropské historie, atentátu na říšského protektora Reinharda Heydricha. Toto scénické čtení je nepatrnou splátkou obrovského dluhu nás všech vůči vykonavatelům tohoto hrdinského činu. Možná ještě více vůči všem, kteří jim, nehledíc na oběti nejvyšší, pomáhali. Proto i název divadelní koláže. 24. října 1942 se totiž popravou velkého počtu civilistů, zatčených při pátrání po atentátnících, v koncentračním táboře Mauthausen, uzavřel příběh této novodobé antické tragédie. Prostřednictvím tohoto speciálního představení se chceme společně s mladými lidmi, pro které je určeno, zamyslet nad fenoménem hrdinství v kontextu českých zemí. Co nám říká dnes? A proč jej vnímáme jako něco zvláštního, v Čechách snad i trochu nepatřičného nebo nechtěného. Velké části popravených přitom nebylo ani dvacet let a v tomto velkém příběhu rozhodně nehráli epizodní role. Záměrně zvolenou divadelní formou scénického čtení se chceme přiblížit současnému jazyku a vnímání mladých lidí.

Zprostředkovat jim tak věcně a přitom výsostně divadelními prostředky, s využitím prvků animace a komiksu, literaturu faktu a především důležitou událost českých dějin. Autoři podstatné části námi vybraných textů knižních předloh, (Laurent Binet – HHHH, Mariusz Szczygieł- Udělej si ráj aj.), přitom nejsou Čechy. A i to možná o něčem svědčí. Divadelní koláž 24. října 1942 je prvním počinem v plánovaném dlouhodobém cyklu inscenací Divadla Drak inspirovaných českou historií. Režie **Marek Zákostelecký**, šéf výpravy Divadla Drak, který kromě toho spolupracuje s řadou českých i zahraničních divadel jako scénograf i jako režisér. (Např. inscenace Červená Karkulka aneb Dračí divadelní laboratoř, Planta Fotbal Teatr Guliwer a dal.) Za inscenace, na kterých se podílel, získal řadu ocenění na mezinárodních i domácích festivalech. Je také laureátem výroční ceny Hradce Králové Hradecká múza za originální výtvarnou kompozici interiéru Labyrintu Divadla DRAK.

Sezónu završíme dotřetice zpracováním dalšího silného a známého příběhu, a to v inscenaci nazvané **Ikaros**. „Daidalos Ikara políbil a otec a syn se vznesli. První letěl Daidalos a stále se na Ikara ohlížel. Syn letěl,

jak mu otec přikázal. Dole pod nimi si pastýři zacláněli dlaní zrak, dívali se k nebi a říkali si: „To jistě letí bohové z Olympu podívat se na zem, jak lidé žijí.“ (Eduard Petiška, Staré řecké báje a pověsti). Prastarý příběh o Daidalovi a Ikarovi zná aspoň z doslechu každý. Inspiroval vrcholná díla sochařská, malířská, dočkal se bezpočtu zpracování v literatuře, a to i v literatuře dětské. To je logické, vždyť jedním z jeho hrdinů je malý chlapec. Ikaros, syn největšího stavitele své doby Daidala. O Daidalovi toho víme mnoho. Že byl géniem, který vystavěl jeden z divů světa, že spáchal těžký zločin i že sobě i svému synovi nasadil křídla...Ale co víme o Ikarovi? O čem může snít chlapec, který má takového otce? Chlapec, který prožije největší dobrodružství, jaké si kdy člověk dokázal představit. Po čem touží? Co když to nakonec byl on, kdo v nouzi pozvedl zrak a ukázal poprvé prstem na nebe...

Hudebníinscenaci o dobrodružství a touze letět výš režíruje mladý a nadějný režisér nejmladší generace **Jakub Vašíček**. Vystudoval režii na KALD DAMU, je zakládajícím členem uskupení Športniki (cena Zlatý Erik za inscenaci Back to Bullerbyn). Jako režisér spolupracuje např. s Alfou Plzeň, Naivním divadlem Liberec, se slovinským divadlem Lutkovno gledališče Maribor ad.)

A co čeká na diváky Divadla Drak v nové sezóně ještě navíc?

K Ikarovi přibude další projekt, který rozvíjí naši započatou linii nazvanou **Labyrint Draku – ráj divadla a vzdělávání**, ve které se snažíme propojovat cesty divadla a vzdělávání. Pro nový projekt této řady jsme vybrali právě poslední zmiňovanou premiéru sezóny – příběh o Ikarovi. Ten ve spolupráci se studentkami ateliéru Divadlo a výchova brněnské JAMU chceme přiblížit dětem prvního stupně již na workshopech, které budou probíhat před samotnou návštěvou představení, a to formou tzv. **Theatre in education**. Tedy prostřednictvím rolového hraní, technik strukturova-

ného dramatu a dramatické výchovy si děti samy vyzkouší divadelní a edukační hry a cvičení, která jim pomůžou seznámit se s příběhem, hlouběji jej pochopit a porozumět mu ve všech inscenačních rovinách. Věříme, že si tak děti nejen více užijí návštěvu samotného představení v Divadle Drak, ale zároveň se touto cestou mohou stát vnímavějšími a citlivějšími diváky. Kromě divadelních znalostí si rozšíří komunikativní dovednosti a skupinovou spolupráci, které se jim mohou zúročit i v běžném životě.

Další novinkou letošní sezóny je zahájení provozu **Studia Studia Drak**. Jedná se o nový edukační projekt se zaměřením na dospívající mládež. Otevíráme dvě tvůrčí skupiny pro mladé lidi ve věku 17-23 let. Ti se budou pod vedením herce Divadla Drak a pedagoga Filipa Humla v prostorách Studia Divadla Drak vzdělávat v divadelních dovednostech a připravovat samostatná divadelní představení. Náplní jejich pravidelných setkání bude rozvoj hereckého projevu a dovedností především v oblasti herecké, pohybové a hudební. Prostřednictvím této práce se zároveň mohou připravovat na přijímací řízení na uměleckých školách DAMU, HAMU, JAMU a konzervatořích. Do budoucna se chce také prostřednictvím tohoto konceptu Divadlo

Drak dále otevřít spolupráci s podobnými projekty v ČR i zahraničí.

V Divadle Drak i v nové sezóně pokračujeme v projektu **Divadlo na vlastní kůži**, nabízíme tak školním a zájmovým skupinám dětí napříč věkovými kategoriemi workshopy a tvůrčí dílny nazvané **Hercem, muzikantem a výtvarníkem na vlastní kůži**. Letos k nim přibude nový workshop, tentokrát **zaměřený na pohyb**. Postupně bychom tak rádi obsáhli co nejširší spektrum divadelních aktivit, které si mohou děti a studenti v našem divadle sami vyzkoušet. Nadále také kontinuálně pokračuje edukativní program **Loutky místo učebnic** a cestu Labyrintem si děti mohou zpestřit doplňováním a vybarvováním **originálních pracovních listů**.

Od nové sezóny bychom rádi, aby si k nám cestu nacházeli stále více i dospělí diváci. Jak se v předchozích letech ukázalo, podle nadšeného ohlasu na uspořádané koncerty, prostory Divadla Drak jsou svou jedinečnou atmosférou a svým zázemím vhodné i pro pořádání hudebních koncertů. Chtěli bychom v této tradici pokračovat v podobě série **pravidelných hudebních koncertů**. Přizvat na ně takové hudebníky a skupiny, které inspirují členy Divadla Drak, a proto můžeme směle doufat, že si hravě najdou cestu i k našim divákům.

Také se snažíme rozvíjet a pokračovat v našich aktivitách prostřednictvím **Mezinárodního institutu figurálního divadla**. Ve spolupráci s režisérem **Petrem Haškem**, který s Divadlem Drak spolupracoval jako dramaturg inscenace **Děvčátko se sirkami**, jsme zahájili spolupráci na projektu nazvaném **Navázané nitě**. Jedná se o mezinárodní divadelně-literární projekt navazující na tradici loutkářství v Čechách. Zabývá se a hledá smysl a místo loutkového divadla v divadle současném. Jaká je funkce loutkového divadla v divadle současném a co od něho současný divák očekává? Jak se proměňovalo vnímání loutkového divadla v průběhu doby? Jaké postupy, formy a žánry byly loutkovému divadlu vlastní a jsou mu vlastní i v současnosti? Existují nějaká témata vlastní loutkovému divadlu? Je loutkové divadlo pouhým tradičním řemeslem nebo moderním a progresivním způsobem divadelního vyjádření? Na podobné otázky se projekt zaměřuje divadelně – praktickou formou. Jeho smyslem je podnítit autory a mladé tvůrce v zájmu o tradiční (nejen) české loutkářství a hledání inspirace v něm. Cílem ale není rekonstruování tradičního pojetí a chápání loutkového divadla, ale hledání nezaměnitelného místa loutkovému divadlu v divadle současném, které je mu předurčeno dlouhou a jedinečnou tradicí.

O všech výše zmíněných aktivitách Divadla Drak se diváci budou moci další podrobnosti dočíst v našich Drakovinách, kterým chystáme novou podobu pod zatím pracovním názvem **Drakmagazín**. První podzimní číslo přinese rozhovor s režisérem Ondřejem Spišákem, prozradí detaily k připravovaným inscenacím nové sezóny, poodhalí kam všude se Drak letos podívá se svými inscenacemi do zahraničí a přinese i zamyšlení nad směřováním současného loutkového a alternativního divadla.

*Zpracovala Dominika Špalková,
dramaturg Divadla Drak*

<http://www.draktheatre.cz/>

Dušan Hřebíček v divadelní koláži 24. října 1942

VÝCHODOČEŠI NA NÁRODNÍCH PŘEHLÍDKÁCH

KRAKONOŠŮV DIVADELNÍ PODZIM

VYSOKÉ NAD JIZEROU

Na 43. národní přehlídce venkovských divadelních souborů, která se konala od 12. do 20. října, měli Východočeši hned tři zástupce. Pokusím se přiblížit, jak dopadli a co se o nich psalo ve zpravodaji zvaném Větrník (celé znění recenzí a zpravodaje můžete najít na www.kdpvysoke.cz).

Přehlídku úspěšně zahájil **DS SNOOP Opatovice nad Labem**

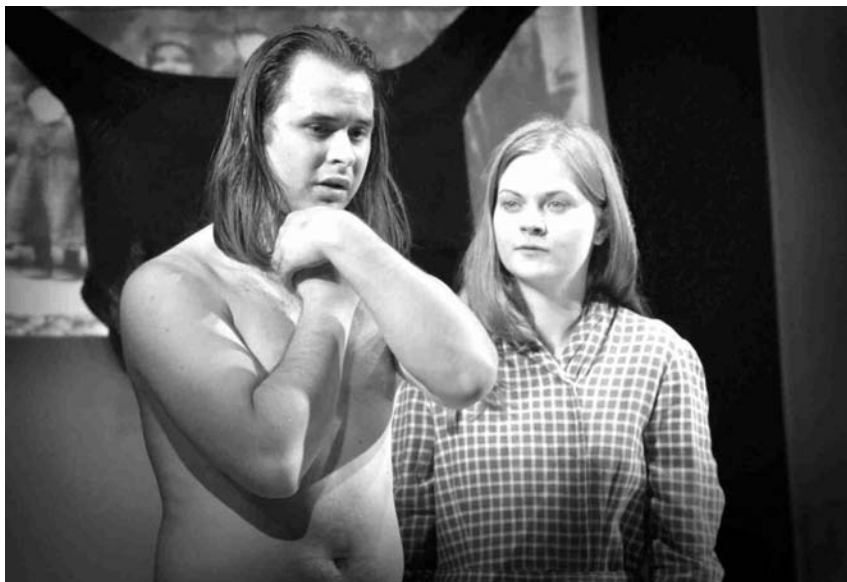
Měsíčním běsem Richarda Kalinnského o emigrantech Aramovi a Setě, kteří uprchli před genocidou Turků páchanou na Arménech.

Z recenze Máši Caltové vyjímám: „...Kalinoski napsal hru o bolestném hledání vzájemného vztahu, o křehlosti a zranitelnosti lidské duše a hradbě samoty, kterou je velmi těžké překročit. Opatovický soubor prokázal jak dramaturgickou odvahu, tak schopnost naplnit mimořádnými hereckými výkony silně emocionální text. Režisér Josef Jan Kopecký pracoval citlivě s vizuální složkou inscenace i se scénickou hudbou. Herce vedl k autentickým hereckým výkonům...“. A ocenění? Za herecký výkon v roli Sety získala cenu Andrea Moličová, za herecký výkon v roli Arama Aleš Dvořák, čestné uznání Josef Jan

DS E. Vojana Brněnec, *Komunismus*

Václav Falta a Andrea Moličová v inscenaci *Měsíční běs*

Kopecký za režii hry a čestné uznání i Václav Falta mladší za herecký výkon v roli Vincenta. Inscenace získala také doporučení na 2. místě do programu Jiráskova Hronova 2013!

DS Eduarda Vojana Brněnec nastudoval hru Williama Klimáčka *Komunismus*.

Inscenaci recenzoval Ladislav Vrchovský, který mj. napsal: „Ochotníci z Brněnce se rozhodli připomenout události, které si už řada lidí nepamatuje. Spolu s autorem hry chtějí, aby jejich děti věděly, jak to bylo v době socialismu... Autor se bohužel nevyhnul jisté schematičnosti a v závěru textu nutí postavy k chování, které je poněkud v rozporu s logikou vývoje jejich právě prožívané osobní tragédie. Jistá nevěrohodnost chování

DS Heřman z Heřmanova Městce, *Libra špiritusu možná Spiritus libri*

jednotlivých postav však v sobě nese velmi vážné nebezpečí: hra, která chce být varováním, se může změnit v nevěrohodný plakát. Režiséri hry toto nebezpečí odhalili jen částečně... V režijní práci s herci není dostatečně vyžadována co největší přirozenost, pravdivost a věrohodnost jednání. Jediná postava, které z tohoto úhlu pohledu není co vytknout, je vyšetřovatel v podání Dušana Blažky. To, jak herec postavu vybavil vnitřními tématy, vírou v to, co představuje ve spojitosti s použitými interpretačními prostředky, vskutku na jeviště přináší strach, průvodní to pocit života lidí v socialismu...“ Ocenění byli Dušan Blažek cenou za herecký výkon v roli Vyšetřovatele a František Lešovský za scénu.

DS Heřman z Heřmanova Městce se představil s inscenací s dlouhým názvem *Libra špiritusu možná Spiritus libri (aneb Vše je otázka priorit)*, pod níž jsou jako autoři uvedeni Michal Dziedzinskyj, Josef Řezáč, Patrik Bursa a Miloslav Švandrlik. Jde v podstatě o dramatizaci tří Švandrlikových povídek propojených autorským textem. V recenzi Ladislava Vrchového se píše: „Představení odhalilo složitost převádění prozaického textu na jeviště. Pokud dramatizátoři nepostaví do základu

jevištního tvaru dramatickou situaci, v níž jsou definované vzájemné vztahy jednajících postav, a pokud chování těchto postav není jasně motivované a nesměřuje v logice příběhu k jeho vyvrcholení, převládne v hledišti po chvíli nuda. Této nudě lze alespoň z části zabránit dobrými hereckými výkony. Bohužel ani jich se v představení nedostávalo... Soubor ve svém programu přiznává jevištní mládí a nezkušenost nových členů... Přes všechny výhrady však jádro souboru tvoří dva vyzrálí herci obklopení mla-

dými lidmi s láskou k divadlu. Je zde tedy potenciál, který lze do budoucna rozvíjet.“ Žádné ocenění soubor tentokrát nezískal, ale jistě není všem dnům konec.

Vybrala Alena Exnarová

DVA MLADÉ POHLEDY NA TRADIČNÍ PŘEHLÍDKU...

Na Krakonošův divadelní podzim jsme vyrazili se souborem DS SNOOP Opatovice nad Labem již poněkoliakáté. Tentokrát s inscenací *Měsíční běs*. Většina herců už sem minimálně jednou zavítala, takže věděli, co je čeká. Já jela na přehlídku poprvé. Před námi byl celý víkend, který jsme měli strávit v překrásném městečku Vysoké nad Jizerou. Byla jsem plna očekávání, protože historky, které putují od ucha k uchu o Vysokém jsou k neuvěření. A musím říct, že KDP pověstný svými tradicemi, uvítacími ceremoniály a všeobecně příjemnou a povznesenou náladou nezklamal. Hned po příjezdu jsme se vypravili na vítání k panu starostovi. Ten nás spolu se souborem z Morkovic poctil lahodným vínem, krásnými slovy a tradičním popěvkem živijó, který nás pak provázel celou přehlídkou. Byli jsme obdarováni sochou Krakonoše. Pán hor k nám promlouval dokonce živě

DS SNOOP na vítání u pana starosty

D I V A D E L N Í

o pár minut později. Před divadlem nás vítali místní obyvatelé, principál Krakonošova divadelního souboru, zvuk hudebníků, mažoretky a děti z mateřské školy. Bydli jsme v hotelu Větrov s nádherným výhledem na Krakonošovu krásnou zem. V sedm hodin jsme měli zahájit přehlídku naší inscenací **Měsíční běs**. Představení se podařilo podle našich představ a tak jsme neváhali a vydali se do místní hasičárny, kde nás čekala 2. večere, 2. přípitek, 2. živijó. Že na parketu bylo živo už snad ani nemusím zmiňovat. Druhý den jsme absolvovali tzv. loučení se souborem: děkování za účast, chvála představení, dary, poudačky, písně, přípitek, zase živijó a alou na další představení. Zkrátka strávili jsme v tomto noblesním prostředí tři dny, na které budu ještě dlouho vzpomínat. Atmosféra na KDP je opravdu natolik specifická, že se těžko popisuje. Na KDP musíte přijet a zažít to na vlastní kůži! A že to za to stojí, o tom není pochyb. Tímto děkuji organizačnímu výboru a všem, kteří se na přehlídce podílejí, protože je to opravdová rarita. A já jsem ráda, že jsem si jí mohla se vším všudy vychutnat.

Andrea Moličová

VYSOKÉ A CO MĚ NAPADÁ

Vysoké nad Jizerou pro mě znamená obrovskou divadelní tradici - myslím, že každý, kdo se ve Vysokém narodil, je nějak spojen s divadlem, že jistá část jeho života byla divadlem poznamenána. Pro příklad - když nás před divadelní budovou vítal pan Krakonoš a zatančila nám skupinka nejmenších dětí, naše hosteska Kristýna mi později potvrdila, že i ona byla před lety jednou z nich. A právě o dětech a o tradicích bych chtěl psát.

Tradice jsou na KDP patrné všude. První vítání, druhé vítání, sokolovna, Větrník v jeho konstantní grafice, loučení a „Živijó!“ na všechny způsoby. Má to jistě prapodivné kouzlo. Najed-

nou jste v jiném světě, který vám dovolí zapomenout na realitu. Považuji teď za důležité napsat, že je mi to velice sympatické a že mi na Vysokém bylo krásně. Obávám se jen, že všechny tradice v neměnné podobě se prostě a jednoduše udržet nedají a dřív nebo později může nastat generační střet.

Tím se dostávám k druhé části. K mládí. Budu citovat Větrník č. 3, kde se psalo: „Pan Jiří Hlávka z libického souboru například závistivě utrousil, že by bylo fajn mít v souboru takový ‚herecký materiál‘ a myslím tím mladé herce!“ Pana Hlávky si nesmím vážit jako skvělého herce velkých charakterů, a proto bych, a nejenom jemu, chtěl odpovědět:

Myslím, že záleží pouze na obyčejné „herecké příležitosti“. Žijeme v době obrovských možností, jak se vzdělávat a rozvíjet. Kurzy, semináře, možnost spolupráce se zahraničím. I NIPOS-ARTAMA podporuje mladé divadelníky a vytváří pro ně příležitosti poznávání se navzájem. Existují přehlídky jako Mladá scéna, Dětská scéna, Audimafor. Existuje FEMAD! Důležité ale je vnímat mládí ne jako překážku v typovém obsazení, ale jako výhodu. Je to práce na neoteseném kameni, ze něhož se může stát úžasné mistrovské dílo. Vnímejte děti a jejich individualitu, dejme jim prostor vyjádřit se v okruhu vrstevníků, kteří to cítí stejně!

Považuji za důležité to vše připomenout, protože jsem se nedávno nepřímo setkal s tímto postojem v jiném souboru: „Chceš hrát nějakou náročnější úlohu? Tak to si holt budeš muset ještě tak 20 let počkat... Jako my všichni...“ Proboha!!! Je tohle v dnešní době vůbec možné? Řekněte mi, prosím, že to tak u Vás nefunguje!

Václav Falta ml.

MILUJU VYSOKÉ!

(...a jeden pohled třicátníka)

Nádherná cesta. Úžasné počasí. Krajina. Příjezd. Vítání. Vítání. Vítání. Krakonoš. Ochotní technici. Předsta-

vení. Pozorné publikum. Večírek. Eva a Vašek. Telemark. Kramářova vila. Opar. Krajina. Krkonoše. Seminář. To bylo Vysoké nad Jizerou 2012.

Když jsem sedal do auta, byl jsem trochu unavený. Dopoledne v práci, rychlý oběd – a vyrážím do Vysokého. Není to za rohem, mám před sebou téměř 150 km. Ale těším se. Na představení, na přátele z opatovického souboru i na přehlídku, na které jsem nikdy nebyl.

Cesta utíká rychle, nádherné počasí. Sluníčko svítí, říjen v polovině, krajina se vybarvuje. Den jako stvořený na výlet. Cestu si užívám. Jedu pod lanovkou! Odkud vede? Kam? Nevím, musím to zjistit, ukládám si do paměti. Lanovka, která vede krajinou nad silnicemi. Eh. To jsou věci. Jedu v kopcích, po serpentínách, kolem polorozbořených továren. Všechno tu má kouzlo. A konečně vjíždím do Vysokého.

„Kde seš? Dělej, dělej, vylez, jdeme na radnici,“ vítají mě kolegové. „Sorry, já si užíval cestu, mám asi trochu zpoždění,“ odpovídám na jejich milé uvítání. To už ale jdeme na Městský úřad. Začíná vítání číslo jedna, se sklenkou šampaňského, milými dětmi, které recitují. Oficiální, ale milé.

A potom, již trochu v klidu, zpět k divadlu. Nadchází vítání číslo dvě. Před divadlem, s Krakonošem, mažoretkami a folklorním souborem. Opět je to velmi milé, nevím vlastně proč, ale upřímně. Jinde bych si možná říkal, že je to taková jako povinnost, že je to možná i trapné, tady ale ne. Ty děti z folklorního souboru jsou navíc fakt úžasné. V půlkruhu kolem stojí veřejnost. Veřejnost! Přišli nás uvítat! Neuvěřitelné, fakt. Milé, krásné.

A jdeme stavět. Přehlídku, jak letos ostatně jinak, zahajujeme (viz Volyně!). Hrajeme se SNOOP Opatovice nad Labem hru **Měsíční běs**. Na národní přehlídce venkovských souborů, technici vstřícní, nic není problém, jeviště jak se sluší a patří, tedy žádná Volyně. Všechno super, všechno běží jako na drátkách.

Hrajeme. Žádné kiksy. Po představení chválím herce a jdeme se

ubytovat. A to tedy je ubytování! Kramářova vila. Nádherná. Super! A pak rychle do hasičárny na večeři. Naše „pečovatelka“ Kristýna, která s námi, a zvlášť se mnou vzhledem k mému trochu opožděnému příjezdu, měla dost starostí, nás zastavuje v předsálí hasičárny. No fakt v předsálí! Protože tahle hasičárna, má sál jaký nemají mnohá kulturní zařízení! Hrají fanfáry. Kristýna na nás kyne, ať jdeme. Vítání číslo tři. Na sále dost lidí. Tleskají. Děkuje.

A to už je večeře. Bohatá. Postaráš pár hraje na klávesy. Střídají se ve zpěvu. Eva a Vašek. Hrají polku. Tango. Cha-chu. Michala Davida. Elvise. Lucku Bílou. Lidé tančí a výborně se baví. Sleduji to trochu jako v Jiříkově vidění. Ale bavím se. Až do tří...

Ráno mě probudilo sluníčko. V pokoji se střešním oknem mne táhla z postýlky už před osmou. Vstávám a vyhlédnu z okna. Z horských údolí pomalu, líně stoupá mlha, opar. A v něm tančí sluneční paprsky. Je to nepopsatelně krásné. A do toho ten podzim. Ráj krajinářů. Kramář tedy věděl, kde si postavit rodinné sídlo. Za tenhle výhled by se vraždilo. Nádhery. Nádhery. Nádhery.

A pak snídaně a honem na seminář, veskrze pozitivní. Sedím a poslouchám, porotu i kolegy z ostatních souborů. Je mi moc hezky. Jsem rád, že jsme tu. Jen mě mrzí, že musím spěchat domů. Je druhý den voleb, chci to stihnout. Proto se loučím a mizím. Ale příští rok, příští rok sem pojedou znovu. A na celý festival!

P.S. Volby jsem stihnul, byl jsem v České Třebové ve 13.52, asi poslední, kdo volil. A stejně to dopadlo, jak to dopadlo. A na vyhlášení ve Vysokém jsem nebyl. Textovka, že jsme dostali dvě čestná uznání, dvě ceny a druhé doporučení na Jiráskův Hronov, mě potěšila víc než volby. A Andrea dostala diamant. A já květinu. Chtěl jsem ten diamant. Ale Andrejce sluší víc, to je pravda. Miluju Vysoké!

Josef Jan Kopecký,
foto z KDP Ivo Mičkal

PŘELET NAD LOUTKÁŘSKÝM HNÍZDEM 2012

Přehlídka, která představuje výběr z nejzajímavějších inscenací profesionálních loutkových divadel, amatérských souborů a nezávislých skupin za uplynulou sezónu (výjimečně i starších) se letos ve dnech 2.- 4. listopadu konala v Praze už po dvaadvacáté. A podle mého názoru se vydařila. Program byl pestrý a kvalitní, což se nepovede vždycky, protože záleží na tom, co se urodí. Tentokrát se opravdu urodilo.

Pokud jde o naše východočeské luhy a háje, měli jsme již tradičně své zastoupení.

Hanka Voříšková s Matějem Pospíšilem předvedli pohádku **O zlaté rybce**, s níž letos uspěli na Šrámkově Písku a posléze i na Jiráskově Hronově. Po skončení představení se děti, některé i s rodiči, nadšeně vrhly k neckám s bahnem, s nímž Hanka pohádku hraje a zkoušely si plácát figurky a barvičkami je barvit. **Divadlo Drak Hradec Králové** zahrálo představení **U kanónu stál**, **Divadlo DNO Hradec Králové** v čele s Jirkou Jelínkem představení **Hospodin aneb Kdopak by se Boha bar**, které hrají v hospodách (a které jsme měli možnost vidět na regionální přehlídce a LCH v loňském roce), ostatně o všech uvedených inscenacích jsme v Hromadě podrobněji už psali. **Čmukaři** vedli podobně jako na Loutkářské Chrudimi workshop, na němž si děti mohly vyrobit svou loutku. Po loňské úspěšné inscenaci **Back to Bullerbyn** se **Divadlo Športni-ky Praha a LG Maribor**, v němž máme Tomáše Jarkovského a Johanku Vaňousovou, představilo novou inscenací **Gagarin!**. Inspiruje se, jak píší v programu, knihou Juri-je Nagibina Úsměv a hvězdy, která pojednává o životě a díle Juri-je Gagarina, prvního člověka ve vesmíru. To

Divadlo DNO Hradec Králové, Hospodin aneb Kdopak by se Boha bar

vše se v jejich podání odehrává jako divadlo, které secvičili členové komunistického svazu mládeže. Sledujeme, nejen jak se z obyčejného venkovského člověka stává kosmonaut, ale také určité body z dějin té doby. To všechno v kombinaci divadla činoherního, loutkového, pohybového a důležité hudební složky, trochu s ironickým nadhledem. Je to divadlo, které dokáže zaujmout jak pamětníky oné doby, tak lidi o hodně mladší.

Každoročně je součástí Přeletu vyhlášení ceny nazvané Erik - za nejinspirativnější či nejzajímavější počín v oboru loutkového divadla uplynulé sezóny, která je udělena na základě hlasování oslovených odborníků.

V loňském roce ji získali Športniki za inscenaci **Back to Bullerbyn**, letos skončili v tomto hlasování na třetím místě. Na druhém místě byly svorně dvě inscenace: **O zlaté rybce** Hanky Voříškové a Matěje Pospíšila a **Faust** Bažantovy loutkářské družiny Divadelního spolku J. J. Kolár při TJ Sokol Poniklá, pod kterýmžto názvem se skrývá sólová produkce Tomáše Hájka, s níž rovněž velmi uspěl na LCH a na JH. Hodně jsme tleskali a proto nás Tomáš Hájek odměnil zahráním druhého konce příběhu. Pointu neprozradím, ostatně **Fausta** i s druhým koncem jsme viděli na Cenění v Draku, které bylo 1. prosince. Letošního Erika

Bažantova loutkářská družina
Divadelního spolku J. J. Kolár, Faust

získalo **Naivní divadlo Liberec** za půvabnou inscenaci **Budulínek**, jejíž text napsal Vít Peřina (a obdržel za něj cenu Divadelních novin za tvůrčí počín sezóny 2011/2012 v kategorii alternativní tvorby). Podtitul uvádí, že jde o pohádku o poslouchání. Ale nejde jen o klasickou Budulínkovu neposlušnost, také babička s dědečkem mají problém s posloucháním. Oba jsou totiž nedoslýchaví, protože jsou muzikanti a rádi hlasitě hrají na elektrické housle a bubny - od této skutečnosti se odvíjí řada zábavných situací. Rozhodně stojí za vidění!

Už v několika uplynulých ročnících začínal Přelet mezinárodním seminářem pořádaným ve spolupráci s DAMU. Letos se konal na téma „Loutka a terapie“ a byl velmi zají-

mavý. Kromě přednášek a projekcí jsme viděli i ukázkou práce s mentálně postiženými lidmi z Kladna a byl to rozhodně zážitek. Pokud by někoho uvedené téma zajímalo, přednesené příspěvky a některé další budou publikovány v časopise Loutkář 5/2012 a 6/2012.

Alena Exnarová, foto Ivo Mičkal

CELOSTÁTNÍ PŘEHLEDKA AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI A MLÁDEŽ **POPELKA RAKOVNÍK 2012**

ÚSPĚCH TŘEBECHOVICKÉHO SOUBORU **SYMPOSION**

Už pár let jezdíme s manželkou Mirkou velmi rádi do Rakovníka na celostátní přehlídku amatérského činoherního divadla pro děti s názvem Popelka. A už jsme na ní také zažili vystoupení některých souborů z východních Čech, kterým se, žel, od poroty nedostalo pochvaly; kritických výtek vypočítávajících nedostatky a problémy bylo na seminářích o těchto představeních vždycky dost. Prostě – žádná radost. Letos jsme byli ovšem zvlášť zvědaví, co se bude říkat o třebchovickém představení, neboť jsme pracovali v porotě, jež je do Rakovníka poslala z přehlídky v Červeném Kostelci. Usoudili jsme, že by tato inscenace mohla zřejmě přinést do repertoáru Popelky cosi zajímavého a ne zcela běžného.

Třebchovičtí jeli do Rakovníka a my s Mirkou tam také spěchali - když už jsme nemohli být na jejich soutěžním čtvrtletním představení, tak abychom alespoň slyšeli hodno-

cení poroty. Potěšilo nás. Nejen proto, že inscenace byla chválena, ale i proto, že se její kvality potvrdily tím, že iniciovala velmi dobrý přemýšlivý seminář, jenž ukázal další souvislosti i hodnoty této inscenace, jež nejsou na první pohled patrné. Bylo to pro nás – seminář i to uznání Symposiumu – velmi potěšující. A ještě větší potěšení se dostavilo, když na závěrečném ceremoniálu Popelky zazněl verdikt poroty, jenž **Makaphovy dary** **nominoval** na Jiráskův Hronov. Nevíděli jsme Popelku celou, ale v kontextu těch, jež jsme do neděle viděli, se odvážím říci, že tyto třebechovické africké bajky, spojené mravním poselstvím, stylovou jednotou své poetiky a dobrými hereckými výkony, rozhodně patřily k špičce rakovnické Popelky 2012. Koneckonců – je velké potěšení, když se divadelní dílo podaří. Možná dokonce největší. Ovšem uvidíme, jak to do dopadne na Jiráskově Hronovu.

Jan Císař

MAKAPHOVY DARY POHÁDKY AFRICKÉ A PŘECE ČESKÉ

Inscenovat pohádky jiných kultur není věc jednoduchá – jiná duchovní tradice, jiné myšlenkové zázemí, jiný vztah k příběhu, jiná morálka. Symposium Třebechovice pod Orebem však v této nelehké disciplíně překvapivě uspěl. Základ tohoto zdaru tkví paradoxně právě v rozhodnutí nezbavovat trojici vybraných afrických pohádek, dle evropských měřítek spíše bajek, jejich specifičnosti a exotiky. A to včetně nekompromisního mravního vyznění, strohého lpění na řádu věcí a jednoznačné absence jakékoliv „české“ pohádkové líbeznosti. Právě hořké mravní pointy jednotlivých pohádek působí nebyvale silně aktuálně, v závěru pohádky o pravdě a lži se zřetelně vybaví skeptické Vysockého/Nohavicovo „...jistěže ve světě nakonec zvítězí Pravda (ale až dokáže to, co dokáže Lež)“. Druhý z úspěšných momentů inscenace je pak v samotné dramatině režisérky

Jiřina Krtíčková

Jiřiny Krtíčkové – ta spojuje trojici příběhů rámcem, který neplní pouhou tradiční, utilitárně propojující funkci. Naopak – rámcový příběh, v němž je vypravěč Makapho okrádán chytivou Stařenou, je paradoxním zrcadlem příběhům vloženým. Neboť ten, kdo vypráví o potřebě obezřetnosti a jasněho vidění věcí, se sám nechá podvádět. Další devízou třebechovických je nebyvale čisté stylové řešení inscenace. Prostá, leč funkční scéna, jednoduché a účinné stínohry, jasné oddělení „iluzivního“ rámce a „neiluzivně“ demonstrováných pohádek. Konečně herectví. Zřetelné, úsporné, přesné. Přes pomalé tempo inscenace nikdy neztratí napětí – zásluhu na tom má evidentně celý soubor, který nehraje v první řadě jednotlivé charaktery (natož samoučelné ornamenty), ale téma celé inscenace. V čele s Makaphem Martina Černého, který přes omezené výrazové prostředky (hraje fakticky pouze hlasem) dosahuje nebyvalé působivosti. **Makaphovy dary** třebechovických jsou zatím jistě nejpříjemnějším překvapením letošní Popelky.

Jan Šotkovský, *Kukátko č. 3,*
zpravodaj Rakovnické Popelky

TŘEBECHOVICKÝ SYMPOSION USPĚL NA POPELCE

Ve čtvrtek 8. listopadu 2012 se náš soubor zúčastnil celostátní pře-

hlídky činoherního divadla pro děti a mládež POPELKA Rakovník s inscenací **Makaphovy dary** v režii Jiřiny Krtíčkové. Doporučení jsme byli z krajské přehlídky v Červeném Kostelci a do Rakovníka jeli poprvé. Proto jsme na novou zkušenost byli moc zvědaví. Cesta byla dlouhá. Museli jsme vyjet už o půl šesté ráno, abychom dorazili včas. Skoro nám nestačil repertoár písniček, kterým si cestu na naše představení obvykle zpřijemňujeme. Čekalo nás příjemné uvítání, útulné, zajímavě vyzdobené divadlo a spousta dětí. Rozezpívání jsme byli dost, tak jen postavit scénu, poplavit a jde se na to ...

V tak domáckém prostředí se nám hrálo moc dobře. Malí diváci reagovali úžasně. Bylo znát, že má přehlídka v Rakovníku tradici, že děti chodí do divadla rády. Účastnily se i rozborového semináře. Bylo moc zajímavé a inspirativní poslouchat jejich postřehy. Rozebíraly postavy i situace, nakreslily spoustu obrázků a došlo i na kritiku. Nelíbilo se jim, že se Stařena točí zády, to se přece na divadle nesmí... Lektorskému sboru pod vedením Mgr. Milana Schejbala – pedagoga DAMU a režiséra divadla v Příbrami jsme se líbili. Pěkně o nás napsal do zpravodaje i MgA. Jan Šotkovský, dramaturg brněnského divadla a pedagog JAMU.

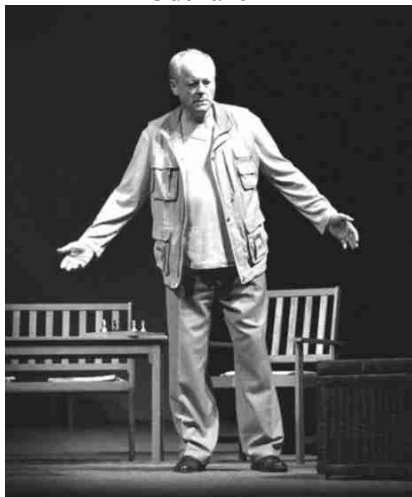
Domů jsme odjížděli šťastní a spokojení. Na celkové výsledky jsme si museli ještě počkat do neděle 11. listopadu. Takový úspěch jsme však nečekali. Lektorský sbor POPELKY Rakovník 2012 nám udělil tyto ceny: Miroslavu Víkovi za herecký výkon v roli Stařeny, Martinu Černému za herecký výkon v roli Makapha, Jiřině Krtíčkové za dramatinu, dramaturgii a režii, souboru za inscenaci – a ještě k tomu přímou nominaci na Jiráskův Hronov 2013! Tak o tom se nám nezdálo ani v nejbáječnějších snech! Vždyť naposledy hrál Symposium v Hronově před 48 lety! Nesmíme si toho vážit a děkujeme všem, kdo nám držel palce.

Za Symposium Karla Drašnarová,
foto Ivo Mičkal

10. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKA SENIORSKÉHO DIVADLA V MILETÍNĚ 2012

V prodlouženém víkendu se ve dnech 23. – 25. listopadu 2012 uskutečnila 10. Národní přehlídka seniorského divadla v Miletíně na královéhradecku. Byla příjemným setkáním 8 amatérských divadelních souborů, jejichž herecké soubory jsou složeny nejméně z 50 procent z divadelníků starších 55 let. Přehlídku zahájil v pátek 23. 11. odpoledne místní divadelní spolek **Erben Miletín** s inscenací hry Jaroslava Koloděje **Dědeček aneb Musíme tam všichni...** zaobírající se komediální formou problematikou aktivního stárnutí a vztahy dětí, rodičů a prarodičů. **Divadelní soubor Domu kultury z Krupky** se představil se zdařilou inscenací náročné textové předlohy – hry Václava Havla **Odcházení**. Sobotní přehlídkový program otevřelo **Adivadlo z Havlíčkova Brodu** svou inscenací hry Pauly Vogel **Nejstarší řemeslo** pojednávající o existenci služebnic lásky na sklonku života. Havlíčkobrodští přijeli do Miletína narychlo, aby

Divadelní soubor
Domu kultury Krupka,
Odcházení

zaceľili programový výpadek, který nastal nechtěným odřeknutím účasti souboru Vojan z Libice nad Cidlinou z důvodů závažné zdravotní situace členky souboru. Libičtí měli dle původního programu uvést inscenaci hry Vladimíra Zajíce **Poslední mise**, která je věnována osudům sv. Vojtěcha, jedné z nejvýznamnějších postav slavníkovské Libice.

Sobotní program pokračoval autorským kabaretem Jiřího Cinkeise **Mlč. A když mluvíš, nežvaň!** v provedení souboru **Kocábka Choceřady**, jenž je kritickým pohledem na konání mocných a neuvadající blbost všeho druhu. Kuriózní a velice zábavnou podívanou zprostředkoval **Ženský amatérský spolek z jihočeské Homole** parafrází Foglarových Rychlých šípů, transformovaných režisérkou Stanislavou Kočvarovou do ryze dívčího prostředí a nazvanou **Rychlé šípky**. Vrcholem přehlídkového dne se stalo přestavení souboru **Vojan z Hrádku nad Nisou**, které uvedlo inscenaci hry Joa DiPietra **Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie**. Hra řeší, ve zpola komediální a zpola vážné poloze, otázky soužití generace prarodičů a vnoučat a oprávněnosti rozhodnout se pro vlastní životní cestu.

V neděli 25. 11. dopoledne vystoupil divadelní spolek **Proměna o. s. REMEDIUM Praha** s inscenací **Vod' vás Pánbů!**, vytvořenou kolektivem souboru na motivy aktovek Ladislava Stroupežnického a filmu Otakara Vávry Cech panen kutnohorských. Desetičlennému hereckému kolektivu bude příští rok v součtu 777 let, byl tedy jednoznačně souborem s nejstarším věkovým průměrem a jako jediný bez výjimky seniorský. Látku, kterou si k inscenování zvolil, by sotva mohl zpracovat bez toho, aby našel nosný inscenační princip, umožňující značnou míru nadsázky. Dlužno podotknout, že na to šel chytře a připravil podívanou, která více než potěšila. A závěr přehlídky patřil **Divadlu Na tahu z Červeného Kostelce** a jeho inscenaci hry Josefa Berana **Aut**, která se zabývá tematikou soužití rodiny poznamenané postižením jedné z dcer autismem a

právem autistické dívky žít co nejplnohodnotnější život navzdory svému handicapu.

Vždy po dvou odehraných představeních se konala tzv. Povídání o viděném. Tentokrát nikoliv formou obligátních rozborových a hodnotících seminářů, ale otevřené rozpravy členů hrajících divadelních souborů a lektorského sboru. Rozpravu zahájil vždy úvodní vstup některého z pověřených vystupujících souborů, který spočíval ve vyjádření toho, co bylo na představení zajímavé, ocenění hodné, co zaujalo v pozitivním smyslu slova, v druhé řadě pak byly pokládány otázky týkající se problematických stránek inscenace, nepochopení atp. K takto zahájené rozpravě se přidávali další divadelníci z auditoria tvořeného členy na přehlídce hrajících i nehrajících souborů. Až poté se ujímali slova členové lektorského týmu, který tvořili prof. PhDr. Jan Císař, CSc., prof. Mgr. František Laurin a PhDr. Milan Strotzer, který celou rozpravu moderoval. Takto zvolená forma Povídání o viděném způsobila bezprostřední zapojení četného auditoria a vstřícnou atmosféru, aniž by byly reflexe představení ochuzeny o odborné pojmenování pozitivních a sporných stránek inscenací.

O vstřícnou a pohodovou atmosféru celé přehlídky se postaralo město Miletín a kolektiv domácího divadelního souboru Erben v čele s Mgr. Radkem Fleglem, na němž ležela tíha organizace přehlídky. Soubor Erben vytvořil příjemné klima pro konání přehlídky, jak v tzv. Sousedském domě, kde se konala představení, tak v dalším městském objektu v těsném sousedství Sousedského domu, kde byl k dispozici příjemný prostor pro ona Povídání o viděném. Nechyběla přehledná programová brožura přehlídky a další informativní materiály určené účastníkům přehlídky. O každý ze zúčastněných souborů se staraly pečovatelky z řad miletínského divadelního kolektivu, které se rovněž postaraly o přivítání souborů, předání pozorností a uvedení jejich představení. Miletínští připravili i jakousi obrazovou znělkou přehlídky, jejíž projekce uvozovala jednotlivá

představení. Známostou melodií doprovázející znělku si pobrukovalo publikum s každým dalším představením hlasitěji a hlasitěji.

Přehlídku zahájil a také zakončil starosta města Miletín Bc. Miroslav Nosek, který také předal při slavnostním zakončení přehlídky čestná uznání a diplomy, udělené lektorským sborem alias odbornou porotou za nejlepší předvedené výkony. Odborná porota využila svého práva doporučit inscenaci k účasti na Jiráskově Hronově 2013 a doporučila Divadelní soubor Vojan z Hrádku nad Nisou s inscenací hry Joea DiPietra **Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie**. 10. Národní přehlídku seniorského divadla pořádal Divadelní soubor Erben o. s. Miletín s podporou města Miletín a ve spolupráci s NIPOS-ARTAMA Praha. Finančně přehlídku podpořily Ministerstvo kultury ČR, Královéhradecký kraj, Město Miletín a šest sponzorů z místa a okolí.

Milan Strotzer

V MILETÍNĚ NA NÁRODNÍ ÚROVNI

Na úvod si dovolím vypůjčit pár slov Milana Strotzera: „Seniorské divadlo je termín, který u nás před rokem 1995 de facto neexistoval. Byl však již po dvě desetiletí běžně užívaný na západ od našich hranic. Západoevropské seniorské divadlo nebylo

Závěr přehlídky patřil Divadlu Na Tahu z Červeného Kostelce a jeho inscenace hry Aut

a není okrajovým jevem, ale velice silným a podporovaným hnutím iniciujícím život v postproduktivním věku - prožití v aktivitě při kolektivní činnosti, a to aniž by na kohokoliv byly kladeny nároky na předchozí zkušenost s divadlem.... Západoevropská praxe seniorského divadla, zejména v oněch 90. letech, však byla natolik vzdálena naší české realitě, že bylo otázkou, zda je vůbec smysluplné se něčím takovým zabírat. Zakořeněná tradice českého ochotnického divadla, v níž hrály po léta prim vícegenerační soubory, z nichž nikdo seniory nevyháněl, byla bariérou, přes kterou se uvažování o seniorském divadle sotva mohlo prosadit...“.

Ale přesto se tradice seniorského divadla i u nás usadila. Po několika letech znojemské staggiony, se letos uskutečnil již 10. ročník národní pře-

hlídky seniorského divadla – v Miletíně. Náš milý Miletín si považujeme, především pro vstřícnou pořadatelskou i diváckou atmosféru jarních krajských přehlídek venkovských souborů. Letos si sáhl i na přehlídku celostátní a vyšel z ní vítězně. Ostatně o tom vypovídají i slova předsedy miletínského divadelního spolku, Mgr. Radka Flégla:

„Bylo to půl roku vydatné práce, připravit smlouvy, dohodnout se soubory podrobnosti jejich účasti, zajistit autorská práva, ubytování, strava – dvacetičlenný tým kmítal poslední měsíc intenzivně, před tím na plný pecky. Zhostili jsem se toho poprvé, šli jsme do toho s obavami, ale s radostí, chtěli jsme v Miletíně souborům zajistit rodinné „seniorské“ prostředí, včetně zábavy mezi semináři a představeními, po nich... Takže hodně práce, starostí, problémy zůstaly za dveřmi a v průběhu přehlídky jsem už měli ohlasy velmi spokojené, což nás těší... S Artamou, s panem dr. Strotzerem spolupráce výborná, pro nás to byla obrovská zkušenost, navázali jsme na dosavadních deset ročníků krajské přehlídky venkovských divadel, proto také máme tým, který tom „umí chodit“, a pokud by byla dobrá odezva, rádi bychom za dva roky (NPSD je bienále) tento projekt zopakovali.“

Máme sedmičlennou radu a 54 členů souboru, minimálně 50% z nich na této přehlídce spolupracovalo, určitě budou mít chuť to zopakovat, i

Marcela Nejmanová a Zuzana Nermutová v inscenaci hry Aut, foto Ivo Mičkal

Eliška Kubátová a Lída Honzová v inscenaci Nejstarší řemeslo

oni se cítili při přehlídce výborně. Taky město a kraj nás podpořili výborně, i místní sponzoři. V dnešní době abys je pohledal, kdo je ochoten podporovat kulturu, komu to něco říká? Ale máme štěstí, že tu máme i mecenáše – nadšence, např. S.A.M. Holding Miletín, pana Šimka. Majitel firmy ví, že tzv., nositelem kultury v Miletíně je právě divadelní spolek, má rád zdejší kulturní prostředí a proto ví, že ho je třeba podporovat, že jeho peníze jsou dobře zúročené – mj. i tím, že k nám zavítají mnozí lidé z okolí, z vesnic i městeček a Miletín je jistou kulturní metropolí, známou nejen coby Erbenovo rodiště nebo perníkovými modlitbičkami ... Což potvrdila i tato seniorská národní přehlídka“.

Helena Kubů, manažerka pražského seniorského souboru Proměna, připomněla, že se jejich soubor zúčastnil už několika národních seniorských přehlídek. Soubor funguje v rámci Centra aktivit pro seniory občanského sdružení Remedium a v Miletíně hrál inscenaci s názvem **Vod' vás Pánbů**: „Mám moc ráda malá města, navíc má moje rodina kořeny v tomto kraji, takže jsem do Miletína jela s radostí a zdejší atmosféra mě nezklamala. Všechno bylo jaksi domácké, všichni mají k sobě blízko, jak v Sousedském domě, na návsi... Ve velkém městě, i ve Znojmě, se lidé rozutečou a ani se za přehlídku někdy

nepotkají, tady si neuniknou... Což je úžasný. Hrozně závidím miletínským ochotníkům, že mají svou scénu, své zázemí, my jsme v té Praze jako ztracení... Náš soubor má skutečně tak vysoký věkový průměr, příští rok navíc oslavíme deset let činnosti, a těch deset hereček dovrší „souborný věk“ 777 let! Pořád držíme pohromadě, i když to je trochu obtížné, a chce to toleranci. Některé naše členky v mladším životě hrály divadlo, některé ne, ani většina z nich není z Prahy, do hlavního města přišly až později, jsou to bývalé úřednice a tak, to by bylo na sociologickou studii. A jsme takové autorské divadlo, všechno si děláme samy, od textů až po kostýmy, trvá nám tak dva roky, než dáme dohromady novou premiéru... Hrajeme spíše takové kratší divadelní tvary, jezdíme s nimi po seniorských klubech nebo domovech důchodců... A tady to bylo skvělé, pořadatelé, publikum kolegové z dalších souborů...“

K úrovni miletínské národní přehlídky se vyjádřil prof. Jan Císař: „Přehlídka mě neobyčejně mile překvapila – viděl jsem vyspělé inscenace neméně vyspělých souborů amatérského činoherního divadla. A mluvíme-li o národní přehlídce seniorů, pak přesně splnila kritéria, jaké známe ze zahraničí, o to víc, že šlo i o kvalitní široký rejstřík nejružnějších inscenací, tedy doplněk toho, co

jsem letos na předchozích národních přehlídkách viděl, což mi potvrzuje zajímavou produkci českého činoherního amatérského divadla. To o něčem svědčí - soubory, které tu hrály, si sáhly i na jistou a vysokou úroveň. Proto bych byl rád, kdyby se v Miletíně přehlídka udržela - a kromě věkového kritéria kdyby naplňovala i kritéria kvality, což se letos podařilo. Přejí přátelskému Miletínu, souboru Erben i pořadatelům, aby se tato přehlídka i nadále takto rozvíjela.“

Porota 10. národní přehlídky seniorského divadla ocenila Čestným uznáním **Oldřicha Kadu** za roli Josefa Samce v inscenaci **Dědeček aneb musíme tam všichni**, **Růženu Kněžourkovou** za roli Poštovní doručovatelky ve stejné inscenaci, **Lídu Honzovou** za roli Edny v inscenaci **Nejstarší řemeslo** a **Marii Valentovou** za roli Very ve stejné inscenaci, **Mášu Weigrichtovou** za herectví v inscenaci **Mlč. A když mluvíš, nežvaň!**, **Žanetu Benešovou** za roli Catlin O'Hare v inscenaci **Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie**, **Jana Sladkého** za režii této inscenace a **Janu Jančíkovou** za jevištní realizaci závažného tématu ve hře **Aut.** Zvláštní čestné uznání poroty bylo uděleno **Divadelnímu spolku Proměna Remedium o. s. Praha** za představení **Vod' nás Pánbů!** Ceny porota udělila **Janě Urbanové** za dramaturgii a režii hry Václava Havla **Odcházení**, **Josefu Bartákovi** za roli Dr. Viléma Riegra a **Erice Antošové** za roli Ireny v této inscenaci, **Souboru ŽAS Homole** za inscenaci **Rychlé šípky**, **Lukáši Krupkovi** za roli Nicka Cristana v inscenaci **Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie**, **Stanislavu Kábelemu** za roli Franka a **Aleně Součkové** za roli Aidy Gianelli v této inscenaci. Odborná porota doporučila k účasti na Jiráskově Hronově 2013 **Divadelní soubor Vojan z Hrádku nad Nisou** s inscenací **Potichu to neumím, jsem vášnivej aneb Famílie**, která dostala i cenu za inscenaci.

-ag-

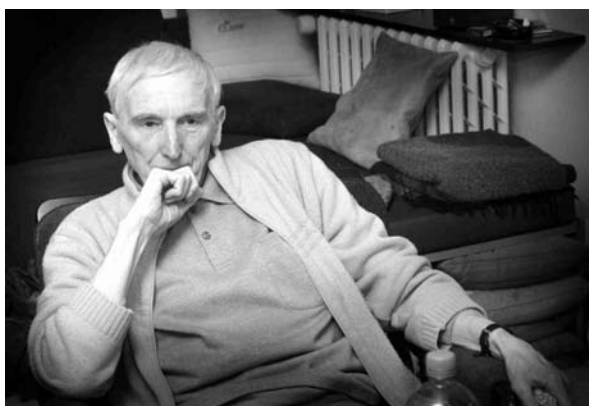
H R O M A D A

VE SLUŽBÁCH
THALIE

Jan Merta

* 9. 9. 1927

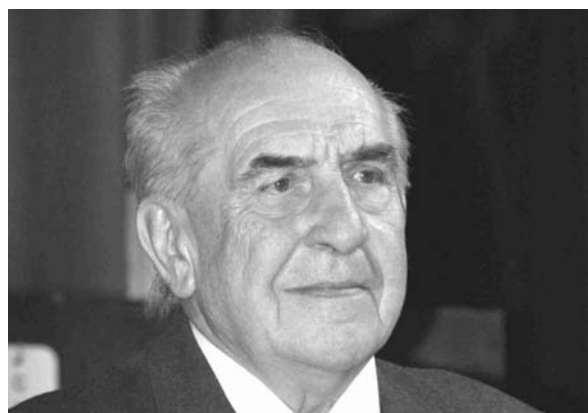
Milý Honzíku,

v září jsi oslavil krásné půlkulaté jubileum a tak bych Ti chtěla za všechny východočeské divadelníky popřát jen všechno nejlepší. Bylo by nošením dříví do lesa, kdybych zde popisovala Tvoji bohatou činnost na poli loutkového divadla. O tom už se konečně v Hromadě kolikrát psalo. Tak bych jen připomněla nádhernou atmosféru v chrudimském Divadle Karla Pippicha při Loutkářské Chrudimi před pěti lety, kdy celé hlediště stálo a dlouze Ti tleskalo, když jsi obdržel cenu Ministerstva kultury za celoživotní dílo pro rozvoj amatérského loutkového divadla. Za těch téměř čtyřicet let, které se známe, jsme se potkávali často – v porotách přehlídek, poradních sborech, při zakládání VSVD, při vydávání Hromady, i jen tak. A ráda na to vzpomínám. A teď už se nemůžu dočkat, až mi zavoláš a až spolu zase konečně zajdeme na pivo.

Alena Exnarová

Rudolf Faltejsek

* 17. 10. 1932

Odmítám si to připouštět - čas kolem nás běží neúprosně. Ale také běží, rameno k rameni, i s námi a bere nás s sebou. Jako tsunami. Zvláštní je, že vlastní časové proměny, pokud nemáme odstup, si vlastně ani neuvědomujeme. Jsme stále stejně mladí či staří, jak si to kdo bere. A jako bychom žili v permanentní budoucnosti, přestože nás minulost neopouští.

Tak, Rudovi Faltejskovi bylo v říjnu osmdesát. Zařadil se po bok vzácných osmdesátníků, jakým se na počátku roku stal i prof. Jan Císař. Prostě, chlapci, šestnáct nám už nikdy nebude. Ale to o sobě musíme schválně říkat! A nahlas, a to jen proto, aby nám ostatní nezáviděli. Mnozí osmdesátníci, i Rudolf (i Jan), na svůj věk totiž příliš nevypadají, a co se svěžesti týká, ještě jsou schopni dělat spoustu duševních kliků. Že prof. Císař stále intelektuálně tvoří je pro nás samozřejmé, je to i jeho řemeslo a nástroj uložený v hlavě se dosud neopotreboval, to jen kolena možná trochu zlobí.

Ale i Rudolf se „na stará kolena“ činí velice, např. sehrál krásnou roličku u Jana Dvořáka v Jesličkách v **Marjánce, matce pluku**. Úspěch mezi herci o generace mladšími měl veliký, ono mu to totiž pořád skvěle hraje! A nahání lidičky kolem Masarykovy společnosti, kterou převzal a řediteluje jí v Hradci Králové, a stále se pídí po archivech apod. A taky si zapracoval báječně dramaturgicky, sepsal pro své třebechovické kamarády krásnou komedii strašidelnou podle Wildea, vtipnou, ironickou, svěží. Sám už sice nереžíruje, žezlo předal synovi Pavlovi (byť mu určitě svědčí prsty).

Tuhle jsem potkal jednoho člověka od amatérského divadla, byl mi povědomý, ale nebyl jsem schopen ho k nějakému souboru či místu přiřadit. Ze slušnosti jsem pozdravil, či odpověděl na pozdrav, a on, když mě mýjel, jen tak syknul, sotva jsem to zaslechl – „na **Tři na lavičce** nezapomenu, pane Gregar...“. Ta věta mi zněla v uchu celé hodiny. Vždyť to bylo už před dvanácti lety! Tehdy jsme k sobě s Rudolfem našli hereckou cestu, připadal mi v té době jako zkušený kmet, který to už má v ksichtě napsané, vyryté, prostě je nejen hráč, ale i autentická postava, stačí mu přijít na jeviště a být. Já se tenkrát v roli Luigiho musel sakramentsky snažit o nějaké to „přetělení“ do sedmdesátníka nad hrobem, přidat nějakou tu techniku, nějak mluvit, nějak hýbat třeba rukama... A vida, dnes jsem už starší než Ruda tenkrát, ale kdybych měl hrát sedmdesátníka, znova budu spekulovat, jak na to. Což Rudolf nemusel nikdy, prostě byl.

A je stále. Rád bych se s ním znovu potkal na jevišti, ale léta kolem sebe chodíme opatrně a dnes se už víc než v divadle setkáváme v sále hradecké filharmonie. S věkem se prý mění chuť. Ale nebylo by špatné si trochu zamlsat. I při naší cukrovce. Rudolfe, přeju ti, tak jako před pěti lety na tomto místě, aby tě divadlo provázelo, bylo ti potěšením, azylem i zbraní ještě dlouhá léta...

Tvůj Saša Gregar

JE POTĚŠENÍM BÝT PŘITOM, ANEK KDYŽ ŘADÍ RUDA FALTEJSEK...

Čím jsem starší, tím raději cituji jasnozřivou formulaci pana Pavla Eisnera, že nejkrásnějším dílem přírody není mladá hezká dívka, ale stařec – ovšem vydaří-li se. A těžko bychom v těchto zeměpisných šířkách hledali někoho, kdo by se odvážil tvrdit, že čerstvý osmdesátník Ruda Faltejsek se nevydařil. Takový by (řečeno slovy šikovatele Sekáčka z Tylovy **Paní Marjánky, matky pluku**) musel jít s námi na kordy! Tím míním s námi všemi z Jeslíček, Rudovy (zatím) poslední domovské scény. A eventuální nactiutřači pozor – máme mezi našinci nejen úspěšné historické šermíře a šermířky, ale i juniorské reprezentanty v šermu sportovním!

Na Rudu jsem byl odjakživa fanda. A když jsem se s ním divadelně nesetkal při jeho dosavadních jesličkových epizodách - při režii Poprasku na laguně či hraní v Žebrácké opeře a Kubulovi - napadlo mě, zařadit si to setkání sám. Nabídku na roli v **Marjánce** vzal, ovšem s podmínkou, že to bude role textově nebohatá, protože „starého psa novým textům nenaučíš“. Naprosto pravdivě jsem mu řekl, že nemusí mít starosti, protože profous Poutecký je u Tyla opravdu malá rolička. Nějak jsem mu ovšem zapomněl říct, že jsem ji trochu rozšířil. Když to zjistil, bylo už naštěstí pozdě. A tak Ruda řadí na jevišti tak, až přechází zrak – jak říkali pouťoví vyvolavači. A hlavně - mladým je příkladem svým nadšením pro Thálii, svým perfektním soustředěním, připraveností a chutí na zkouškách dřít, aby pak výsledek vypadal lehoulince a samozřejmě. Pan Herec. Pan Divadelník. Pan Člověk.

A jsem moc rád, že tenhle jeho návrat do Jeslí už nevypadá jako epizoda (proto jsem si dovolil **Divadlo Jeslíčky Josefa Tejkla** nazvat teď jeho domovskou scénou), zkusíme mou milovanou Čapkovu knihu apokryfů a mladí žasnou, co všechno jim Ruda doveze v Čapkově textu objevit a jakým vpravdě ideálním partnerem jim dokáže na jevišti být...

Tak Rudo – co si dáme do třetice? A co pak a co potom? Protože pro Tebe je divadlo evidentně Neko-nečný příběh a osmdesátka – to je pro herce to pravé období dozrávání, jak jsem jednou slyšel prohlásit pana Kovaříka... Tak nám, Rudo, pěkně dozrávej!

Tvůj obdivovatel Honza Dvořák

Hanka Krásenská

* 3. 11. 1952

Zní to až neuvěřitelně, ale Hanka z jičínského Káčka oslavila 3. listopadu své šedesáté narozeniny. Než se natrvalo usadila v Jičíně, pracovala a žila se svojí rodinou v Libáni, kde se věnovala výchově nejen svých dvou dcer, ale i dětem v místní škole. Práce s dětmi se stala jejím celoživotním posláním, ale navíc se aktivně zapojila i do práce v ochotnickém divadelním spolku Bozděch - jako výborná herečka. Její největší úspěšnou rolí byla postava Eriky v Hubáčově Domu na nebesích. Vystupovala jako konferenciérka, účinkovala v každoročních estrádních pořadech, pořádaných ochotníky s místní Kyzivátovou dechovou hudbou, pracovala i v Matřínkové loutkovém divadle, kde propůjčila svůj nezaměnitelný hlas zejména postavě Kašpárka. Na své libáňské kamarády nezapomíná, stále s místními ochotníky i loutkáři spolupracuje, pomáhá svými zkušenostmi i dětskému dramatickému kroužku Num-éra.

Erika - Dům na nebesích, 1983

Přejme Hance k jejímu životnímu jubileu hlavně hodně zdraví, spokojenosti, pevných nervů a elánu do další práce, která přináší radost a poučení zejména těm nejmenším.

Josef Stránský, DS Bozděch Libáň

Svůdná řidička, 1987

Dáša Halířová

* 8. 12. 1942

Jubilantko Dášo Halířová, děvče drahé, tak co Ti mám napsat do Divadelní hromady k Tvému nesku-tečnému kulatému výročí? Že se známe už čtyřicet let? A že nás sblížilo právě ochotnické divadlo a recito-vání? Že jsi byla hybnou silou trutnovského ADS-Ama-térského divadelního studia Klicpera? A co tvé role, které Ti byly svěřeny a v kterých jsi zazářila? Angelína, Olivie, Luisa, Elmíra ...? Co uvádění a zpívání v sou-boru Choreia Corcontica, porotování recitačních sou-těží, soutěží tvůrčího psaní? Tvá práce v Literárním klubu? Služba ve výstavní síni našeho nového stánku umění v Uffu? A co nedávné překvapení: „fotografka D.H. vystavuje se Spolkem krkonošských umělců“? Nelze opomenout ani Tvoji hlavní roli babičky malého Filípka, které se věnuješ důkladně a obětavě... Oslav ve zdraví své narozeniny, stejně ti tu cifru nikdo nevě-ří. A jak pravil klasik, věk se teď označuje třemi stupni: mládím, dospělostí a dobře vypadáš. A ty jsi právě ve třetím stadiu.

Za tvé kamarádky a kamarády Ti přeji do dalších let po našem Zlom vaz!!! A ty legíny klidně nos, můžeš si to dovolit.

Milena Janečková

Jaroslav Koucký

V letošním roce oslavil své úžasné 70. narozeniny Jaroslav Koucký, který hrál v tehdejším Divadelním souboru Slovan pod režijním vedením Františka Kunta a posléze jeho syna Františka Kunta ml. Pak po delší pauze přešel do nově vzniklého Divadelního souboru FRK v Nové Vsi nad Popelkou, který je odnoží Slovanu a vede ho dcera Fr. Kunta ml. Ivana Nosková (Kuntová). Divadelní soubor FRK otevřel poprvé opou 5. 11. 2005 hrou Holgera Eckerta **Mrtvý přišel na návštěvu**. Jaroslav Koucký zde bravurně ztvárnil jednu z hlavních rolí. Vůbec až dosud ztvárnil nespočet úžasných rolí a další ho ještě čekají. Jménem celého Divadelního souboru FRK přejeme ze srdce vše jen to dobré a hlavně pevné zdraví.

Za DS FRK Ivana Nosková, vedoucí souboru

Petr Haken

* 1. 2. 1963

Petra jsem poprvé potkal na začátku devadesátých let, když se vrátil do Turnova doslova nabitý chutí dělat divadlo. Předtím jsme o sobě věděli, ale až jsme oba rodáci z nevelkého Turnova, nějak jsme se mýjeli. Petr v osmdesátých letech ostatně studoval vysokou školu, a pak následovaly jeho profesionální herecké štace v divadle v Chebu, Hradci Králové, a pokud se nepletu, tak také v Horáckém divadle v Jihlavě. Naše první setkání zato ale bylo náramné. Petr tehdy založil na gymnáziu v Turnově studentský soubor, začal vychovávat divadelní potěr na základkách a doslova na plné pecky rozjel první ročníky divadelního festivalu Modrý kocour, který v té době byl postupo-

vou přehlídkou na Šrámkův písek. Soustředil kolem sebe skupinu mladých lidí zaujatých divadlem. Stihl k tomu ještě učit na gymnáziu, starat se o tradiční turnovský Ochotnický soubor Antonín Marek, který mu předal jeho otec, legendární turnovský ochotník, a věnovat se veřejnému životu jako městský radní a užívat si hektický život v opojnou svobodou prozářených devadesátkách. Všichni jsme fascinovaně sledovali, s jakou dávkou energie se snaží omladit turnovské amatérské divadlo a jak díky svému nadšení objevuje další a další mladé talenty pro divadlo.

Mladé talenty pak zazářily už v prvních Petrových inscenacích. Připomenu **Ze života hmyzu** nebo dnes už takřka legendární **Biloxy blues**. O tom, že to bylo silné a intenzivní svědčí i to, že z tehdejších Petrových herců mnozí zůstali divadlu a umění věrní a budují si dnes profesionální kariéry. Mimochodem, i mě tehdy Petr tak trochu pomohl z tvůrčí krize a navrátil k divadlu. Ke konci devadesátých let se také díky Petrovi soubory z Turnova pravidelně objevovaly na národních přehlídkách a získávaly ocenění. Z Modrého kocoura se stala respektovaná divadelní přehlídka, kde se potkávají divadelníci z celé republiky a také z Polska, kam Petr pravidelně jezdí se svými inscenacemi.

Po roce 2000 došlo v Turnově k poměrně značné generační obměně, a tak Petr musel vybudovat nové soubory. Možná mu to také tak trochu umožnilo splnit si svůj sen: nemuset režirovat a mít možnost být zase na chvíli hlavně hercem. Zajímavou roli dostal například v inscenaci **Inferno**. Mimořádný úspěch měl ale s představením **Tři bratři**, které se úspěšně hraje a baví diváky ještě dnes, a kde doslova exceluje v jedné z hlavních rolí, a kde potvrdil, že je také výborný herec. Malíř Michail, jeden ze tří bratrů, v Petrově skvělé interpretaci v sobě má ruský velkolepou, ničím nespoutanou duši umělce. Určitě se v tom odráží Petrova dlouholetá spolupráce se Sergejem Fedotovem a "herecký trénink", který díky tomu získal. V mnohém je to ale zároveň skvělý obraz Petra, který zůstává fascinovaný divadlem, zaujatý - možná až sympaticky fanatický v chuti dělat to. Petrův tvrdošíjný, někdy až buldočí "tah na branku" vždycky inspiroval jeho okolí a nepřestává vzbuzovat obdiv. Tohle všechno se také odráží v téhle skvělé Petrově roli ve výborné inscenaci.

Neměl bych ještě zapomenout, že se Petr na mnoha svých inscenacích podílel také jako scénograf a připomenout jeho cestovatelskou vášeň. Petr je v mnohém osobnost až renezanční, která žije doslova "na plný plyn" a těžko tak dokáží vypsát vše, čím Petr byl a je. Osobně mu na závěr chci hlavně popřát, aby mu zůstala "noha na plynu" a aby dál mohl dělat divadlo na plný pecky.

Jaroslav Stuchlík

Smutné zprávy...

Jiří Borůvka

herec Náchodské divadelní scény
(narozen 3. září 1943, zemřel 8. září 2012)

Johan: (trucovitě, k Fandě a Andě) „Až umřu, až umřu objednáte kapelu a bude v jednom kuse hrát. A až to na hřbitově skončí, lidi se rozejdou, zůstanete tam jen vy dvě - a Čenda Dvořák! To se s ním předem dojedná... A nepřerušujte mě ! Budete tam stát, brečet, ostatní lidi už se rozešli... A Čenda Dvořák zvedne

křídlovku, olízne si pysky a začne troubit „Mně darovalo děvčátko“... Sluníčko bude zapadat, v údolí bude tíško, zeleno, při zemi se potáhne bílej kouř... A Čenda Dvořák troubí, že se to rozlívá až k hořenému mlejnu, mně darovalo děvčátko...“

Přesně takhle říkal Jiří Borůvka svůj monolog Johana ve svém posledním vystoupení na jevišti. Ve hře **Možná, je na střeše kuň** a přesně tak to bylo i v obřadní síni, když jsme se s ním, s naším výborným hercem a kamarádem naposledy loučili. Jen jsme tam nestály jen my dvě, Anda s Fandou, ale celé zástupy. I kamarádi ze Swing sextu, s nimiž spolupracoval jako konferenciér. Ale nehráli mu Mně darovalo děvčátko, jak to napsal Jiří Šotola, ale swingové melodie, které měl tak rád.

Jiří měl hodně schopností. Konferoval, oblíbil si ho i rozhlasový mikrofon, především však svůj talent věnoval divadlu. Rolí bylo mnoho, také mnoho ocenění a uznání za jeho hereckou práci, ať už v Náchodě, kde byla jeho mateřská scéna nebo v Hronově, kam jezdil rád vypomáhat. Na jeho pana France v **Lucerně** si jistě mnoho lidí vzpomene. Velkým úspěchem byla také titulní role **Hadriána z Římsů** (také uvedená na Jiráskově Hronově). Myslím, že nebudu sama, kdo bude s vděčností vzpomínat na Jiřího četná vystoupení. Zvláště na jeho poslední roli Johana... Náchodská divadelní scéna ztratila výborného herce i vtipného kamaráda. Jirka miloval divadlo a diváky, kteří mu jeho lásku opláceli zasluženým potleskem. A tak jako zněl při děkovačkách po představeních, tak jsme mu všichni, co jsme se přišli s Jiřím rozloučit, zatlaskali i naposled.

Za Náchodskou divadelní scénu Lída Šmídová

MIMO
RUBRIKY

CO MĚ PŘIVEDLO K DIVADLU II.

Vzpomínky prof. Františka Laurina

V prvním díle vzpomíná režisér František Laurin na své dětské začátky, mladistvé okouzlení divadlem, středoškolská studia a putování po nejruznějších pražských souborech. Nadšení pro divadlo samozřejmě kulminovalo zájmem o studium na divadelní fakultě, ale k tomu kroku zbýval ještě nějaký čas...

Za půldruhého roku gymnázia jsem odehrál možná deset premiér. Jedním z dalších souborů, s nimiž jsem spolupracoval, byla scéna s názvem „Živé slovo“. Nerozuměl jsem úplně, proč se tak jmenuje, ale jejich patronátním podnikem bylo nakladatelství Orbis - proto možná to „živé slovo“. Pak jsem pochopil, že je tím zřejmě myšleno živé slovo z jeviště, moje natvrdlost byla zarážející... Hrál jsem u nich ve Websterových Kořenech či Učitele tance v Moliérově hře **Jeho urozenost, pan měšťák**. Při tom jsem zažil obrovskou rozkoš – poprvé jsem si mohl „nakytovat“ nos, měl jsem ho jako Cyrano. Na krku bílý límec, vypadal jsem jak jezuitský kazatel, v ruce obrovskou taktovku, abych věděl, co s rukama. Prostě role, kterou jsem si strašně považoval, snažil jsem se to hrát komicky, trochu jsem i skřehotal. Ale důležitější bylo, že se hrálo v opravdovém divadle, na Žižkově, v Masarykově divadelní síni. Po letech, když jsem učil na Pražské konzervatoři, jsme tam se studenty taky hráli. Studenti říkali, že je to takové malé divadlo - já je ale musel opravit: „Přátelé, před mnoha a mnoha lety jsem tu sám hrál a hrálo se nám tu krásně. Važte si toho, že na takovém jevišti můžete stát!“

S kolegou režisérem Karlem Pokorným,
cvičení na DAMU

S Živým slovem jsme jezdili i na zájezdy. Nebylo jich moc, ale byly pěkné. Třeba jsme přijeli na nějakou vesnici u Slap a čekali až se lidi sejdou, přišlo jich možná padesát. Bylo domluvené, že spát se bude po rodinách, jako kočovníci za starých časů. Prostě si nás rozebrali do svých domácností. Já, ještě s jedním hercem, spal u rodiny, která nám přepustila pokoj - bylo asi deset pod nulou a v tom pokoji se netopilo snad dvacet let. Lehli jsme si do postelí a ten herec začal strašlivě kouřit, snad aby tu zimu zahnal. Zvedl jsem koleno nebo rameno a zvedla se celá peřina, tuhá mrazem jako prkno, v pozoru se nedalo ležet. Musel jsem si odskočit na záchod, byl na dvorku. Vzal jsem si kabát a ploužil se ven. Jen jsem vešel do budky, vrhnul se na mně hlídací pes, vlčák, hodinu štěkal a já nemohl ven, vrátit do postele jsem se mohl, až se unavil. A do rána jsem neusnul. A nerozmrznul jsem ani

při dopoledním představení. Ale nebral jsem to jako újmu, představoval jsem si, že takhle nějak kdysi žili kočovní herci. Dokonce jsem se cítil slavnostně a měl k sobě větší úctu, než kdybych bydlel v opulentním hotelu...

Na Kladně se rušila opereta. Dva její přední členové přišli s nápadem, že by se v Koruně mohlo nastudovat operetní představení a jezdit na štace. Angažovali k tomu slavnou dívčí pěveckou skupinu, Bajo Trio, kdysi velmi populární, já je znal ze starých desek z třicátých let. No, byly to už dámy jistého věku. A že se bude hrát od Heinricha Berté, s hudbou Franze Schuberta, opereta **Dům u tří děvčátek**. Sháněli mladé milovníky, ale bohužel v tom pro mě nebyla pěvecká role. Jediná, která na mě zbyla, byla činoherní postavička policejního konfidenta Novotného.

Představení bylo dost kuriózní. Dodnes vidím mladického kamaráda Petra Kruliše, jak na jevišti vyznává lásku herečce, již úctyhodné dámě v letech, no, dnes by se to mohlo považovat za incest. Ale pro Petra to byl tak sugestivní zážitek, který ho zřejmě později katapultoval až k docentuře a řízení školícího střediska jaderných elektráren. Dům se hrál snad padesátkrát a po celých vlastech českých. Bajo Trio i páni umělci za peníze, my, mladí kluci, zadarmo. Ale k naší i jejich spokojenosti, byli jsme totiž šťastní, že jsme „u divadla“.

Jednu z hlavních rolí v tom hrál František Hanzlík, otec pozdějšího slavného herce Jaromíra. Když jsme Děvčátka zkoušeli, pod nohama se nám pletl jakýsi malý chlapeček, protivný dítě, rušil zkoušku, prostě na zabití. Vzpomněl jsem si na to, když jsem později s Jaromírem zkoušel na Vinohradech. Povídám mu: „Poslyšte, Jaromíre, já kdysi s vaším tatínkem hrál v Domě u tří děvčátek. A při zkouškách nás tam přivádělo k zoufalství takové malé zlobivé dítě, málem jsme ho zabilí“. A Jaromír na to hrdě: „Jo, to jsem byl já!“

Když jsem nastupoval na DAMU, přišlo další, dá se říci přechodné období. Hrál jsem ve vyhlášeném divadelním souboru Tatrovky Smíchov. Režíroval pan Vojtěšek, člověk, který o divadle skutečně mnoho věděl. Vlastně jsem byl už v prvním ročníku na divadelní fakultě, když mě obsadil do role Víta v **Kutnohorských havířích**. Hrál jsem tu roli moc rád, dokonce na řadě zájezdů. Jednou i v Jablonci nad Nisou. Možná to dokonce byla nějaká přehlídka, protože za svůj výkon jsem dostal nějaký onyxový popelník, ani nevím, kde je mu konec. **Kutnohorské havíře** jsme taky hráli na zámku v Brandýse nad Labem. V zámecké zahradě bylo pódium, začalo hustě pršet, praskaly reflektory, všechno promočené, kostýmy, paruky, fousy zplihly, líčidla se roztekla po obličejích. Nikoho ale nenapadlo odejít i publikum zůstalo sedět pod deštníky a my nepřestali hrát. Za jevištěm tma, my, herci, bloudili v tom dešti jakýmsi křovím, abychom se vůbec dostali na scénu. A přišla moje chvíle: měl jsem jako zběsilý Vít, který právě unikl popravě, vběhnout a vzkřiknout: „Já, když ke mně kat, tak já jemu svou silnou pěstí do tváře, až se

mi ruce zakrvácely“. Než jsem se ale k té replice dostal, uklouzl jsem na šestimetrové louži, vjel na jeviště po břiše, obličej, kostým, všechno od bláta. Co nejdůstojněji jsem však vstal, opřel se jakoby zhroucen o stůl, a potom pozvedl ruce – a málem se zhroutil skutečně! Z rukou mi kapala rudá krev! V tu chvíli jsem si sugeroval – hraj to míň, hraj to míň, ta hra se ti jako stigma vyrazila na rukou, nesmíš to tak prožívat, uber! Hned se ale ukázala příčina: na stole byl červený koberec, zcela nasáklý vodou a tou barvou, hustou jako krev, jsem si ruce potřísnil. Jako by to byla krev má, úžasný herecký zážitek...

Tak, a už jsem konečně na DAMU. Všechno předchozí jako by nasvědčovalo, že jsem chtěl být hercem. Ale mě to táhlo k režii a na její studium jsem se po gymnáziu přihlásil. Nedal jsem na jednu kantorku, ostatně neměla mě moc ráda, varovala mě, že se na DAMU v životě nedostanu. Šel jsem přesto ke zkouškám, jejichž součástí byly zkoušky herecké. Vzpomněl jsem si na pana Fontainu a jeho pevný postoj a proto jsem si vybral monolog z **Jánošíka**. Někdo mi doporučil, abych oslovil pana režiséra Salzera, zda by mi nepomohl s přípravou. Sešli jsme se před školou, na chodníku v Karlovce. Říkám mu, co chci, že jsem už zkušený ochotník. A on, jak že si tu režii představuji? A co má režisér hlavně umět? Já na to, že režisér má mít především režijní knihu. Prof. Salzer na to: „Blbost, když to má režisér v hlavě, tak žádnou knihu nepotřebuje!“ Což byla jediná rada, co mi dal.

Zkoušky jsem neudělal. Písemně mi komise oznámila, že vzhledem k nízkému věku se mi „doporučuje opakovati zkoušky za rok“. Byl jsem zmaten a nevěděl, co si s budoucím rokem počít. Jeden kamarád mi doporučil vysokou ekonomickou, prý je tam jen jakási obecná ekonomie a zkoušky jen z češtiny a dějepisu. Což mi vyhovovalo. Ale u zkoušky po mě chtěli fyziku a matematiku! Nechápal jsem, co se děje, na matematiku nakonec nedošlo, nějak se spěchalo. A z fyziky jsem dostal „parní stroj“. Tak jsem jim namaloval takový dětský parní stroječek, který jsem měl doma, nic jiného jsem nevymyslel. Oni, že tam něco chybí - tak jsem pod něj ještě přimaloval svíčku. Komise se hrozně smála, pak chtěli ještě vědět jaký je tření a já na to, že vlečné a valivé, a jaké prý je to valivé, tak říkám, že to je jako byste táhli popelnici. Zase smích. A co nějaké vzorce? Já s drzostí mládí řekl, že bych si to musel odvodit. A vy byste to uměli? Já na to, že ano, a přijali mě. Měli málo času, spěchali a zjevně se domnívali, že budu vynikajícím studentem. Byl jsem přijat na čistou techniku, obor doprava! Já dělal zkoušku na úplně jinou školu! V té budově totiž sídlily dvě různé a moje přihláška se omylem dostala na tu nesprávnou. Celý další rok jsem tam, sic dost podprůměrně, ale jinak úspěšně studoval. I tu matematiku, která mě samozřejmě vůbec nešla. Byl tam ale skvělý kantor, takový holohlavý, Ter-Manuelians

D I V A D E L N Í

se jmenoval. A ten si myslel, že mě to naučí. Nenaučil. Po roce mě na divadelní fakultu vzali.

Ter-Manuelians se ale v mém životě ještě mihnul. Ve čtvrtém ročníku DAMU jsem připravoval absolventské představení, Figarovu svatbu. Sešel jsem se v kavárně Hlavovka se svým pedagogem, režisérem prof. Paloušem, abych mu vysvětlil koncepci své inscenace: že se bude celá hrát na posteli, že to bude jako takové kukátko, dnes se říká „peepshow“. Myslel jsem to, coby tenkrát novopečený moderní režisér, smrtelně vážně. Prof. Palouš byl po ránu nerudný, s flastrem na tváři, jak se pořežal při holení: „A prosím tě, takhle blbě to chceš režirovat?“ Zvedl se a našťavaně odcházel, jenže ještě před placením. A já na to kafe neměl. Tahám ho za rukáv, já si to ještě rozmyslím, pane profesore... Přemyslím, jak to vyřešit. A vedle u stolku hlava za novinami, najednou sklouzly na stůl a objevila se tvář - mého učitele matematiky Ter-Manuelianse! Zabodl se do mě očima: „Já věděl, hochu, že budeš mít problémy i jinde!“ A tvář opět zakryly noviny. Určitě nemohl slyšet, co jsme si s Paloušem povídali, ale jen mě spatřil, i po těch čtyřech letech věděl, kolik uhodilo...

Na DAMU to tenkrát chodilo jinak než dnes. Spíše než filosofováním nad divadlem či postmoderními koncepcemi jsme se více zabývali divadelním řemeslem. Jako režiséři jsme si museli projít i herectvím, jevištní řečí a také scénickým výtvarnictvím. Dodnes si považuji, že mě sezónu učil prof. Josef Svoboda. Když jsem s ním pak dělal dvě inscenace v Národním divadle, přiznal jsem, že mám jeho podpis v indexu. On na to: „A já, proč jste mi docela sympatickej!“

V mém ročníku byly tři herecké skupiny, jednu měl prof. Nedbal, druhou prof. Vnouček se skvělým Leo Spáčillem, třetí Božena Půlpánová. A k tomu my tři kluci, studenti režie, a ještě dvě děvčata. Jedna, co chtěla dělat rozhlas, druhá byla cizinka. V těch hereckých skupinách jsme také hráli. A já si každému z těch profesorů řekl o nějakou práci, takže zatímco herci měli za semestr jeden úkol, já hned tři. A nemusel jsem čekat. Vždycky jsem přišel a zkoušel své věci, odkráčel do další skupiny, tam další věc, a potom do třetí. Takže už na škole jsem měl obrovský repertoár, Omniora v *Grátkách s čertem*, Shawovy *Domy pana Sartoria*, *Hamleta*! Byl jsem v šoku, když jsem ve svém kostýmu, vypůjčeném z Národního divadla, našel na kabátku cedulku „Hamlet: Eduard Kohout“ - dlouho mi trvalo, než jsem se jen odvážil ten kostým obléknout...

A svět byl nádhernej. V osm jsme přicházeli do školy a cosi se učili, odpoledne zkoušeli, večer šli statovat, potom ještě poklábosit do hospody. Plynul tak krásný studentský čas. Ale stihli jsme i další věci. Třeba: v Parku kultury a oddechu Julia Fučíka jsme dělali jakési improvizované

pohádky pro děti. Skvělá parta: kamarád Zdeněk Štěpánek, o němž už byla řeč, taky herci Jarda Kepka, Miloš Hlavica, Jirka Novotný... Scházeli jsme se v „Julděfuldě“ o půl druhé a dali si párek a pivo. Vždycky jeden přinesl rekvizity, třeba stěhovácké popruhy nebo čtvery montérky. A na ně jsme vymýšleli pohádku, kterou jsme hned ten den, ve čtyři, hráli. Psali jsme ji jako jídelní lístek: pět minut hra s kytkami, pět minut vázání se do lan apod. A taky jsme nesměli být všichni najednou na jevišti, jeden to musel moderovat a taky hlídat čas. Ale byly za to krásné peníze, stovku za vystoupení! Pokračovalo se pak vždycky do Klášterní vinárny, kde se jedlo, pilo, hodovalo.

Jednou jsme seděli v Disku, v tom dřívějším, ještě v budově Unitarie před Karlovým mostem. A volali z Leninova muzea, že potřebují recitaci. Nikdo neměl čas, byla právě generálka. Co s tím? Jenže, to by byly ušlé peníze, tam se přece musí! Za honorář pak přece půjdeme večer do Klášterky na víno, že? Châteauneuf-du-Pape stálo 27 korun! To nemůžeme pustit. Vzal jsem to na sebe. Do Leninova muzea se jde kolem Městské knihovny. Tam jsem si půjčil knížku, v níž byla Horova báseň *Ivan a Lenin*. Dorazil jsem na místo a hned u vchodu mi řekli, že se vyrovnáme pak. Odrecitoval jsem, nějaký funkcionář mě odvedl do místnosti s velkým trezorem. Páni, už jsem se těšil, jak bude honorář tučný! Ten milý člověk ho odemkl, zašátral v jeho hloubi a vytáhl – malinký odznáček s fotografií Lenina, řka: „Moc ti děkuju, soudruhu!“ V Klášterní vinárně kamarádi hned: tak co, kolik to hodilo? Sundal jsem odznáček, položil ho na stůl a povídám: „Objednávejte, pánové, objednávejte, tohle bude mít určitě nějakou cenu.“

Na DAMU nás učili skvělí kantoři, Jan Kopecký, František Černý, Karel Martínek, překladatel Jan Rak a další. S Janem Císařem jsem se minul, ten přišel na DAMU učit později. V době, kdy jsem studoval, působil někde na Slovensku. Řada našich profesorů byli skutečné osobnosti. Mezi nimi prof. František Götz, spolupracovník legendárního režiséra K.H. Hillara, slavný dramaturg, o němž se třeba vyprávělo, že se klidně sebral a jel do Paříže, do Vídně, aby viděl divadelní novinky – a za pár týdnů se to hrálo v Praze! Jeho přednášky byly skvostné. Přednášel nám na Anenském náměstí, v budově, kde je dnes Divadlo na Zábradlí. Topilo se tam v kamnech, místnost plná kouře. Götz přednášel v kabátě, potilo se mu čelo, stále si ho otíral kapesníkem. A vždycky se s ohromným potěšením díval na naše krásné spolužačky. Jednou mluvil o francouzské herečce Adrieně Lecouvre, a říkal, že „ona byla herečkou vzácného erotického talentu! Přímou umělecké čimboraso!“ Najednou se nemohl ovládnout a - s pohledem na hrudník jedné dívky v auditoriu - bez pauzy pokračoval: „Jarmilo, ty máš krásný svetr, kdo ti ho pletl?“ Oči se mu zamžily, ale okamžitě se opanoval a v přednášce pokračoval.

V té místnosti se skutečně nedalo dýchat. Sychravý

Se spolužáky na DAMU, režiséry Karlem Pokorným (uprostřed) a Jaroslavem Horanem v prvomájovém průvodu

listopad, kamna kouřila, vlhko tam bylo, až nás to naštválo. A že budeme stávkovat: „Pane profesore, tento prostor je nedůstojný pro vaše přednášky!“ Šli jsme na sekretariát školy, Ota Roubínek, já a někteří další. Pan profesor byl potěšen, a když jsme odcházeli, volal za námi: „Studenti, děkuju vám, ale já si to nevymyslel, to je vaše aktivita! Řekněte tam, že já s tím nemám nic společného!“

Studovali jsme velmi intenzivně a také hledali různé příležitosti, kde bychom se mohli uplatnit. Jedna z prvních, pro mě téměř hororových, byla v Pionýrském domě v Grébovce. Tam jsme hráli o Velikonocích pohádku **O Koblížkovi**, po tři dny, děti se střídaly. Já hrál medvěda, který děti provázel jednotlivými místnostmi, až jsme se dostali do poslední, kde na stole seděl Jiří Novotný. A říkal tuhle krátkou říkanku: „Já jsem malý Koblížek...“ A tím to skončilo. Ale osmkrát denně! Zatímco role mých kamarádů trvaly tak tři čtyři minuty, já byl od začátku až do konce v „akci“, navíc pořád v medvědí kůži. Takže ke konci dne jsem už padal na ústa, a když jsem si třetí den dal v poledne pivo, lezl jsem zbytek dne po čtyřech. Samozřejmě nás to vystupování přesto těšilo a navíc byl i drobný přívýdělek...

Jedna z těch našich školních aktivit však byla zásadní. Bylo krátce po XX. sjezdu sovětských komunistů, se známým projevem Chruščova, který tam odhalil Stalinovy zločiny. My, plní těch politických událostí, měli pocit, že na to nějak musíme reagovat. A proto jsme svolali do Divadla Jiřího Wolkerova schůzi všech pražských uměleckých škol. Řešilo se, co po tom sjezdu bude i u nás, jak nás to ovlivní či neovlivní, kantoři byli rezervovaní, dokonce nechápali, že se něco takového koná. Vystupovala tam řada lidí, studentů, spisovatelů, i Pavel Kohout třeba, diskutovalo se např. proč se po české hymně musí hrát vždycky i sovětská, řešily se politické procesy, cenzura, školství, prostě pel mel názorů. Vystoupil tam tehdejší náměstek ministra školství Ladislava Štolla, který volal „Přátelé, nebojte se, přijde soudruh ministr a všecko dá do pořádku“. Ministr pak přišel, ale po deseti minutách projevu sklídl pískot a

výkřiky, ani projev nedokončil. Já tenkrát té schůzi dokonce předsedal a měl i jakési drobné úvodní slovo. No, prošlo mi to, zatím. Ale po pár dnech začala bezpečnost vyšetřovat, že kdo to pořádal a s jakým úmyslem. Dokonce si vymysleli, že jsme měli telefonní spojení na školy v Brně a Bratislavě. Ale pak to vyšumělo do ztracena.

Zakrátko jsme se ale dostali k lidem, kteří vydávali a psali do časopisu Květen. Ke konci padesátých let byl velmi výraznou uměleckou reflexí té doby, odmítal uniformitu socialistického realismu a jeho sloganem proti soudobé politice bylo „hledat krásy všedního dne“. Působili v něm básníci jako Karel Šiktanc, Jiří Šotola, Miroslav Florian, satirik J.R. Pick, který si vysloužil slovní hříčku: J.R. Pick – „satirick“, také začínající spisovatel Ivan Klíma, publicista Milan Schulz a mnozí jiní. Scházeli se v T-klubu na Jungmannově náměstí. Já s nimi navázal kontakt a dokonce jsem tam zřejmě jako první četl některé Šotolovy básničky a Pickovy aforismy. Ta vinárna byla nejen jejich klubem, ale také neoficiální redakcí Května.

Sloužila tu půvabná barmanka, paní Anička. Zřejmě byla i jedním z důvodů, proč se tam ti umělci stahovali. My mladíci jsme si jen mohli přát, aby se nás usmála a potěšila pohledem. Dlouho jsme debatovali, kdo by mohl být jejím vyvoleným, který z těch našich zamilovaných básníků s ní může mít bližší kontakt, nikdy jsme se toho nedopátrali... Po nějaké době jsem ale do T-klubu přestal chodit. Změnila se situace, a taky paní Anička odešla. Jednou jsem byl na Novém Hrádku. Pusto a prázdno, prostě malá obec v Orlických horách, byl tam jen nějaký výzkumný ústav. Jdu směrem k Frymburku a najednou se s úžasem zastavím – proti mně ta nádherná paní Anička! „Co tu, proboha, děláte“, říkám. A ona: „Bydlím tu s manželem, pracuje ve výzkumném ústavu...“. Svět T-klubu a osudová žena, po níž mnozí tajně toužili, se mi připomněl na pusté venkovské cestě...

Setkání s umělci okolo Května nás inspirovalo k tomu, že dáme dohromady samostatné divadlo mladých. Tenkrát ale byla pouze divadla zřizovaná státem. To naše se mělo jmenovat Balónek, po vzoru tehdejších polských divadelních skupin. V Gdaňsku byla např. skupina Bimbom, dělala skeče a divadlo malých forem, ale ještě se tomu tak neříkalo. Chtěli jsme divadelně ztvárnit třeba povídky Ivana Klímy, poezii Šotoly a Šiktance, do toho satiry J. R. Picka...

Ale kde budeme hrát? Vydal jsem se na Svaz spisovatelů, že bychom u nich mohli získat záštitu, když se zabýváme tou současnou literaturou. Svazové tajemnici, Aleně Bernáškové, se nápad líbil. A tak nám nabídla, že můžeme hrát přímo v jejich budově U Topičů na Národní třídě, v takovém jejich klubu. Sešli jsme se k představení – a oni tam pozvali snad všechny v Čechách žijící spisovatele! Celé generace! Bylo jich snad šedesát! Hráli

D I V A D E L N Í

jsme v duchu glosy J.R. Picka: "Ach, balónek mi uletěl a já bych ho tu tolik chtěl, balónku prostý všedních krás, vrať se, nadešel tvůj čas..." No, bylo to trochu naivní, ale chtěli jsme se orientovat nepoliticky, lidsky. Představení jsme odehráli - a najednou se rozpoutala vášnivá diskuse přítomných literátů. Začalo se řešit, zda to je či není politické divadlo, vyvěřely i spory mezi různými spisovateli. Jako bychom do té místnosti vhodili granát, prostě bylo živo. Nakonec nám Svaz spisovatelů zdvořile oznámil, že takovou malou divadelní skupinu nemůže produkovat.

Pojali jsme úmysl, že uděláme programové představení - z poezie oněch básníků, takovou montáž. Nazvali jsme je **Tento den** a hráli ho pak v Realistickém divadle. Pojmenovali jsme se Studio třinácti a ke spolupráci přizvali další mladé kumštýře. Hrál s námi tehdy mladičký houslista a budoucí virtuos Ivan Štraus, hudební skladatelé Milan Jíra, Luboš Fišer, Luboš Sluka, všichni pozdější mí dobří přátelé. Představení dopadlo výborně, přišla řada kritiků, psalo se o něm ve všech novinách. Musím podotknout, že v té době neexistovalo jediné malé divadlo, ještě nebyl ani Semafor...

Taky nás napadlo, že bychom se mohli zprofesionalizovat. Že by nás mohlo financovat ministerstvo kultury a my za každé představení byli placeni. A že bychom mohli hrát ve Smetanově muzeu. Velmi vstřícná k tomu byla dr. Eva Soukupová, pozdější skvělá ředitelka Divadelního ústavu.

U Realistů se dokonce začalo mluvit, zda by nebylo dobré, aby tato scéna měla své alternativní studio. Dnes je to úvaha zcela normální, dokonce módní, tenkrát ale panovaly obavy - má si divadlo přivinout nějakou neformální, nekonformní partu a ono to třeba skončí rozvratem. Prostě, pár nás pak bylo v Realistickém divadle angažováno, ostatní se rozešli po vlastech českých. Pro mě to ale bylo jedno z klíčových období mého života. Přátelství s řadou lidí z té doby, okolo Května, především s Jirkou Pickem a Jirkou Šotolou, trvalo až do jejich smrti. S Šotolou se osobní přátelství proměnilo i v dlouhodobou divadelní spolupráci, dramaturgoval jsem a režíroval premiéry jeho her. Nejen v Realistickém, ale také v Národním a Vinohradském divadle, bylo jich mnoho...

V redakci Května mě také měli k tomu, abych o divadle psal, ještě jako student. Říkal jsem si, to by přece byla nepředstavitelná drzost! Ale oni, jsi mladý divadelník, tak co bys nepsal. Dostal jsem „redakční“ lístky na představení prof. Salzera do Národního divadla, na **Jánošíka**. Tak - a teď napíšu, co si o tom myslím, povzbuzoval jsem se! Janošíka hrál Jiří Dohnal, už padesátiletý, v tom věku byli i horní chlapi, Vladimír Leraus, Vítězslav Vejražka, Jaroslav Vojta... Tak, konečně napíšu, co si myslím o moderním divadle! Byl jsem pyšný na svůj úkol. - Představení se blížilo a pýcha mě pomalu opouštěla. Proboha, co já o tom budu psát? Vždyť to ten Salzer bude číst! Lístky jsem vrátil s omluvou, že jsem onemocněl, hanba mě fackovala. Za dva měsíce jsem na **Jánošíka** šel a byl

V době studií na DAMU. Tak dostanu to vejce na špičku
- konec 50. let

rád, že jsem o něm nemusel psát, moc se mi nelíbilo... Ale ta moje drzost - já, student 3. ročníku a budu psát o mistrech z Národního! Pravda, dnes si s tím mnozí hlavu nelámou, ale nevím, zda mohu odvahu dnešních recenzentů obdivovat...

Nějakým řízením osudu jsem se krátce po škole přichomýtl k zakladatelům divadla Paravan, především díky přátelství s J.R. Pickem. V dnešním Činoherním klubu, kde Paravan hrál, jsem režíroval jednu z jeho prvních her. Ještě před tím Paravan nějakou dobu působil v Redutě na Národní třídě. Pick ke své hře **Jak jsem byl zavražděn** vydal plakát. Měl takové černé orámování, nahoře jméno J.R. Pick, pod tím název hry. Mnozí mysleli, že je to parte, že byl Pick skutečně zavražděn. A Pick si liboval. Většina jeho rodiny umřela v koncentráku. Mamince se podařilo utéct do Argentiny, ale malý Jiří přežil válku v Terezíně, vystupoval tam v těch známých dětských divadelních hrách. Říkal, že tam poprvé poznal, jak se kritika mívá s účinkem. V jedné hře si vzali na mušku lidi, co je hlídali, rozdávali jídlo apod. Pár se jich na představení objevilo - a najednou hráli o nich! Jirka říkal, že se zděsili, jak nám tohle projde? - Jim se to ale prý tak líbilo, že hercům donesli i nějaké konzervy a plácali je po ramenou, prostě se radovali, že jsou populární... „Je těžké býti satirikem“, dodával k tomu Jirka.

V 70. letech, kdy měl Jiří Pick zakázáno publikovat, jsme často sedávali v kavárně Slávia naproti Národnímu divadlu, tehdy ošuntělé a málo osvětlené, s koncertním šramlem uprostřed. V té posmutnělé a chladné atmosféře jsem se Jiřího zeptal, zda někdy neuvažoval o emigraci do Argentiny, kde měla část jeho rodiny značný majetek. S ironickým úsměvem mi odpověděl: „Milý Františku, ptáš se hloupě. Copak by člověk jako já mohl žít někde ve světě bez pražských kaváren?“...

(pokračování)

